2022

Ад універсітэта да рынку працы ў 21 стагоддзі: крок наперад у працаўладкаванні - UniLab

WP 3.1. ПРАТЫП МАДЭЛІ АДУКАЦЫІ

Кабахідзэ Кацярына, Кісялёва Наталля, Арэхаўская Наталля, Прыходзька Лілія, Сміт Наталля

Ад універсітэта да рынку працы ў 21 стагоддзі: крок наперад у працаўладкаванні
610245-EPP-1-2019-1-BE-EPPKA2-CBHE-JP
Праект каардынуецца эўцэн | https://unilab.eucen.eu | unilab@eucen.eu

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

UniLabчлены кансорцыума:

- Еўрапейскі ўніверсітэт працягваеццаадукацыйная сетка, eucen (BE)
- Універсітэт Пампеу Фабра - Барселонская школа менеджменту (ES)
- УніверсітэтЛіль (Францыя)
- Універсітэт прыкладных навук IMC (AT)
- Фінансавы універсітэт пры Урадзе Расійскай Федэрацыі (RU)
- Сібірскі федэральны універсітэт (RU)
- Арэнбургскі дзяржаўны ўніверсітэт (RU)
- Альметьевский дзяржаўны нафтавы інстытут (RU)
- Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны (BY)
- Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. Куляшова (BY)
- Хазарскі ўніверсітэт (Арызона)
- Азербайджанскі дзяржаўны ўніверсітэт нафты і газу (Арызона)

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Змест

A. Уводзіны. . . . . 4 - 7

B. Лепшыя практыкі WBL у ЕС. . . . . 8 - 13

i. Аўстрыя
ii. Францыя
iii. Іспанія

C. WBL у краінах, якія не ўваходзяць у ЕС. . . . . 14 - 17

i. Расія
ii. Беларусь
iii. Азербайджан

D. Кампетэнцыя – метадалогія і вынікі апытання. . . . . 18 - 49

i. Фінансы
ii. IT
iii. Кіраванне
iv. PR
v. Нафта і газ

E. Палітычныя рэкамендацыі для ВНУ. . . . . 50 – 56

F. Далейшае развіццё і пераход да мадэлі UniLab WBL. . . . . 57 - 59

Дадаткі . . . . . 60 - 87

Скарачэнні:

ВБЛ– працоўнае навучанне
М.А– магістр мастацтваў
Б.А– Бакалаўр мастацтваў
PEdM– Прататып мадэлі адукацыі
RU– Расія
AZ– Азербайджан
BY– Беларусь

Мадэль UniLab WBL– Мадэль працоўнага навучання UniLab

PS– прафесійныя стандарты

ФГЭС– Федэральныя дзяржаўныя адукацыйныя стандарты

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

A. Уводзіны

На працягу многіх гадоў вобласць вышэйшай адукацыі была сканцэнтравана на перадачы ведаў студэнтам, каб дасягнуць поспеху пасля заканчэння ў навуцы, бізнэсе і вытворчасці. Савецкая сістэма адукацыі ў асноўным была заклапочаная тым, каб атрымаць фундаментальныя веды на трывалай тэарэтычнай аснове для таго, каб пасля працаўладкаваць выпускнікоў у дзяржаўныя бюджэтныя арганізацыі прамысловасці, сельскай гаспадаркі ці навуковыя ўстановы. Шырока прымянялася сістэма працоўнага навучання (такога тэрміна яшчэ ў савецкай сістэме адукацыі не існавала) у выглядзе практыкі студэнтаў па спецыяльнасцях. Пасля рэзкіх змен у палітычнай, сацыяльнай і галоўным чынам у эканамічнай сферах савецкіх рэспублік прынятыя падыходы і змест працоўнага навучання не маглі задаволіць патрабаванні рынку працы, які ўзнік, якая з гэтага моманту была сфарміравана капіталістычнай парадыгмай, а не планавай эканомікай. Такім чынам, новаствораны рынак працы карыстаецца велізарным попытам на працадаўцаў, якія валодаюць рознымі навыкамі і навучаюцца бізнэсу. Рынак працы перайшоў ад тэарэтычна-арыентаванага навучання да практычна-арыентаванага навучання.

Вышэйшыя навучальныя ўстановы ў постсавецкую эпоху сутыкнуліся з новым выклікам, калі ім трэба было перабудаваць адукацыйныя праграмы, увесці шэраг новых паняццяў (навучанне на працы, кампетэнцыі, навучанне, арыентаванае на студэнта, вынікі навучання і іншыя), распрацаваць розныя віды і формы супрацоўніцтва паміж прадпрыемствам працы і вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. У сувязі з усімі гэтымі зменамі многія вышэйшыя навучальныя ўстановы страцілі замацаваныя і ўзгодненыя месцы практыкі ў адпаведнасці з профілем навучання ў выніку закрыцця многіх прадпрыемстваў і краху цэлых галін і сектараў эканомікі. Разам з унутранымі працэсамі змены на рынку працы ўнеслі хуткае развіццё кіберпрасторы і глабалізацыя. У выніку ў постсавецкіх краінах адчуваецца недахоп кваліфікаваных, арыентаваных на практыку кадраў**UniLab**арыентавана на - Расію, Беларусь, Азербайджан - якія могуць паспяхова развіваць тэхналогіі, заснаваныя на ведах, і ў той жа час выконваць рэальныя бізнес-працэсы.

Цяперашняя сітуацыя павялічвае разрыў паміж вышэйшай прафесійнай адукацыяй і рынкам працы. Каб пераадолець разрыў паміж імі, вышэйшыя навучальныя ўстановы павінны распрацаваць новыя праграмы і метады навучання на працоўным месцы, каб студэнты маглі атрымаць прафесійны вопыт і практычную падрыхтоўку на ранніх этапах бакалаўрскіх праграм. Новыя праграмы і метады навучання павінны быць адаптаваны да патрабаванняў сучаснага рынку працы, убудаваны ў практычныя заняткі ў розных формах, якія ахопліваюць практыку студэнтаў, выкладчыкаў з рэальных сектараў бізнесу і іншыя формы прыцягнення кампаній.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

UniLabбудзе сканцэнтравана на адным з кампанентаў працоўнага навучання для цяперашніх студэнтаў і працаўладкавання для свежых выпускнікоў. Для таго, каб павысіць узровень навыкаў выпускнікоў і забяспечыць плаўны і эфектыўны пераход паміж універсітэцкай і карпаратыўнай сферамі, існуе неабходнасць пашырэння магчымасцей для студэнтаў набываць адпаведны вопыт работы падчас вучобы, а таксама арганізаваць эфектыўныя мадэлі для павышэння набору выпускнікоў універсітэтаў. .

Такім чынам, WP3 накіраваны на павышэнне пранікнення паміж сферай вышэйшай адукацыі і рынкам працы ў двух вымярэннях - праз мадэрнізацыю існуючых адукацыйных праграм з дапамогай абнаўлення кампетэнцый і развіцця пазакласных мерапрыемстваў для аснашчэння студэнтаў запатрабаванымі навыкамі зносін.

WP 3.1. арыентавана на распрацоўку прататыпа адукацыйнай мадэлі і абнаўленне дзеючых адукацыйных праграм на ўзроўні бакалаўра і магістра па наступных напрамках:

a. IT
b. Кіраванне
c. Фінансы
d. Машынабудаванне (нафта і газ)
e. Сувязі з грамадскасцю і рэклама

WP 3.2. займаецца дадатковымі праграмамі, якія складаюцца з модуляў:

a. Самаразуменне;
b. Магчымасці працаўладкавання, поспех на працоўным месцы;
c. Прадпрымальніцтва і самабрэндынг;
d. Кіраванне працоўным ціскам і рашэнне праблем.

Гэты дакумент апісвае прататып адукацыйнай мадэлі (PEdM), складовай часткай якой з'яўляюцца агульныя і прадметныя кампетэнцыі, неабходныя рынку працы ў XXI стагоддзі.**UniLab**Краіны праграмы (Расія, Беларусь, Азербайджан) правялі апытанне сярод асноўных кампаній, з якімі супрацоўнічаюць члены кансорцыума, каб выявіць разрывы паміж кампетэнцыямі, атрыманымі ў рамках адукацыйнай праграмы, і патрэбамі рынку працы. Метадалогія апытання і вынікі, атрыманыя ў RU, BY і AZ, прадстаўлены ў адпаведным раздзеле D.

Перагледжаныя кампетэнцыі будуць выкарыстоўвацца для абнаўлення існуючых адукацыйных праграм, каб пераадолець разрыў паміж навуковымі коламі і рынкам працы, тэарэтычных праграм навучання і практычных навыкаў, якія чакаюцца ад выпускнікоў універсітэтаў. Абноўленыя адукацыйныя праграмы павялічаць магчымасці працаўладкавання студэнтаў, а на рынку працы з'явяцца спецыялісты, якія патрабуюць перападрыхтоўкі на працоўным месцы. У цэлым гэтая мера прывядзе да павышэння якасці адукацыі, збліжэння кампаній і ВНУ. Выпускнікі будуць паляпшаць свае асабістыя і прафесійныя якасці і вопыт.

WP 3.1 рэалізаваны з дапамогай:

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

a) Правядзенне даследаванняў з працадаўцамі, абмен вынікамі, ператварэнне іх у рэкамендацыі
b) Прадастаўленне рэзюмэ вынікаў даследаванняў адміністрацыі ВНУ і дзяржаўным органам
c) Распрацоўка прататыпа мадэлі адукацыі

Прататып адукацыйнай мадэлі будзе створаны ў выглядзе адкрытага інфармацыйнага рэсурсу і будзе загружаны на яго**UniLab**сайт. Вынікі гэтага WP будуць прадстаўлены на**UniLab**семінары ў Маскве, Магілёве і Гомелі і выніковая канферэнцыя ў Расіі. Кіраўніцтва ўніверсітэта будзе заахвочвацца да пашырэння пераходу да навучання на працоўным месцы праз рэзюмэ, якое будзе прадстаўлена кіраўніцтву ўніверсітэта з вынікам апытання і рэкамендацыямі аб тым, што трэба змяніць, каб узгадніць акадэмічныя колы і рынак працы па спецыяльнасцях IT, менеджмент, інжынерыя, фінансы, сувязі з грамадскасцю і рэклама, нафта і газ.

Як далейшае развіццё WP 3**UniLab**кансорцыум збіраецца прадставіць мадэль UniLab WBL, якая аб'яднае вынікі ўсіх WP 3,4,5 і прадставіць цэласны падыход да пераходу да працоўнага навучання ва ўстановах вышэйшай адукацыі.

Так як**UniLab**праект выконваецца шэрагам устаноў з розных рэгіёнаў, якія выкарыстоўваюць розныя тэрміны для абазначэння ключавых паняццяў, якія прымяняюцца ў праекце, важна ўдакладніць і ўзгадніць агульны сэнс і разуменне адных і тых жа паняццяў і ідэй, якія ляжаць у аснове асноўных паняццяў праект. Гласарый тэрмінаў, прыведзены ніжэй, быў створаны як інструмент для выяўлення значэнняў, узгодненых членамі кансорцыума.

тэрмін	**Кароткае вызначэнне**
Мадэль UniLab WBL	Інавацыйная мадэль, арыентаваная на студэнта, накіраваная на ўдасканаленне працоўных практык для цяперашніх студэнтаў і працаўладкавання для новых выпускнікоў, развіццё магчымасці працаўладкавання студэнтаў і прасоўванне прадпрымальніцкіх навыкаў у кантэксце місій універсітэтаў.
Прататып з адукацыімадэль	Набор рэкамендацый па абнаўленні адукацыйнай праграмы з пункту гледжання агульных і прадметных кампетэнцый прадстаўлены кіраўніцтву ўніверсітэта на падставе дадзеных, сабраных з рынку працы.
Вучэбніцтва/студэнтпрактыка/стажыроўка	Гэта спалучэнне навучання на працоўным месцы і навучання ў класе, якое вядзе да набыцця практычных навыкаў студэнты ВНУ.
Мадэль у адукацыі	Ідэалогія таго, што прадугледжвае працэс выкладання і навучання; гэта інфарматыўнае ўяўленне аб сістэме адукацыі.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Адукацыйная праграма	Праграма, напісаная універсітэтам або якая вызначае прагрэс студэнтаў у вывучэнні канкрэтнага прадмета ва ўсіх этапы фармальнай адукацыі. Адукацыйная праграма

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	складаецца з старанна спланаванай і добра выкананай вучэбнай праграмы, якая ўключае адпаведны акадэмічны стандарт, цвёрдую педагогіку і ацэнку, заснаваную на даследаваннях і перадавой практыцы. Адукацыйная праграма ўзгадняецца з місіяй універсітэта і перыядычна пераглядаецца зацікаўленымі бакамі. Ён распрацаваны, каб задаволіць патрэбы ўсіх студэнтаў і прызначаны для выхавання і выкліку студэнтаў на ўсіх узроўнях.
Працоўнае навучанне	Адукацыйная стратэгія, якая дае студэнтам вопыт працы ў рэальным жыцці, дзе яны могуць прымяняць кампетэнцыі і навыкі для развіцця сваіх магчымасцей працаўладкавання.
Прататып	Тыповы прыклад, мадэль, створаная для праверкі канцэпцыі або працэсу. Прататыпаванне служыць для забеспячэння спецыфікацый для рэальнай працоўнай сістэмы.
Ключавыя кампетэнцыі	Базавы набор ведаў, навыкаў і адносін, якія неабходны ўсім людзям для асабістай рэалізацыі і развіцця, актыўнай грамадзянскай пазіцыі, сацыяльнай інтэграцыі і занятасці, як апісана ў Рэкамендацыі 2006/962/ЕС Еўрапейскага парламента і Савета.
Папярочныя (мяккія/жыццёвыя) навыкі	Здольнасць крытычна думаць, быць цікаўнай і творчай, праяўляць ініцыятыву, вырашаць праблемы і працаваць у супрацоўніцтве, мець магчымасць эфектыўна мець зносіны ў мультыкультурнай і міждысцыплінарнай асяроддзі, умець адаптавацца да кантэксту, спраўляцца са стрэсам і нявызначанасцю.
Родавыя кампетэнцыі	Агульныя кампетэнцыі разглядаюцца як веды, навыкі і адносіны, якія чалавек можа прымяняць у розных галінах і кантэкстах, незалежна ад дысцыпліны, і лічацца важнымі для кіравання паўсядзённым жыццём, а таксама для павышэння магчымасці працаўладкавання (Кокс і Кінг, 2006, Будучыя працоўныя навыкі 2020, 2011, Томлінсан і Холмс, 2017).
Прадметныя кампетэнцыі	Кампетэнцыі па прадметах апісваюць унікальныя спосабы выкарыстання і прымянення кампетэнцый у рамках кожнага прадмета.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

B. Лепшыя практыкі Еўрапейскага Саюза ў навучанні на працоўным месцы

Працоўнае навучанне з'яўляецца ключавой канцэпцыяй і мэтай еўрапейскай сістэмы вышэйшай адукацыі, якая накіравана на значнае павелічэнне колькасці вучнёўства і стажыроўкі, каб гарантаваць, што яны прадстаўляюць рэальныя магчымасці для маладых людзей павысіць дасведчанасць аб патрабаваннях рынку працы і інтэграваць чаканыя навыкі і веды ў адукацыйныя праграмы. Такая форма адукацыі можа адпавядаць двум мэтам: павышэнню магчымасцей працаўладкавання, якасці адукацыі і пашырэнню супрацоўніцтва паміж акадэмічнымі коламі і бізнесам. Такім чынам, стварэнне магчымасцей для высакаякаснага навучання на працы ляжыць у цэнтры сучаснай еўрапейскай палітыкі ў галіне адукацыі і прафесійнай падрыхтоўкі. Адсутнасць вопыту работы на працоўным месцы і адпаведных навыкаў і кампетэнцый з'яўляецца адным з фактараў, якія спрыяюць «разрыву ў навыках» у ЕС сёння.

У адпаведнасці з рэкамендацыямі «Працоўнае навучанне ў Еўропе», выдадзенымі Еўрапейскай камісіяй, у еўрапейскіх ВНУ прынятыя 3 мадэлі WBL:

1) **Вучніцтвы**. У асноўным яны заснаваныя на інтэграцыі кампаній у якасці пастаўшчыкоў навучання разам з вышэйшымі навучальнымі ўстановамі. У гэтых праграмах навучэнцы марнуюць значную частку часу на навучанне ў кампаніях. Паралельна або ў «чаргуючыя» перыяды яны набываюць агульныя і звязаныя з прафесіяй веды і часта дадатковыя практычныя навыкі і ключавыя кампетэнцыі ва універсітэтах і іншых установах.

2) **Перыяды навучання на працоўным месцы ў кампаніях.**Перыяды навучання без адрыву ад вытворчасці звычайна ахопліваюць стажыроўкі, стажыроўкі або стажыроўкі, якія ўваходзяць у якасці абавязковага або факультатыўнага элемента праграм ВНУ, якія вядуць да атрымання фармальнай кваліфікацыі. Яны могуць быць рознай працягласці, але звычайна складаюць менш за 50% працягласці навучальнай праграмы (часта каля 25-30% або менш). У першую чаргу яны прызначаны як эфектыўныя механізмы пераходу ад універсітэта да працы, якія дазваляюць маладым людзям пазнаёміцца з светам працы і, такім чынам, палягчаюць іх пераход ад адукацыі да працы.

3) Нарэшце, WBL, які інтэграваны ў універсітэцкую праграму, праз лабараторыі на месцы, майстэрні, кухні, рэстараны, малодшыя або практычныя фірмы, мадэляванне або рэальныя заданні па бізнес-прамысловым праектам. Мэта складаецца ў тым, каб стварыць працоўнае асяроддзе ў "рэальным жыцці", усталяваць кантакты і / або супрацоўніцтва з рэальнымі кампаніямі або кліентамі, а таксама развіць прадпрымальніцкія кампетэнцыі. У гэтай мадэлі ўніверсітэты нясуць галоўную адказнасць за стварэнне працоўнага асяроддзя, блізкага да рэальнага жыцця. Такім чынам, універсітэты абсталяваны школьнымі майстэрнямі, лабараторыямі, кухнямі і рэстаранамі або супрацоўнічаюць з бізнесам і прамысловасцю, каб выкарыстоўваць іх памяшканні. Абавязковая доля навучання ў гэтых працоўных умовах адрозніваецца ў залежнасці ад тыпу універсітэта. Праца ў практычных фірмах або малодшых фірмах і рэальныя праектныя заданні часта выкарыстоўваюцца і часта з'яўляюцца

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

абавязковымі часткамі навучальных праграм. Выкладчыкі распрацоўваюць навучальныя мерапрыемствы ў супрацоўніцтве з кампаніямі: ім трэба развіваць навыкі працы ў міждысцыплінарных групах і засяродзіцца на арыентацыі на працоўны працэс, інавацыі і творчыя працэсы.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

У вышэйшых навучальных установах ЕС часцей за ўсё прымяняюцца тры вышэйзгаданыя мадэлі, хаця акрамя гэтых трох мадэляў кожная ўстанова распрацоўвае і паспяхова прымяняе ўласныя падыходы і мадэлі. Універсітэтам краін-партнёраў UniLab было прапанавана падзяліцца сваім унікальным вопытам арганізацыі праграм WBL і супрацоўніцтва паміж універсітэтам і рынкам працы.

i. Аўстрыя

Аўстрыйская сістэма адукацыі і практыкі WBL у UniLab прадстаўлены IMC University of Applied Sciences Krems.

WBL вызначаецца там як канцэпцыя, якая дазваляе студэнтам атрымаць практычны вопыт у гэтай галіне і назапашваць вопыт, заснаваны на вырашэнні рэальных праблем. Для Універсітэта прыкладных навук у Кремсе WBL з'яўляецца адным з фундаментальных прынцыпаў навучання. WBL кіруе працэсамі распрацоўкі навучальных праграм і штодзённымі дзеяннямі ў навучальных праграмах.

Тыповая форма WBL - стажыроўка. Студэнты ўсіх навучальных праграм маюць як мінімум адзін семестр абавязковай стажыроўкі, падчас якой яны ідуць у знешнія ўстановы (кампаніі, навукова-даследчыя арганізацыі і дзяржаўныя структуры) і праводзяць свой час, працуючы ў гэтай галіне. Акрамя таго, студэнтаў часта вучаць эксперты з прамысловасці, якія прыносяць веды з першых вуснаў, прыклады і практыкаванні з рэальнага свету. Такім чынам, студэнты сутыкаюцца са сваёй будучай працай на ранніх стадыях навучальнай праграмы.

Універсітэт прыкладных навук Кремса маніторынг рынку працы на пастаяннай аснове, каб мець магчымасць адсочваць змены ў кампетэнцыях, запытаных ад выпускнікоў і іншыя адпаведныя тэндэнцыі. Сучасны рынак працы аналізуецца ў рамках праграмы развіцця кожнай навучальнай праграмы. Перш чым прапануецца новая праграма атрымання ступені, рынак працы і падобныя прапановы іншых акадэмічных устаноў аналізуюцца, каб выявіць прабелы, якія могуць існаваць на рынку працы. Вынікі такіх даследаванняў выкарыстоўваюцца для вызначэння асноўных напрамкаў навучальных праграм, каб гарантаваць, што выпускнікі адпаведнай праграмы навучання маюць высокі ўзровень працаўладкавання. У дадатак да меркаванняў, якія ставяцца пры распрацоўцы праграмы навучання ў першую чаргу,

Пандэмія прымусіла ўніверсітэт працаваць у асноўным у анлайн-рэжыме, дзе лекцыі прыйшлося перанесці ў віртуальныя аўдыторыі. Акрамя таго, студэнтам стала больш складана знайсці практыку.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

ii. Францыя

Французская сістэма вышэйшай адукацыі ў UniLab прадстаўлена Універсітэтам Ліля. У агульным плане WBL адмаўляецца як навучанне на працоўным месцы. Гэта азначае, што працоўнае месца - гэта не толькі месца, дзе студэнты будуць прымяняць тое, што яны даведаліся ва ўніверсітэце, але гэта месца, дзе яны могуць вучыцца і вярнуцца ва ўніверсітэт з гэтымі новымі вынікамі навучання.

Ва ўніверсітэце Ліля WBL з'яўляецца часткай навучальных праграм, альбо ў выпадку падвойнага навучання, альбо для стажыроўкі ў сітуацыі, якая мадэлюецца на працы (ахова здароўя). Прафесійная інтэграцыя з'яўляецца часткай навучання (абавязкова для акрэдытацыі). Што датычыцца прафесійнага навучання, нядаўні закон 2018 года ўводзіць «навучанне на працоўным месцы», якое з'яўляецца часткай вопыту навучання на працоўным месцы: Formation en Situation de Travail. У такім выпадку гэта мае канкрэтнае значэнне, паколькі гаворка ідзе пра «працоўнае месца» і «супрацоўнікаў або пачаткоўцаў у кампаніі, толькі што выпускнікоў», якіх навучае «рэпетытар», і гэта навучанне не з'яўляецца «навучаннем на працоўным месцы». Час, адведзены на гэта спецыяльнае навучанне, павінен быць адлучаны ад вытворчасці.

Асноўныя формы і інструменты, створаныя Лільскім універсітэтам, якія выкарыстоўваюцца для інтэграцыі WBL у навучальныя праграмы:

- Стажыроўкі
- Прадпрымальніцтва
- Абавязковае выкладанне (за выключэннем спецыялізаваных курсаў аховы здароўя) з дадатковымі праграмамі, звязанымі з прафесійным шляхам
- Выкладчыкі/трэнеры ў свеце працы: яны прыўносяць у вучэбную праграму пэўны вопыт выкладання (мінімум абавязковы ў кожным дыпломе)
- Імітацыя працоўнага месца (здароўе)

Універсітэт Ліля праводзіць рэгулярны маніторынг рынку працы, каб адсочваць змены і адаптаваць адукацыйныя праграмы для атрымання ў студэнтаў адпаведных навыкаў і кампетэнцый. Адна структура адказвае за аналіз рынку працы, але больш за перспектыву інтэграцыі выпускнікоў на рынку працы.

ODIF : абсерваторыя LLL, праз запыт

- Інтэграцыя студэнтаў, выпускнікоў, выпускнікоў
- Арыентацыя, кіраўніцтва (каледж-універсітэт, сярэдняя школа, поспех і г.д.)
- Ацэнка дыплома і выкладання

Што тычыцца кампетэнцый, у нас ёсць нацыянальны рэестр нацыянальнага дыплома і спецыялізаваны спіс для прафесійнай сертыфікацыі (RNCP). Гэты апошні пералік з'яўляецца

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

абавязковым для фінансавання праграм прафесійнага навучання.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Абнаўленне навучальных праграм з пункту гледжання кампетэнцый - гэта абавязковая работа, якую праводзіць універсітэт. Для акрэдытацыі дыплома Універсітэт Ліля павінен даць доказы пераваг навучання з пункту гледжання «працаўладкавання» і кампетэнцый, якія адносяцца да рынку працы.

У сувязі з пандэміяй асаблівая ўвага надавалася падтрымцы стратэгіі WBL, шмат намаганняў было ўкладзена ў падтрымку студэнтаў, кантракты на навучанне, стажыроўкі захоўваліся, наколькі гэта было магчыма.

iii. Іспанія

Іспанская сістэма вышэйшай адукацыі прадстаўлена ў рамках праекта UniLab уладальнікам EUCEN і Барселонскай школай менеджменту Універсітэта Пампеу Фабра (BMS), якая пашырае і дзеліцца сваім вопытам у галіне навучання на працы.

BMS звязвае WBL з пазакласнымі мерапрыемствамі (практыкумы, стажыроўкі, стварэнне сетак), якія даюць студэнтам інструменты і навыкі для паляпшэння магчымасцей працаўладкавання і прафесійных кампетэнцый падчас навучання ў аспірантуры.

Асноўныя формы і інструменты WBL, якія выкарыстоўваюцца BMS:

- Стажыроўкі ў кампаніях;
- Парады і падтрымка для распрацоўкі іх рэзюмэ, як падрыхтаваць інтэрв'ю і як палепшыць іх сетку ў форме кар'ернага кансультанта і семінараў, а таксама некаторыя канкрэтныя мерапрыемствы для паляпшэння гэтых навыкаў.

Аналіз сучасных патрэбаў рынку працы, маніторынг узнікаючых патрэб ажыццяўляе цэнтр кар'еры БСМ. Акрамя таго, усю дзейнасць з рынкам працы распрацоўвае, каардынуе і разгортвае цэнтр кар'еры БСМ.

Цэнтр кар'еры BSM збірае ў асноўным інфармацыю з рынку працы праз прамыя кантакты з рознымі кампаніямі, якія супрацоўнічаюць, прапаноўваючы студэнтам практыку. Акрамя таго, кампаніі прапануюць стажыроўкі праз jobteaser, лічбавую платформу, на якой збіраюцца ўсе даныя кампаній у дачыненні да іх прапаноў працы. Гэтая інфармацыя аналізуецца, а затым паведамляецца ў розныя акадэмічныя аддзелы для вырашэння канкрэтных навыкаў у вучэбнай праграме прадметаў праграмы.

Акрамя таго, BSM ўзаемадзейнічае з цэнтрам кар'еры Univesitat Pompeu Fabra (UPF), так як BSM гэта філіял ад UPF. Цэнтр кар'еры UPF распрацоўвае розныя тыпы даследаванняў на рынку працы, каб зразумець дынаміку рынку, а таксама рэальныя патрэбы кампаній, каб уключыць гэтыя навыкі ў акадэмічныя праграмы, прапанаваныя ва ўніверсітэце, а таксама ў форме семінараў спецыяльна распрацаваны цэнтрам кар'еры і прапануецца студэнтам. На звычайнай аснове існуе вельмі цеснае супрацоўніцтва паміж UPF і BSM у гэтых намаганнях.

Што датычыцца абнаўлення навучальных праграм на аснове аналізу кампетэнцый, BSM штогод выдае справаздачу аб выкананні праграмы акадэмічным кіраўнікам і змяненнях (дробных і асноўных), якія прапануецца вучонаму сакратару BSM. Яны праглядаюць справаздачу і ўхваляюць або адхіляюць змены, якія трэба ўкараніць у наступным навучальным годзе. Калі змены нязначныя, звычайна іх прымаюць і правяраюць. Калі змены

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

сур'ёзныя, яны павінны прайсці праз больш складаны працэс, які прадугледжвае змены ў

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

праграма, якую павінна было зацвердзіць міністэрства адукацыі іспанскага ўрада, таму ўкараненне гэтых змяненняў і абнаўленняў у праграме займае больш часу.

Пандэмія аказала значны ўплыў на адукацыю, паколькі адбыліся змены, каб больш працаваць на адлегласці, і ў пачатку пандэміі многія кампаніі, якія проста прапанавалі стажыроўкі, часова спынілі супрацоўніцтва.

Сёння BMS мае вялікую колькасць студэнтаў зноў у стажыроўках (на адлегласці і ў прысутнасці). І ў прынцыпе, большасць мерапрыемстваў, якія падтрымлівалі развіццё навыкаў студэнтаў, зноў прапануюцца.

Заключэнне

Для еўрапейскіх вышэйшых навучальных устаноў праграмы і практыкі WBL - гэта бяспройгрышная сітуацыя як для навуковых колаў, так і для рынку працы, якая вядзе да пазітыўных зменаў і росквіту нацыянальных эканомік і ліквідацыі беспрацоўя і беднасці. Яшчэ адным пабочным эфектам ранняга прафесійнага ўключэння з'яўляецца своечасовая дапамога студэнтам у рэальным часе сутыкнуцца з прафесійным вопытам і зразумець, ці з'яўляецца абраная прафесія правільным шляхам, а ў выпадку, калі гэта не так, каб мець магчымасць змяніць прафесійнае прызначэнне.

UniLabКраіны-члены праграмы (Універсітэт Ліля, Універсітэт прыкладных навук Крэмса, Універсітэт Пампеа Фабра) надаюць асаблівую ўвагу праграмам WBL і практычна-арыентаванаму навучанню ў цэлым, лічачы іі адным з фундаментальных прынцыпаў навучання ў 21 стагоддзі. Усе ўніверсітэты маюць WBL як неад'емны кампанент навучальных праграм. Самая распаўсюджаная форма WBL - стажыроўка, прадпрымальніцтва, лекцыі, распрацаваныя спецыялістамі ў гэтай галіне. Усе задзейнічаныя ўніверсітэты праводзілі маніторынг рынку працы, каб прасачыць новыя патрабаванні і змены, неабходныя для навучальных праграм у кампетэнцыях, метадах выкладання і формах супрацоўніцтва з прамысловасцю.

Ёсць шэраг пераваг, якія асноўныя зацікаўленыя бакі атрымліваюць ад WBL і студэнцкай стажыроўкі ў цэлым (гл. табліцу 1).

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Студэнты	Працада ўца	універсітэт	грамадства
• Развіць глыбокі прафесійны вопыт; • Пабудаваць навыкі і кампетэнцыі, неабходныя для працы на працоўным месцы, у тым ліку скразных, такіх як камунікацыя, крытычнае мысленне, праца ў камандзе, рашэнне праблем і іншыя; • Усвядомлены выбар кар'еры; • Развіваць кар'еру навыкі кіравання; • Павышэнне ўпэўненасці ў сабе і матывацыі; • Атрымаць першы	• Станоўчы ўплыў на прапанову кваліфікаванай працоўнай сілы; • Ліквідуе прабелы ў навыках праз індывідуальныя праграмы навучання; • Станоўчы ўплыў на набор і ўтрыманне • павышэнне прадукцыйнасці і прадукцыйнасці • Пазітыўныўплыў на развіццё занятага персаналу.	• Палепшаная прывабнасцьуніверсітэцкіх праграм навучання; • Лепшая якасць навучальных праграм і вынікаў навучання; • Станоўчы ўплыў на кампетэнцыі і развіццё выкладчыцкага персаналу; • Лепшае супрацоўніцтва паміж навуковымі коламі і рынкам працы.	• Кваліфікаваная рабочая сіла, якая лепш адпавядае патрэбам рынку працы; • Уклад у інавацыі і творчасць; • Развіццё малога бізнесу; • Узмацненне сацыяльнай інтэграцыі і паляпшэнне роўных магчымасцей.

Табліца 1. Перавагі WBL для асноўных зацікаўленых бакоў.

C. Працоўнае навучанне ў краінах, якія не ўваходзяць у ЕС

Папярэдні аналіз вопыту еўрапейскіх вышэйшых навучальных устаноў па кампаненту WBL у навучальных праграмах паказаў, што WBL адыгрывае ключавую ролю ў адукацыйных праграмах. Еўрапейскія ўніверсітэты імкнуцца да пашырэння супрацоўніцтва паміж навуковымі коламі і бізнесам праз шэраг стымулаў, звязаных з WBL, такіх як стажыроўкі, вучнёўства, перыяды навучання без адрыву ад вытворчасці, прыцягненне прафесіяналаў галіны ў якасці выкладчыкаў і іншыя ініцыятывы.

У той жа час сістэма адукацыі постсавецкіх краін многімі экспертамі адзначаецца як празмерна тэарэтычная, што цяжка аспрэчыць. У гэтым раздзеле мы больш падрабязна разгледзім стан спраў з WBL у краінах-партнёрах UniLab (Расія, Азербайджан і Беларусь).

i. Расія

Расійская нацыянальная сістэма адукацыі ставіць на першае месца практыка-арыентаванае навучанне ў адпаведнасці з патрабаваннямі сучаснага рынку працы. WBL адыгрывае вырашальную ролю ў мадэрнізацыі сістэмы адукацыі. Праграмы навучання расійскіх ВНУ накіраваны на атрыманне ў студэнтаў кампетэнцый, якія забяспечаць іх паспяховае працаўладкаванне і далейшую працу ў кампаніі. WBL вызначаецца як стратэгія, якая дазваляе студэнтам атрымаць прафесійны вопыт падчас вучобы, каб развіць свае агульныя (мяккія) і прадметныя навыкі. Некаторыя расійскія даследчыкі вызначаюць ВБЛ як дыдактычны падыход у навучанні, заснаваны на адзінстве эмацыянальнага, нагляднага і лагічнага аспектаў навучання, засваенні новых ведаў і фарміраванні практычнага вопыту іх прымянення, узмацненні эмацыйна-пазнавальнага кампанентаў пры выкананні нестандартных заняткаў. задачы.

Міністэрства адукацыі Расіі выдала пастанову ад 03.08.2000 N 14-55-484in / 15 «Аб рэкамендацыях па арганізацыі практыкі студэнтаў адукацыйных устаноў вышэйшай прафесійнай адукацыі», дзе стратэгія WBL разгорнута ў форме практыкі студэнтаў, якая атрымалі тры адметныя формы: вучэбная, вытворчая і пераддыпломная практыка.

Вучэбная практыка можа ўключаць некалькі этапаў. Напрыклад, азнаямленчая практыка ў арганізацыях любой юрыдычнай асобы, практыка па атрыманні першасных прафесійных навыкаў у вучэбных майстэрнях, лабараторыях ВНУ і інш. Пералік вучэбных практык па асноўнай адукацыйнай праграме ВНУ вызначаецца ВНУ.

Вытворчая практыка ўключае, як правіла, наступныя этапы: практыка па профілі спецыяльнасці (тэхналагічная, выканальніцкая і інш.), навукова-даследчая, навукова-педагагічная практыка.

Пераддыпломная практыка ў рамках асноўнай адукацыйнай праграмы з'яўляецца заключным этапам навучання і праводзіцца пасля атрымання студэнтам асноўных тэарэтычных ведаў.

Цяперашняя практыка WBL не можа быць рэалізавана без прымянення ўніверсітэтамі кампетэнтнасных праграм. Нягледзячы на тое, што ў нарматыўна-прававых дакументах няма вызначэння кампетэнцыі, кампетэнцыя ў асноўным вызначаецца як сукупнасць узаемазвязаных асабістых якасцей (ведаў, навыкаў, метадаў), якія набываюцца ў дачыненні да пэўнага кола аб'ектаў і

працэсаў і неабходныя для якаснага прадуктыўнага маніпулявання з гэтымі аб'ектамі або працэсамі. Пры гэтым пад кампетэнтнасцю варта разумець здольнасць мабілізаваць свае веды і вопыт для вырашэння канкрэтных задач па профілі будучай дзейнасці. У адрозненне ад традыцыйнай адукацыі, арыентаванай на назапашванне ведаў, практыка-арыентаваная адукацыя накіравана на набыццё навучэнцам практычнага вопыту, забеспячэнне эфектыўных дзеянняў і дзеянняў навучэнцаў на аснове наяўных ведаў, уменняў і навыкаў.

Падчас практыкі студэнты набываюць вопыт прафесійнай дзейнасці ў якасці стажора або назіральніка спецыяліста: вывучэнне тэхналогіі вытворчасці, азнаямленне з тэхналагічным абсталяваннем працэсу вырабу вырабаў, асаблівасцямі кантролю і кіравання тэхналагічным працэсам і інш. вытворчая задача пад кіраўніцтвам спецыяліста па індывідуальным заданні.

У перыяд, які папярэднічае стажыроўцы, мэтазгодна прыцягваць прафесіяналаў галіны для павышэння матывацыі да навучання ў студэнтаў, уключаючы перыяд напісання курсавых работ з прыцягненнем рэальных задач і праблемнага падыходу да захапляльнай складанай сітуацыі ў кампанія.

У перыяд пераддыпломнай практыкі студэнт набывае дастатковыя веды і вопыт пад кіраўніцтвам спецыяліста, каб прыступіць да выканання прафесійных абавязкаў без працяглай дадатковай падрыхтоўкі на пэўным працоўным месцы. У гэтым выпадку індывідуальнае заданне для пераддыпломнай практыкі павінна быць накіравана на рашэнне рэальнай вытворчай задачы, якая затым павінна стаць практычным кейсам для выпускной дыпломнай работы.

Такі падыход WBL можа існаваць толькі пры наяўнасці пастаянных месцаў практыкі ў адпаведнасці з дагаворамі, заключанымі паміж ВНУ і прадпрыемствамі або арганізацыямі. У сучасных умовах работадаўцы разглядаюць студэнтаў як патэнцыйных работнікаў і зацікаўлены ва ўнёску ў авалоданне патрабаванай прафесійнай кампетэнцыяй.

Пры ўкараненні прафесійна-арыентаваных тэхналогій навучання кампетэнцыі фарміруюцца ў працэсе прафесійнай дзейнасці і ў імя будучай прафесіі.

Для ўзмацнення кампанента WBL у адукацыі важна стварэнне ўніверсітэцкіх практыка-арыентаваных платформ (інкубатараў), якія дазваляюць рэалізаваць практыка-арыентаванае навучанне ў працэсе выканання студэнтамі рэальных заданняў па профілі навучання, які асвойваецца з удзелам спецыялістаў па заказу прадпрыемстваў і арганізацый. UniLab імкнецца распрацаваць такую платформу ў рамках WP5, якой пазней будзе кіраваць Net of International Student Career Center.

ii. Беларусь

Інтэрнатура з'яўляецца абавязковым кампанентам вышэйшай адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь. Практыка арганізавана ў адпаведнасці з «Палажэннем аб практыцы студэнтаў, курсантаў, слухачоў», зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

03.06.2010 № 860.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

працягласць і змест практыкі залежыць ад адукацыйнага стандарту і вучэбнага плана розных спецыяльнасцей.

Асноўныя мэты практыкі - авалоданне практычнымі навыкамі і падрыхтоўка студэнтаў да прафесійнай дзейнасці. У праграму практыкі ўваходзяць заданні, якія студэнт павінен выканаць падчас практыкі (збор, апрацоўка і аналіз інфармацыі аб дзейнасці арганізацыі, вывучэнне тэхналогіі і арганізацыі вытворчасці, удзел у вытворчай і кіраўніцкай дзейнасці арганізацыі і інш.).

Практыка падзяляецца на вучэбную і вытворчую. Вытворчая практыка ўключае практыку па спецыяльнасці і пераддыпломную практыку. Задачамі вучэбнай практыкі з'яўляюцца адпрацоўка ў студэнтаў практычных навыкаў па вывучаемых прадметах, замацаванне тэарэтычных ведаў, развіццё першапачатковых навыкаў па абранай спецыяльнасці. Гэты від стажыроўкі арганізоўваецца ў адукацыйных арганізацыях або арганізацыях, дзейнасць якіх адпавядае абранай спецыяльнасці. Працягласць стажыроўкі звычайна складае каля 2 тыдняў. Задачамі практыкі па спецыяльнасці з'яўляюцца набыццё прафесійных навыкаў па спецыяльнасці, замацаванне, пашырэнне і сістэматызацыя ведаў, атрыманых пры вывучэнні спецыяльных вучэбных дысцыплін.

Працягласць стажыроўкі звычайна складае каля 4 тыдняў (1 месяц). Мэтамі пераддыпломнай практыкі з'яўляюцца засваенне і замацаванне ведаў і ўменняў студэнтаў, атрыманых ва ўстановах вышэйшай адукацыі, праверка магчымасцей работы па спецыяльнасці, падрыхтоўка матэрыялаў да выпускной работы. Гэтая стажыроўка арганізоўваецца ў арганізацыях, дзейнасць якіх адпавядае абранай спецыяльнасці. Падчас пераддыпломнай практыкі студэнты могуць выконваць некаторыя работы, прадугледжаныя службовымі абавязкамі адпаведнай пасады. У перыяд праходжання пераддыпломнай практыкі на вакантныя месцы ў адпаведнасці з заканадаўствам могуць прымацца студэнты. Працягласць стажыроўкі звычайна складае каля 4-10 тыдняў (1-2,5 месяца). Стажыроўка арганізоўваецца на падставе дагавора, заключанага з арганізацыяй.

Агульнае кіраўніцтва практыкай ва ўстанове вышэйшай адукацыі, як правіла, ажыццяўляе кіраўнік практыкі ад установы вышэйшай адукацыі, а непасрэднае кіраўніцтва - навуковы кіраўнік ад кафедры. Практыкай студэнтаў у падраздзяленнях арганізацыі кіруе вопытны супрацоўнік арганізацыі, які назначаецца загадам кіраўніка арганізацыі. Падчас праходжання практыкі студэнт адлюстроўвае ход яе выканання ў дзённіку практыкі. Рэпетытар выстаўляе студэнту пісьмовую адзнаку ў дзённік практыкі. Па заканчэнні перыяду практыкі студэнт складае справаздачу і атрымлівае за яе адзнаку.

iii. Азербайджан

Стажыроўка студэнтаў у азербайджанскіх ВНУ рэгулюецца Пастановай Кабінета Міністраў Азербайджанскай Рэспублікі (Пастановай № 221) ад 19 верасня 2008 г. У адпаведнасці з гэтай пастановай (палажэнне 1.2) працоўны стаж студэнта з'яўляецца неад'емнай частка

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

адпаведная адукацыйная праграма. Згодна з палажэннем 1.3. гэтай жа пастановы “Арганізацыя, аб’ём, мэта і працягласць практыкі вызначаюцца дзяржаўнымі адукацыйнымі стандартамі па адпаведных напрамках (спецыяльнасцях), па якіх ажыццяўляецца падрыхтоўка”. Дзяржаўныя стандарты вышэйшай адукацыі распрацоўваюцца Міністэрствам адукацыі Азербайджанскай Рэспублікі.

Усе ВНУ ў Азербайджане выкарыстоўваюць аднолькавыя стандарты для сваіх навучальных праграм, хоць прыватныя ВНУ больш гнуткія ў распрацоўцы сваіх навучальных праграм. Студэнцкія практыкі па навучальных праграмах арганізуюцца ўніверсітэтамі на 3 і 4 курсах у залежнасці ад спецыяльнасці. Гэтай жа пастановай прадугледжана, каб ВНУ заключалі з кампаніямі дагаворы аб арганізацыі практыкі студэнтаў. Асноўныя віды стажыровак:

- Педагагічная стажыроўка;
- Вытворчая (практычная) практыка, у тым ліку пераддыпломная.

Вытворчая (практычная) практыка, як правіла, складаецца з ПТВ і пераддыпломнага стажу, а ў магістратуры - навукова-даследчага і навукова-педагагічнага этапаў. Пераддыпломная практыка з'яўляецца завяршальным этапам навучання і праводзіцца пасля завяршэння ўсіх тэарэтычных заняткаў і іншых відаў практыкі:

- замацаваць, паглыбіць тэарэтычныя веды, набытыя навучэнцам у старэйшай (сярэдняй спецыяльнай) школе, і забяспечыць іх выкарыстанне ў далейшай працоўнай дзейнасці;
- знаёміць студэнтаў з новымі тэхналогіямі, метадамі работы, навуковымі даследаваннямі і іншымі пытаннямі ў залежнасці ад профілю і характару спецыяльнасці;
- выхоўваць у студэнтаў дзелавыя, арганізатарскія і камунікатыўныя здольнасці;
- удасканальваць веды студэнтаў у галіне камп'ютэрных тэхналогій;
- умацоўваць схільнасць і цікавасць да педагагічнай прафесіі ў студэнтаў, якія навучаюцца па педагагічных спецыяльнасцях, развіваць уменне творча ажыццяўляць выхаваўчую работу.

У ВНУ патрабуецца палажэнне аб тым, што вытворчая (практычная) практыка праводзіцца на аснове двухбаковых дагавораў, якія заключаюцца паміж навучальнымі ўстановамі і вытворчымі ўстановамі. У адпаведнасці з гэтымі пагадненнямі, незалежна ад формы ўласнасці і арганізацыйна-прававой формы, прадпрыемствы павінны праводзіць практыку студэнтаў дзяржаўных і недзяржаўных вышэйшых (сярэдне-спецыяльных) навучальных устаноў.

Агляд заканадаўства Азербайджана паказвае, што нацыянальнае заканадаўства краіны, па сутнасці, забяспечвае заканадаўчую аснову для паспяховага праходжання студэнцкай працоўнай практыкі. Галоўнай асаблівасцю заканадаўчай базы з'яўляецца тое, што яна дае ўніверсітэтам магчымасць гібка арганізоўваць практыку студэнтаў і ў той жа час дае

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

рэкамендацыі аб тым, як універсітэты павінны будаваць супрацоўніцтва з прамысловасцю, каб быць паспяховым у падтрымцы практыкі студэнтаў.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

D. Кампетэнцыя – метадалогія і вынікі апытання

Праграмы навучання, заснаваныя на кампетэнцыях, з'яўляюцца ключавым інструментам для рэалізацыі ўніверсітэцкай стратэгіі WBL. У сувязі з гэтым кампетэнцыі неабходна пастаянна пераглядаць і абнаўляць, каб адпавядаць патрабаванням сучаснага рынку і рыхтаваць спецыялістаў не ўчора і не сёння, а заўтра. Адна з асноўных функцый акадэмічных колаў - адсочваць новыя патрабаванні рынку працы, атрымліваць інфармацыю аб прафесіях, якія прыходзяць на змену састарэлым. Ландшафт рынку працы імкліва мяняецца, і ўніверсітэты павінны быць гатовы да сустрэчы з новай рэальнасцю, створанай глабалізацыяй, развіццём лічбавых тэхналогій, перш за ўсё штучнага інтэлекту. Па дадзеных расійскага аналітычнага агенцтва РБК, у бліжэйшыя 30 гадоў рынак працы падвергнецца істотным зменам.

UniLab падкрэслівае важнасць перагляду кампетэнцый і абнаўлення існуючых адукацыйных праграм на ўзроўні бакалаўра і магістра ў адпаведнасці з патрабаваннямі рынку працы. Маніторынг ажыццяўляецца ўніверсітэцкімі даследчыцкімі цэнтрамі, якія ўзаемадзейнічаюць з кампаніямі, якія наймаюць выпускнікоў, каб выявіць разрывы паміж навыкамі, якія студэнты атрымліваюць ва ўніверсітэце, і тымі, якія чакае кампанія. Краіны-партнёры UniLab правялі даследаванні рынку працы, арыентаваныя на кампаніі, у якія ўладкоўваюцца выпускнікі, і іншыя кампаніі, якія ўваходзяць у асноўныя профілі універсітэтаў. Апытанне правялі наступныя ўстановы:

Расія	Фінансавы універсітэт пры Урадзе Расійскай Федэрацыі Сібірскі федэральны універсітэт Арэнбургскі дзяржаўны універсітэт Альмецьеўскі дзяржаўны нафтавы інстытут
Беларусь	Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. Куляшова
Азербайджан	Хазарскі універсітэт Азербайджанскі дзяржаўны універсітэт нафты і газу

Для апытання ўніверсітэты выкарыстоўвалі адзіны падыход і агульныя інструменты:

(1) Апытанне працадаўцаў
(2) Аналіз вакансій на рынку працы

Апытанне ахапіла перыяд з ліпеня 2020 года па снежань 2021 года. Установы краін-партнёраў UniLab прааналізавалі больш за 16 000 рэкламных аб'яў.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Для пошуку вакансій выкарыстоўваліся наступныя сайты вядучых расійскіх працадаўцаў: hh.ru, superJob.ru і avito.ru. Часта працадаўцы паказваюць у вакансіях наступныя патрабаванні да кандыдата:

1) узровень адукацыі і прафесійны вопыт;

2) службовыя (прафесійныя) абавязкі;

3) Пералік неабходных ведаў, уменняў і асабістых якасцей.

Зыходзячы з зместу вакансіі былі выбраны як прафесійныя патрабаванні, так і асабістыя якасці. Вынікі адбору без паўтарэння, але з улікам частаты згадвання ўносіліся ў базу даных па кожным кірунку падрыхтоўкі.

Мэтай даследавання вакансій было выяўленне найбольш запатрабаваных кампетэнцый, якія дазваляюць студэнтам і выпускнікам вышэйшых навучальных устаноў паспяхова працаўладкавацца. Каб вызначыць спіс кампетэнцый, неабходна вызначыць:

- Актуальныя запыты. Атрыманыя даныя больш актуальныя, яны дазваляюць хутка вызначыць тэндэнцыі на рынку працы,)
- Перспектыўныя запыты. Атрыманыя даныя не адрозніваюцца высокай надзейнасцю, бо не ў поўнай меры адлюстроўваюць дынаміку трансфармацыі рынку працы, выкліканую комплексам знешніх і ўнутраных фактараў яго развіцця. Для выяўлення запытаў варта выкарыстоўваць наступныя варыянты даследавання:

Вынікі, атрыманыя ў ходзе кантэнт-аналізу вакансій, былі супастаўлены з кампетэнцыямі адукацыйнай праграмы, што дазволіла выявіць сучасныя прабелы ў падрыхтоўцы як бакалаўраў, так і магістраў.

У далейшым атрыманыя прабелы былі прааналізаваны экспертамі на прадмет актуальнасці і перспектыўнай запатрабаванасці. Экспертаў прадстаўлялі спецыялісты адукацыі і рынку працы (менеджэры сярэдняга звяна, выключэнне: HR-HH). Выбарка складала не менш за 2 супрацоўнікаў ключавых кампаній галіны (не менш за 10 кампаній розных тыпаў і формаў уласнасці).

1. Апытанне працадаўцаў.Мэта: скласці рэйтынг сучасных і перспектыўных будучых кампетэнцый, неабходных для вырашэння працоўных праблем і паспяховай адаптацыі на рынку працы. Метады даследавання: 1) анкетаванне / інтэрв'ю (Гл. ДАДАТАК 1). Узор: загадчыкі аддзелаў лілей (выключэнні: HR-HH),

2. Аналіз вакансій на рынку працы.Мэта: скласці рэйтынг актуальных кампетэнцый, неабходных для вырашэння працоўных праблем і паспяховай адаптацыі на рынку працы. Метад даследавання: кантэнт-аналіз актуальных вакансій. Падбор: аб'явы (вакансіі) з адкрытых крыніц: hh.ru, superjob.ru, rabota.ru, з рук у рукі, avito.ru, vkrabota.ru. Тып выбаркі: бесперапынная на працягу не менш за 3 месяцаў.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Катэгорыі аналізу: запатрабаваныя рынкам працы кампетэнцыі па адпаведных прафесіях па напрамках падрыхтоўкі «Эканоміка (фінансы)», «Менеджмент», «Рэклама і сувязі з грамадскасцю», «Прыкладная інфарматыка», «Нафтагазавы бізнес».

«Эканоміка (фінансы)» — фінансавы аналітык, фінансавы кансультант, спецыяліст па банкаўскай справе, спецыяліст па крэдытаванні і інш.

«Менеджмент» - менеджэр праектаў, менеджэр у арганізацыі, спецыяліст па дакументаабароце і інш.

Рэклама і сувязі з грамадскасцю - PR-спецыяліст, SMM-менеджэр, менеджэр па

рэкламе і інш. «Прыкладная інфарматыка» - IT-спецыяліст, спецыяліст па прыкладной

інфарматыцы, тэхнік-
праграміст, праграміст-распрацоўшчык, сістэмны адміністратар / праграміст, спецыяліст па інфармацыйных сістэмах і інш.

«Нафтагазавая справа» - інжынер, геолаг-нафтаўнік, тэхнік, геолаг, геадэзіст, прараб, бурыльшчык, лабарант збудаванняў, экааналітык і інш.

Адзінкі аналізу: пералік патрабаванняў да супрацоўніка, размешчаны ў тэксце вакансіі (ключавыя навыкі, задачы, абавязкі, патрабаванні і інш. (акрамя ўмоў працы).

Адзінкі ўліку: частата прафесійных і асабістых кампетэнцый.

Поўны і падрабязны аналіз кожнага з універсітэтаў можна знайсці ў адпаведных дадатках. Ніжэй вы знойдзеце комплексны і камбінаваны аналіз кожнай з 5 спецыяльнасцей, падзеленых на 3 рэгіёны: Расія, Беларусь, Азербайджан.

Расія

У адпаведнасці з расійскім заканадаўствам змест навучальных праграм студэнтаў вызначаецца наступнымі нарматыўнымі дакументамі:

1. Федэральныя дзяржаўныя адукацыйныя стандарты як па кожнай спецыяльнасці, напрыклад, «Менеджмент», «Эканоміка», «Прыкладная інфарматыка», «Рэклама і сувязі з грамадскасцю» і інш., так і па кожнай ступені падрыхтоўкі (бакалаўры, магістратуры). ФГЭС змяшчае абавязковыя патрабаванні, у тым ліку асноўныя кампетэнцыі, якімі павінен валодаць будучы выпускнік.

2. Прафесійныя стандарты (ПС), распрацаваныя рынкам працы. ПС змяшчаюць патрабаванні да работніка (узровень адукацыі, вопыт работы) і асноўныя характарыстыкі яго дзейнасці (кампетэнцыі). ПС распрацоўваюцца для кожнага асобнага віду прафесійнай дзейнасці (напрыклад, праграміст, кадравік, маркетолаг і інш.) І зацвярджаюцца Міністэрствам працы і сацыяльнага развіцця РФ.

Так, пры распрацоўцы адукацыйных праграм навучання заканадаўча замацоўваецца пералік кампетэнцый, неабходных студэнтам для атрымання вышэйшай адукацыі.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Мы збіраемся паказаць, як кампетэнцыі дзяржаўныя ў ФГЭС па спецыяльнасці «Менеджмент» для бакалаўрыяту і магістратуры.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Назва групы прафесіяналаў кампетэнцыі	Назва прафесійных кампетэнцый напрамку	
	Ступень бакалаўра	**Ступень магістра**
Тэарэтыка-метадалагічная	Валоданне асноўнымі навуковымі паняццямі і катэгорыямі эканомікі і навукі кіравання і ўменне іх прымяняць у вырашэнні прафесійных задач	Здольнасць выяўляць праблемы і тэндэнцыі ў сучаснай эканоміцы і вырашаць прафесійныя задачы на аснове ведаў (прасунуты ўзровень) эканамічнай тэорыі і тэорыі кіравання, а таксама абагульнення і крытычнага аналізу сучаснай практыкі кіравання
	Уменне прымяняць матэматычныя метады для вырашэння стандартных прафесійных задач, інтэрпрэтацыі атрыманы матэматычныя вынікі	
Ужывальная	Уменне прымяняць сродкі прагназавання, метады планавання і прыняцця кіраўніцкіх рашэнняў, а таксама выкарыстоўваць метады каардынацыі і кантролю арганізацыі	Уменне прымяняць сучасныя метады і метады збору, апрацоўкі і аналізу даных, а таксама вызначэння і прагназавання асноўных сацыяльна-эканамічных паказчыкаў аб'екты кіравання
	Авалоданне асноўнымі тэорыямі кіравання чалавечымі рэсурсамі і фарміравання арганізацыйнай культуры, а таксама прынцыпаў з будынаксістэмы кампенсацыі вырашыць праблемы кіравання	Уменне ацэньваць эфектыўнасць і выніковасць дзейнасці арганізацыі ў цэлым і асобных праектаў, распрацоўваць метады ацэнкі і неабходныя паказчыкі з улікам фактараў рызыкі і пад. умовы нявызначанасці
	Авалоданне асновамі фінансавага ўліку і справаздачнасці, а таксама прынцыпамі кіраўніцкага ўліку з мэтай выкарыстання даных бухгалтарскага ўліку для прыняцця кіраўніцкіх рашэнняў.	Здольнасць кіраваць праектамі і працэсамі дзейнасці ў арганізацыі, а таксама выяўляць, ацэньваць і рэалізоўваць новы рынакмагчымасці, кіраваць матэрыяльнымі і фінансавымі патокамі, а таксама ўсімі відамі рызыкі эканамічных сістэм

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	Здольнасць прымяняць асноўныя метады фінансавага менеджменту для ацэнкі актываў, кіравання абаротным капіталам, інвестыцыі ірашэнні, рашэнні аб фінансаванні	Здольнасць абагульняць і крытычна ацэньваць навуковыя даследаванні ў галіне кіравання і сумежных абласцях, праводзіць даследчыя праекты і ўдзельнічаць у распаўсюджванні эканамічныя і кіраўніцкія веды

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		(ПКН-5)
	Здольнасць выяўляць і рэалізоўваць рынкавыя магчымасці, а таксама валодаць навыкамі бізнес-планавання	Здольнасць кіраваць стратэгічнымі зменамі ў дзейнасці арганізацыі, развіваць новыя напрамкі дзейнасці арганізацыі і адпаведныя ім бізнес-мадэлі арганізацый
Аналітычны	Валоданне метадамі стратэгічнага і маркетынгавага аналізу арганізацый (рынкаў, прадуктаў), распрацоўкі і ўкаранення з арганізацыйная стратэгія з улікам патрэб і інтарэсы розных зацікаўленых бакоў	Уменне самастойна прымаць абгрунтаваныя арганізацыйна-кіраўніцкія рашэнні, ацэньваць іх аператыўна-арганізацыйную эфектыўнасць і грамадскую значнасць, забяспечваць іх рэалізацыю.
	Здольнасць аналізаваць бізнес-працэсы і ўдзельнічаць у кіраванні праектамі, у тым ліку інавацыйнымі, арганізацыйныязмены і бізнес-працэс праекты рэінжынірынгу	Здольнасць аналізаваць, вызначаць і эфектыўна выкарыстоўваць чалавечы, сацыяльны і інтэлектуальны капітал, а таксама рэсурсы арганізацыі назапашаныведаў, прымяняючы пры гэтым неаб кіраўніцтва ікамунікатыўныя навыкі
	Авалоданне навыкамі колькаснага і якаснага аналізу інфармацыі і пабудовы мадэляў з выкарыстаннем сучасных інфармацы ітэхналогіі і праграмнае забеспячэнне, уключаючы бізнес-аналітыку, апрацоўку даных і інструменты аналізу для аналізу, мадэлявання і прыняцця рашэнняў падтрымка	
	Здольнасць аналізаваць рынкавыя і спецыфічныя рызыкі ў вырашэнні арганізацыйных кіравання	

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	праблемы	

*Табліца 2. Выпіска з федэральных дзяржаўных адукацыйных стандартаў. Вучэбная праграма «Менеджмент»*Як бачна з табліцы, фармуляванне кампетэнцый як у бакалаўрскіх, так і ў магістарскіх праграмах мае абагульнены (шырокі) характар, даючы ВНУ і выкладчыку пэўную свабоду ў дзеяннях і атрыманых выніках. Больш за тое, для кожнай праграмы навучання ўніверсітэт сам мае права фарміраваць дадатковыя прафесійныя кампетэнцыі ў адпаведнасці з рэгіянальнымі патрабаваннямі і рэкамендацыямі рынку працы. Аднак кожная ВНУ выбірае сваё

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

уласную стратэгію ўзаемадзеяння з рынкам працы, кожны стварае свае падыходы да фарміравання зместу адукацыйных праграм і ацэнкі якасці.

У адрозненне ад кампетэнцый, указаных у FSES вышэй, агульныя і прадметныя кампетэнцыі, неабходныя на рынку працы па спецыяльнасці «Менеджмент» адрозніваюцца ў асноўным скразнымі навыкамі.

Даследаванне неабходных на рынку працы кампетэнцый у галіне кіравання выявіла наступныя разрывы паміж універсітэцкімі навучальнымі праграмамі і патрабаваннямі рынку працы:

Патрабаванні працадаўцаў	Катэгорыя кампетэнцый
• Правядзенне перамоў, распрацоўка камерцыйных прапаноў. Паслугі прадстаўлення, завяршэння і фарматавання транзакцый і здзелак. • Распрацоўка базы кліентаў з выкарыстаннем CPM-сістэм. • Поўны цыкл падбору персаналу на розныя вакансіі, ацэнка персаналу, фарміраванне кадравага фонду. • Вядзенне электроннай базы даных кліентаў • Поўны цыкл менеджменту (прагназаванне, планаванне, адміністраванне, каардынацыя, матывацыя, кантроль) • Эфектыўнае кіраванне камандай кіраўнікоў, размеркаванне абавязкаў, навучанне і матывацыя, стварэнне стымулаў для росту і развіцця, маніторынг эфектыўнасці • Выкарыстанне метадаў і стандартаў праектнай працы для павышэння эфектыўнасці кіравання праектамі • Набыццё навыкаў стварэння пачатковай кампаніі • Навыкі, неабходныя для вывучэння рызык, удзелу ў антыкрызісным кіраванні, здольнасць ажывіць бізнес у кароткатэрміновай перспектыве • Колькасная ацэнка рызык з дапамогай спецыяльнага праграмнага	**Бакалаўрскія праграмы** Агульныя кампетэнцыі • Сістэмнае і творчае мысленне • Распрацоўка і рэалізацыя праектаў, камандная праца і лідэрства • Сувязьнавыкі, навыкі міжкультурнай камунікацыі • Самаарганізацыя і індывід развіццё (у т.л. уласны маніторынг стану здароўя), ліквідацыя надзвычайных сітуацый • Інклюзіўныя кампетэнцыі. Гаспадарчая культура, у т.л. фінансавая пісьменнасць. Грамадзянская пазіцыя. Прадметныя кампетэнцыі • Здольнасць вырашаць праблемы ў прафесійным асяроддзі, выкарыстоўваючы веданне эканамічная тэорыя, тэорыя кіравання і тэорыя адміністравання; • Здольнасць збіраць, апрацоўваць і аналізаваць дадзеныя, неабходныя для вырашэння кіраўніцкіх задач; • Здольнасць распрацоўваць абгрунтаваныя кіраўніцкія рашэнні, спрыяць працэсу вырашэння праблем і ацэньваць наступствы дзеянняў; • Магчымасць распрацоўкі бізнес-планаў для адкрыцця новых сектараў бізнесу і стварацъ новыя арганізацыі;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

забеспячэння (Deltek Acumen Risk / Аналіз рызыкі Primavera / іншае).	• Уменне карыстацца ІКТ, у т.л. Кіраванне вялікімі дадзенымі і інтэлектуальны аналіз дадзеных.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

• Распрацоўка метадалогіі і палажэнняў для пабудовы сістэмы кіравання рызыкамі і прынцыпаў кіравання рызыкамі ў рамках пэўнага бізнес-працэсу і бізнес-сектара	**Магістарскія праграмы** • Агульныя прафесійныя кампетэнцыі • Здольнасць вырашаць праблемы ў прафесійным асяроддзі, выкарыстоўваючы набытыя веды (на прасунутым узроўні) • Уменне выкарыстоўваць сучасныя метады і метады збору даных, перадавыя метады іх апрацоўкі і аналізу • Уменне самастойна прымаць абгрунтаваныя кіраўніцкія рашэнні, ацэньваць іх аператыўную і адміністрацыйную эфектыўнасць і сацыяльную каштоўнасць • Уменне кіраваць праектамі і бізнес-працэсамі • Здольнасць абагульняць дадзеныя і крытычна ацаніць вынікі даследаванняў
Аналіз прабелаў	
Бакалаўрскія праграмы • Стратэгічнае планаванне, распрацоўка і рэалізацыя плана продажаў прадукцыі; кантроль за выкананнем тавараабароту • Навыкі, неабходныя для B2C/ B2B продажаў • Распрацоўка прававых норм і правілаў	
Магістарскія праграмы • Кіраванне бюджэтам • Кіраванне вялікай камандай • Інавацыйны менеджмент	

Табліца 3. Вынікі аналізу недахопу кампетэнцый: кіраванне

Ніжэй вы знойдзеце вынікі апытання, якія паказваюць прабелы ў кампетэнцыях па спецыяльнасці «Прыкладная інфарматыка»:

Кампетэнтнасць	Частата
Бездакорнае валоданне рускай мовай;	19
Падрыхтоўка матэрыялаў для размяшчэння ў інтэрнэце па рознай тэматыцы ў B2C сектар	18
Навыкі дзелавога зносін і навыкі міжасобасных зносін	17
Распрацоўка і рэалізацыя стратэгіі прасоўвання брэнда, BTL-дзейнасці.	17

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Бюджэтаванне праекта, кіраўніцтва і справаздачнасць	17
Веданне рынку пастаўшчыкоў і падрадчыкаў для мерапрыемстваў і падрыхтоўка розных аспектаў мерапрыемстваў	14
Уменне працаваць у камандзе	13

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Арыентацыя ў апошніх тэндэнцыях	13
Уменне працаваць у сціснутыя тэрміны.	12
Выкананне, адказнасць, акуратнасць і пунктуальнасць.	12
Тэхнічная кампетэнтнасць у будаўніцтве розных пляцовак (выстаў)	12
Арганізацыя рэкламных відэа і фотасесій для рэстаранаў, у тым ліку кантроль закрыцця дакументаў.	12
Уменне працаваць з графічнымі і відэаматэрыяламі, у тым ліку іх стварэнне (пастаноўка здымак інтэрв'ю або графічнае афармленне матэрыялаў).	11
Уменне арганізоўваць прэс-канферэнцыі.	11
Валоданне і ўменне складаць медыяплан.	11
англійская (ад узроўню Upper-Intermediate);	11
Досвед вядзення івэнт-праектаў, мыш-праектаў (івэнт-маркетынг) вядзення падзейныя або BTL-агенцтвы.	11
Адказвае за ўзгодненыя паказчыкі "здароўя брэнда" (прыбытак і страты брэнда, брэнд прадстаўніцтва, узровень ведаў і інш.)	11
Пастаноўка аператыўных мэтаў для менеджэраў па гандлёвым маркетынгу і камунікацыях у рамках даверaных брэндаў	11
Прадстаўляе арганізацыю ў якасці прэс-афіцэра.	11
Камплектаванне кніг і дапамога з іх відэазапісамі ў студыі;	11
Стварэнне кліенцкіх і ўнутраных прэзентацый для кампаніі;	11
Аналіз новых тэндэнцый у адукацыі	10

*Табліца 4. Выпіска з базы даных кваліфікацый выпускнікоў, запатрабаваных працадаўцамі ў сферы «Прыкладная інфарматыка».*Далей па кожным напрамку навучання ўсе патрабаванні працадаўцаў былі суаднесены з рэалізаванымі на бягучы момант кампетэнцыямі, адлюстраванымі ў праграмах навучання. Такім чынам удалося не толькі выявіць запатрабаваныя на рынку працы навыкі, але і вызначыць іх пералік навыкі, якія яшчэ не былі замацаваны ў выглядзе кампетэнцый у нашых навучальных праграмах.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Патрабаванні працадаўцаў	Катэгорыя кампетэнцый	
	Бакалаўрскія праграмы	
• Разуменне асноў праграмавання, дызайн,распрацоўка праграмнага забеспячэння, архівавання і дакументаабароту. • Веданне дзяржаўных стандартаў (ДАСТ), звязаных з асноўнымі аперацыямі з сістэмамі кіравання базамі дадзеных і натацыяй IDEF і BPMN. • Здольнасць фармалізаваць бізнес-працэсы, праводзіць іх аўдыт і аптымізаваць з улікам сучасных метадаў аўтаматызацыі. • Ручка дапрацаваны працазаявы і падрыхтаваць працоўныя заявы з апісаннем сістэмы аптымізацыяпатрабаванні. • Абстаноўка праграмнае забеспячэннемэты распрацоўкі/аптымізацыі. • Удзел у тэставанні распрацаванага праграмнага забеспячэння. Каардынацыя намаганняў пры распрацоўцы рашэнняў у супрацоўніцтве з кліентамі і тэхналогіяй архітэктар. Развіты праграм нае забеспячэннепрэзентацыя заказчыку;	• Сістэмнае і крытычнае мысленне • Праект распрацоўка і ўкаран • Праца ў камандзе ікіраўніцтва • Сувязьнавыкі	• Агульны прафесійныКампет энцыі • Прымяняць веды па натуральных і агульных навуках інжынерыя, матэматычны аналіз і мадэляванне метадалогіі, тэарэті на аснове эксперыментаў даследаванне да практыкі; • Выкарыстоўваць сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі і праграмнае забеспячэнне; • Вырашаць стандартныя задачы ў прафесійным асяроддзі; • Удзельнічацьу распрацоўцы стандартаў, палітыкі і правілаў; • Ўстаноўка і мантаж абсталявання і праграмнага забеспячэння; • Вывучаць і развіваць адміністрацыйны,тэхналагі чныя і эканамічныя працэсы; • Распрацоўка алгарытмаў і праграмнага забеспячэння;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

• Магчымасць выкарыстання інструментаў стэка Big Data, у т.л. Apache Airflow, Apache Flink, ClickHouse, Redis, GridGain, Apache Ignite, Tarantool, SyslogNG, WinlogBeat, ЛОСЬ стэк (Elasticsearch, Логсташ,		• Удзел у кіраванні праектамі; • Удзел у камунікатыўны працэс у а прафесійнае асяроддзе.
	Магістарскія праграмы	
	• Сувязьнавыкі • Міжкультурна я камунікацыя • Самаарганізацы яі індывідуальнае развіццё • Надзвычайная сітуацыя	• Агульны прафесійныКампет энцыі • Самастойна набываць, пашыраць і выкарыстоўваць веды па матэматыцы, прыродазнаўству навук, сацыяльных навук, эканомікі і іншых прафесійных ведаў у

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Кібана), Клаўдэра (Хадуп, Кафка, Спарк). • Магчымасць выкарыстання вэб-прыкладанняў (HTTP, TCP/IP, HTML/CSS, JS, JSON, вэб-сэрвісы, SQL). • Веданне расійскага IT-заканадаўства, падзаконных актаў, якія рэгулююць дзейнасць у сферы інфармацыйнай бяспекі. • Добра развітыя аналітычныя здольнасці. • Сістэмнае мысленне. • Веданне англійскай мовы (вусны і пісьмовы англійская) (мінімум B2 або вышэй).	кіравання	нестандартныя рашэнне праблем; • Распрацоўка ўласных алгарытмаў і праграмнага забеспячэння, у т.л. выкарыстоўваючы сучасныя разумныя тэхналогіі, каб вырашаць праблемы ў а прафесійнае асяроддзе. • Вывучыць дадзеныя, звязаныя з прафесіяй, вылучыць ключавыя моманты, структураваць іх, фарматаваць і прадстаўляць у выглядзе аналітычных апытанняў; • Прымяняць навуковыя прынцыпы і метады даследавання на практыцы; • Распрацоўка і мадэрнізацыя праграмнага і апаратнага забеспячэння, якое выкарыстоўваецца ў інфармацыйных і сістэмы аўтаматызацыі; • Вывучыце сучасныя праблемы і метады, якія выкарыстоўваюцца ў прыкладной інфарматыцы і праблемы развіцця інфармацыйнага грамадства; • Выкарыстоўвайце метады даследавання і метады матэматычнага мадэлявання, звязаныя з

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		інфармацыіпраектаванне і кіраванне сістэмай; • Эфектыўна кіраваць працэсам праграмнага забеспячэння распрацоўка і праект развіццё.

Аналіз прабелаў

- Аперацыі з нейронсеткі з выкарыстаннем Tensorflow/PyTorch.
- Веданне тэлекамунікацыйных пратаколаў або пратаколаў радыёсувязі
- Распрацоўка метадалогіі падзелу графа і паслядоўнасці на аснове выкарыстання тэнзарнага мікрапрацэсара.
- Аперацыі з кампілятарамі/аптымізатарамі нейронных сетак (XLA, TVM).
- Канфігурацыя і падтрымка касавага абсталявання/эквайрынгу/сеткі

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

абсталяванне на аддаленых кропках продажаў • Тэхнічнае абслугоўванне лакальнай сеткі і адпаведнага абсталявання. • Наладка і пуск абсталявання, у т.л. сеткі перадачы даных, сеткі відэаназірання, сервернае абсталяванне. • Адладка праграмнага забеспячэння сумесна з распрацоўшчыкам мікракантролернай

Табліца 5. Вынікі аналізу недахопу кампетэнцый: прыкладная інфарматыка

Так, у рамках падрыхтоўкі па кірунку «Прыкладная інфарматыка» выяўлена 12 актуальных і запатрабаваных на рынку працы кампетэнцый, якія ў той ці іншай ступені рэалізуюцца праграмай. Пры гэтым былі вызначаны 8 кампетэнцый, якія не раскрываюцца ў праграмах бакалаўрыяту і магістратуры, але карыстаюцца попытам у работадаўцаў.

На спецыяльнасці "Сувязі з грамадскасцю і рэклама" апытанне выявіла наступныя недахопы ў кампетэнцыях:

працадаўцы Патрабаванні	**Катэгорыя кампетэнцый**
• Распрацоўка і рэалізацыя карпаратыўнай інфармацыйнай стратэгіі, накіраванай на фарміраванне пазітыўнага карпаратыўнага брэнда і іміджу і прыцягненне новых кліентаў • Навыкі ўзаемадзеяння, арганізацыі і кіравання PR-мерапрыемствамі, у т.л. выставы, семінары, падзейныя праекты і MICE-праекты • Навыкі SMM, навыкі працы ў сацыяльных сетках • Аналіз попыту і штодзённае кіраванне вытворчасцю і распаўсюджваннем POS і рэкламных матэрыялаў • Вытворчасць тэкстаў, рэкламная і іншая тэкставая прадукцыя, у т.л. вусныя даклады • Навыкі апрацоўкі графічных матэрыялаў, вытворчасць відэазапісу (уключаючы праграмнае забеспячэнне Adobe) • Правільная гаворка, багаты слоўнікавы запас, камунікабельнасць, уменне працаваць у камандзе, навыкі	**Бакалаўрскія праграмы** Агульныя кампетэнцыі • Праца ў камандзе і лідэрства • Камунікатыўныя навыкі • Міжкультурная камунікацыя • Самаарганізацыя і індывідуальнае развіццё • Кіраванне надзвычайнымі сітуацыямі Прадметныя кампетэнцыі • Вытворчасць прадукцыі ў прафесійнай дзейнасці • Грамадства, дзяржава, культура і аўдыторыя • Сістэма медыякамунікацыі • Тэхналогіі • Эфекты
	Магістарскія праграмы • Аналіз адкрытых даных • Рэалізацыя PR і GR праектаў • Уменне ўплываць на грамадскую думку

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

дзелавых зносін • Веданне англійскай мовы (Intermediate узровень і вышэй)	

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Аналіз прабелаў
Бакалаўрскія праграмы • Паводніцкія мадэлі і гейміфікацыя • Мадэрацыя, фасілітацыя і пасярэдніцтва • Дызайн • Аўтаматызацыя працы • Распрацоўка праграмнага забеспячэння без кода
Магістарскія праграмы • Распрацоўка бізнес-мадэлі • Дакументы кіраўнікоў • Праектная дакументацыя • Ацэнка эфектыўнасці • Змест і планаванне мерапрыемстваў • Рэдагаванне тэксту • Візуалізацыя дадзеных • Легалізацыя аўтарскага права і правоў інтэлектуальнай уласнасці

Табліца 6. Вынікі аналізу недахопу кампетэнцый: рэклама і PR

Так, навучанне па напрамку «Рэклама і PR» выявіла, што колькасць удакладненняў аналагічная папярэднім, але большасць з іх ужо выконваюцца. У той жа час даследаванне дазволіла выявіць новыя патрабаванні да маладых супрацоўнікаў з боку рынку працы.

Альмецьеўскі дзяржаўны інстытут нафты (АННАІ) правёў даследаванні ў нафтагазавай прамысловасці.

На першым этапе даследавання было праведзена экспертнае апытанне наймальнікаў. У апытанні прынялі ўдзел 17 нафтагазавых кампаній, у тым ліку 11 кампаній групы «Татнафта», 3 падраздзялення холдынгу «ТаграС», група кампаній «Міррыко», Альметьевское раённае нафтаправоднае ўпраўленне ААТ «Транснафта-Прыкам'е» і ТАА «Кіруючая кампанія «Шэшмаойл».

11 рэспандэнтаў (64,7%) ацанілі агульны ўзровень прафесійнай падрыхтоўкі выпускнікоў АСОІ як высокі, 3 чалавекі (17,6%) як сярэдні і 3 (17,6%) зацяжарыліся з адказам.

На пытанне "Якімі навыкамі, ускосна звязанымі з прафесійнай дзейнасцю, павінен валодаць спецыяліст вашай арганізацыі?" 16 чалавек (94,1%) вылучылі веданне базавых праграм Excel, Project, Power Point, 14 рэспандэнтаў (82,4%) - уменне расстаўляць прыярытэты ў рабоце, 13 чалавек (76,5%) адказалі, што ўмеюць арганізоўваць свой час, мець зносіны ў камандзе. , мець навыкі дзелавога пісьма. 12 (70,9%), 10 (58,8%) і 7 (41,8%) рэспандэнтаў адпаведна вылучылі наяўнасць навыкаў прэзентацыі, валоданне навыкамі вядзення дзелавых перамоў і ўменне згладжваць канфлікты ў камандзе. Такія навыкі, як гібкае мысленне, фінансавая пісьменнасць, сляпы набор тэксту, валоданне замежнай мовай, навыкі правядзення інтэрв'ю, тэхніка хуткага чытання і гатоўнасць падарожнічаць па справах, атрымалі ад 1 да 4 галасоў.

На пытанне "Якімі навыкамі, непасрэдна звязанымі з прафесійнай дзейнасцю, павінен

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

валодаць спецыяліст вашай арганізацыі?" 100% рэспандэнтаў адказалі «складаць справаздачы, заключэнні, рэкамендацыі», працаваць з дакументацыяй, весці дакументаабарот — 15 чалавек (88,2%).

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Для 14 (82,4%) чалавек выбралі навыкі - быць прасунутым карыстальнікам спецыялізаваных праграм (1С і інш.), умець планаваць свой працоўны час і прымаць аператыўныя рашэнні. Навыкі: ацэньваць рызыкі, ведаць заканадаўчыя і нарматыўныя дакументы, складаць бізнес-планы, арганізоўваць сустрэчы, прэзентацыі выбралі 12 (70,6%), 11 (64,7%) і 10 (58,8%) чалавек адпаведна. 9 (52,9%) рэспандэнтаў адказалі - працаваць з дагаворнымі адносінамі, распрацоўваць і апісваць схему бізнес-працэсаў. Астатнія прапанаваныя навыкі набралі ад 1 да 8 галасоў, што складае менш за 47%.

Ацэньваючы якасць падрыхтоўкі выпускнікоў АСОІ, большасць рэспандэнтаў, ад 9 да 12 чалавек, вылучылі высокі ўзровень адукацыі, тэарэтычныя веды па профілі спецыяльнасці, маральныя якасці, уменне хутка авалодаць неабходнымі навыкамі, жаданне за пазнанне новага, уменне засяродзіцца на галоўным. Сярэдні ўзровень валодання практычнымі навыкамі па профілі атрыманай спецыяльнасці, дасведчанасць у сумежных галінах, валоданне кампутарам ацанілі адпаведна 11 і 10 рэспандэнтаў.

На пытанне «Просім Вас ацаніць асобасныя якасці выпускнікоў АСОІ як маладых спецыялістаў» ад 13 да 10 рэспандэнтаў адказалі ў высокай ступені такія якасці, як амбіцыйнасць, этычнасць паводзін, праца ў камандзе, імкненне да прафесійнага і асобаснага развіцця, камунікабельнасць, арыентацыя на вынік. 9 чалавек вызначылі сярэдні ўзровень хуткасці навучання, гібкасці ў адносінах з людзьмі і аналітычных здольнасцяў.

За час працы ў арганізацыі выпускнікі АСОІ праяўляюць наступныя прафесійныя якасці: аператыўнасць - 13 адказаў (76,5%), ініцыятыўнасць і прафесіяналізм - у 10 адказах (58,8%), сумленнасць і ўспрымальнасць да інавацый - у 9 адказах (52,9%), здольнасць да самастойнасць прыняцця рашэнняў, арганізатарскія здольнасці, кемлівасць і добразычлівасць, па 8 адказаў (47,1%). Такія якасці, як зварот да замежнага вопыту і эгаізм, не адзначаны ніводным рэспандэнтам.

На пытанне "Што не адпавядае вашым ці чаканням вашых калег адносна выпускнікоў ASOI?" самы распаўсюджаны адказ — «Высокія заробкі» — 10 рэспандэнтаў, што складае 62,5%. 5 чалавек (31,3%) адказалі - высокія сацыяльныя патрабаванні. Астатнія адказы набралі менш за 4 галасы.

Для паляпшэння прафесійнай падрыхтоўкі студэнтаў і павышэння яе прэстыжу на рынку працы каля 1 рэспандэнта (5,9%) выказалі наступныя прапановы: павышэнне ўзроўню рэальнай практычнай работы, замацаванне прафесійных ведаў і навыкаў іх прымянення на практыцы, развіццё ўменняў праца са спецыялізаванымі праграмамі, павышэнне ведаў аб кіраванні праектамі і працэсамі. 8 рэспандэнтаў (47,1%) лічаць, што ўсё добра і без прапановаў.

На пытанне «На што ў першую чаргу звяртаеце ўвагу, прымаючы на працу маладога спецыяліста?» 14 рэспандэнтаў (82,4%) адказалі «назва спецыяльнасці», 11 (64,7%) вылучылі наяўнасць вопыту работы і назвы прадпрыемстваў, у якіх працаваў кандыдат, 11 (64,7%) вылучылі асабістыя якасці, 10 (58,8%) здольнасць хутка адаптуюцца ў калектыве, 8 (47,1%) наяўнасць вытворчай практыкі, адзнакі ў дыпломе, актыўны ўдзел у навуковых мерапрыемствах.

У апошнім пытанні былі пералічаны наступныя прафесійныя і асабістыя кампетэнцыі, якія

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

будуць запатрабаваны ў XXI стагоддзі:

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- IT-кампетэнцыі
- веданне патрабаванняў аховы працы, прамысловай і экалагічнай бяспекі
- камунікабельнасць, уменне працаваць у камандзе
- шматфункцыянальнасць, магчымасць хуткай перабудовы для задавальнення пастаўленых задач
- крэатыўнасць і нестандартнае мысленне

На другім этапе даследаванняў быў праведзены параўнальны аналіз. Аналіз анкетавання задаволенасці працадаўцаў навучаннем студэнтаў у Альметьевском дзяржаўным нафтавым інстытуце паказаў высокі ўзровень падрыхтаванасці выпускнікоў, якія ў цэлым валодаюць неабходнымі тэарэтычнымі ведамі і практычнымі навыкамі, валодаюць неабходнымі маральнымі і асабістымі якасцямі, здольны працаваць у камандзе і праяўляць ініцыятыву. У той жа час яны часта маюць высокія заробкі і высокія сацыяльныя патрабаванні, што можа негатыўна паўплываць на працаўладкаванне і адаптацыю на першым працоўным месцы.

Вывучэнне прафесійна-асобасных кампетэнцый бакалаўраў і магістрантаў АСОІ паказала, што неабходна ўзмацніць работу па фарміраванні IT-навыкаў, ведаў спецыялізаваных праграм і кібербяспекі. Гэта звязана з агульнай лічбавізацыяй і рабатызацыяй, у тым ліку вытворчых і прамысловых прадпрыемстваў.

Апытанне і эмпірычны аналіз атрыманых дадзеных паказалі, што распрацоўка навучальных праграм з'яўляецца перманентным працэсам, які патрабуе ад універсітэта аператыўнага механізму, карэкціроўкі навучальных праграм.

Беларусь

Дзве беларускія вышэйшыя навучальныя ўстановы – Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скірыны і Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. Куляшова правялі апытанне з выкарыстаннем той жа метадалогіі, што апісана вышэй, каб атрымаць вынікі, як пазначана ніжэй.

Згодна з адказам маркера працы, выпускнікі не валодаюць дастаткова высокім узроўнем кампетэнцый у галіне:

- моўная падрыхтоўка (веданне англійскай, кітайскай на прафесійным узроўні);
- у сферы фінансава-эканамічнай пісьменнасці (напісанне стартапаў і іх прасоўванне і інш.);
- псіхалагічная гатоўнасць да ўмоў будучай прафесійнай дзейнасці: нізкі ўзровень стрэсаўстойлівасці, уменне кіраваць сваім псіхаэмацыянальным станам, арганізацыя рэжыму дня і тайм-менеджменту, навыкі эфектыўнай камунікацыі і працы ў камандзе і інш.
- дасведчанасць у сумежных галінах атрыманай спецыяльнасці;
- кіраванне часам;
- справаводства;
- аператыўнае прыняцце рашэнняў;
- у галіне заканадаўчай пісьменнасці;

Гэтыя разрывы паміж падрыхтаванымі кампетэнцыямі і чаканымі навыкамі выкліканы наступнымі фактарамі:

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- неадпаведнасць чаканых і прапанаваных умоў працоўнай дзейнасці выпускнікоў (месца працы, графік працы, сацыяльны пакет паслуг і інш.) якасці жыцця (інфраструктура, жыллё, месцы адпачынку.);

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- неадпаведнасць характарыстык новых працоўных месцаў прафесійным кампетэнцыям выпускнікоў і іх чаканням, у тым ліку ў тых выпадках, калі прафесійныя кампетэнцыі інавацыйных кадраў значна перавышаюць патрабаванні да прапанаваных вакансій;
- адсутнасць аптымальных умоў для працоўнай дзейнасці (працоўнае месца, графік працы, сацыяльны пакет паслуг і інш.) і якасці жыцця (інфраструктура, жыллё, месцы для адпачынку);
- патрэбы работадаўцаў змяняюцца ў адносінах да прафесійных кампетэнцый студэнтаў у выніку стварэння новых працоўных месцаў і могуць працяглы час заставацца незадаволенымі;
- прафесійныя кампетэнцыі навучэнцаў (напрыклад, веданне замежнай мовы, сучасных ІТ, лічбавых платформ і г.д.) альбо не адпавядаюць змененым патрабаванням да новых працоўных месцаў, альбо ў наймальніка гэтыя патрабаванні занадта высокія;

У цяперашні час у вучэбных планах практычна ўсіх спецыяльнасцей першай ступені (бакалаўрыяту) ГДУ ім. Ф. Практычныя балы плануюцца для кожнага курса, пачынаючы з 1-га курса.

Напрыклад, па спецыяльнасці «Сацыяльная работа (сацыяльна-псіхалагічная дзейнасць)» праводзяцца практыкі: 1 курс - вучэбная (валанцёрская) - (2 тыдні); 2 курс - навучальны азнаямленне ва ўстановах сацыяльнай абароны (4 тыдні); 3 курс - вытворчы сацыяльна-псіхалагічны (4 тыдні); 4 курс - пераддыпломны (10 тыдняў). Спецыяльнасць «Сацыяльная педагогіка» прадугледжвае правядзенне наступных відаў практык: 1 курс - вучэбна-азнаямляльная (1 тыдзень); 2 курс - адукацыйны першы сацыяльна-педагагічны (3 тыдні); 3 курс - навучальны другі сацыяльна-педагагічны (3 тыдні); педагагічная практыка ў навучальных і аздараўленчых установах адукацыі (3 тыдні); 4 курс - педагагічны (4 тыдні); преддипломная (4 тыдні).

Як правіла, многія студэнты гэтых спецыяльнасцей працаўладкоўваюцца па спецыяльнасці на 4 курсе, навучаючыся па індывідуальным графіку, затым пасля заканчэння размяркоўваюцца на працу ў тыя ж установы.

Ва ўніверсітэце створаны і функцыянуюць 93 філіялы кафедраў, у тым ліку 65 філіялаў кафедраў педагагічнай накіраванасці. Базы для філіялаў, у тым ліку 56 устаноў адукацыі г. Гомеля і Гомельскай вобласці. Практычныя і лабараторныя заняткі па шэрагу дысцыплін праводзяцца на базе філіялаў кафедры з выкарыстаннем матэрыяльна-тэхнічнай базы ўстаноў.

Студэнты з 1 курса прыцягваюцца да валанцёрскай дзейнасці (сацыяльна-педагагічнага характару), якая праводзіцца ў тым ліку на базе ўстаноў адукацыі.

Распрацаваны новыя праграмы практыкі ў адпаведнасці з сучаснымі патрабаваннямі.

Універсітэт пастаянна працуе над удасканаленнем практычнай падрыхтоўкі выпускнікоў. У 2021 годзе працягвалася работа факультатыву «Педагагічная майстэрня», які з 2018-2019 навучальнага года ўведзены ў вучэбныя планы шэрага педагагічных спецыяльнасцей з мэтай удасканалення практычнай падрыхтоўкі выпускнікоў. Аб'ём факультатыву: 36 гадзін (лекцыі

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- 2 гадзіны, практычныя - 10 гадзін, лабараторныя 24 гадзіны, з якіх 14 гадзін адводзіцца выкладчыкам ВНУ, 10 - настаўнікам школ). Педагагічная майстэрня як вучэбная дысцыпліна заклікана дапамагчы студэнтам авалодаць асновамі практыка-арыентаванай педагагічнай дзейнасці, паколькі яна не разглядаецца як

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

як дадатак да тэарэтычных курсаў па педагогіцы і псіхалогіі, але як аснова для прадстаўлення будучай прафесійнай дзейнасці настаўніка, падрыхтоўкі студэнтаў да актыўнай педагагічнай практыкі.

У выніку праходжання дадзенай дысцыпліны студэнты пазнаёміліся з агульнымі пытаннямі арганізацыі педагагічнай практыкі; вядзенне дакументацыі; з прынцыпамі і асаблівасцямі арганізацыі працэсу навучання ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі; методыка правядзення ўрокаў; рыхтавала дзённік практыкі, аналізы ўрокаў. Па выніках педагагічнага семінара факультэты адзначылі, што такая дысцыпліна ў практыка-арыентаваным навучанні вельмі запатрабавана, паколькі студэнты раней бачаць школу як аб'ект, а ўрок - як прадмет сваёй будучай прафесіі; студэнты атрымліваюць лепшае ўяўленне аб сваёй будучай практыцы.

Абноўлены змест псіхолага-педагагічных дысцыплін і дысцыплін сацыяльна-гуманітарнага блока ў адпаведнасці з прафесійна-адукацыйнымі стандартамі на аснове дзейнаснага падыходу, у т.л. выкарыстоўваў сучасныя падыходы, апісаныя і апрабаваныя ў замежных краінах.

Рэгулярна мадэрнізуюцца формы, метады, тэхналогіі адукацыйнага працэсу на аснове стратэгій праблемна-даследчага, актыўнага, калектыўнага навучання.

На базе ГДУ рэгулярна праводзяцца магістарскія праграмы для студэнтаў лепшымі настаўнікамі-прадметнікамі вобласці, удзельнікамі і лаўрэатамі раённага, гарадскога і абласнога этапаў конкурсу “Настаўнік года”. Да кіраўніцтва педагагічнай практыкай студэнтаў, рэцэнзавання дыпломных работ прыцягваюцца лепшыя настаўнікі-прадметнікі. У рамках адзінай інфармацыйнай прасторы адукацыйнага і навукова-інавацыйнага кластара ажыццяўляецца сеткавае ўзаемадзеянне з установамі-ўдзельніцамі кластара (лекцыі, семінары, стажыроўкі).

На пастаяннай аснове праводзілася вывучэнне перспектыўных патрэбнасцей у педагагічных кадрах розных узроўняў адукацыі ў разрэзе спецыяльнасцей.

Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт імя А. Куляшова правёў апытанне сярод асноўных працадаўцаў у сферы менеджменту.

працадаўцы патрабаванні	Праб елы	Кампетэнцыі

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

• вышэйшую прафесійную адукацыю як асноўнае, вітаецца наяўнасць тэхнічнай адукацыі (як дадатковага); • самастойная распрацоўка бізнес-планаў інвестыцыйных праектаў; • разлік	• Распрацоўка бізнес-планаў інвестыцыйных праектаў • Веданне асноў працоўнага права, • Веданне і разуменне кіравання	Акадэмічныя кампетэнцыі: • Умець прымяняць базавыя навукова-тэарэтычныя веды для вырашэння тэарэтычных і практычных задач. • Ведаць сістэмны і параўнальны аналіз. • Валодаць даследчыцкімі навыкамі. • Умець працаваць самастойна. • Умець генераваць новыя ідэі (праяўляць творчасць). • Мець міждысцыплінарны падыход да вырашэння праблем. • Мець навыкі, звязаныя з выкарыстаннем тэхн прылады, кіраванне інфармацыяй і

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

акупнасць тэхніка-эканамічных абгрунтаванняў інвестыцыйных праектаў; • веданне асноў бюджэтавання, веданне фінансавага аналізу і бухгалтарскага ўліку, першаснай дакументацыі, • веданне асноў працоўнага і падатковага заканадаўства, • Веданне і разуменне прынцыпаў кіраўніцкага ўліку; • Веданне прынцыпаў бухгалтарскага ўліку; • Дасведчаны карыстальнік ПК, офісных праграм, Excel, Word, PowerPoint, Інтэрнэт, паштовых праграм; • уменне візуальна прадстаўляць даныя,	прынцыпы бухгалтарскага ўліку; • Веданне праграмы 1С: Прадпрыемства	праца за кампутарам. • Валодаць навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі. • Умець вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю на працягу ўсяго жыцця. Сацыяльныя і асабістыя кампетэнцыі: • Валодаць якасцямі грамадзянскасці. • Быць здольным да сацыяльнага ўзаемадзеяння. • Валодаюць здольнасцю да міжасобасных зносін. • Вывучыце навыкі аховы здароўя. • Быць здольным да крытыкі і самакрытыкі. • Умець працаваць у камандзе. • Прафесійныя кампетэнцыі: • Забяспечыць устойлівае развіццё асноўных вытворчых і функцыянальных падраздзяленняў арганізацыі (прадпрыемства). • Ведаць сучасныя метады прыняцця кіраўніцкіх рашэнняў. • Сачыць за выкананнем заданняў, тэхналагічнымі працэсамі, культурай вытворчасці, працоўнай, фінансавай і тэхналагічнай дысцыплінай. • Ажыццяўляць арганізацыйную падрыхтоўку вытворчасці, а таксама пастаноўку інавацыйных кіраўніцкіх і эканамічных задач. • Дайце эканамічнае абгрунтаванне канструктарскай і тэхналагічнай падрыхтоўкі вытворчасці • Весці дзелавыя сустрэчы і перамовы, перапіску з замежнымі партнёрамі, рыхтаваць загады, праекты распараджэнняў, планаў мерапрыемстваў і дагавораў; • Забяспечыць развіццё персаналу. • Арганізаваць мадэрнізацыю і выпуск

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

свабодна працаваць з прэзентацыямі ў PowerPoint; • веданне праграмы 1С: Прадпрыемства 8; • Веданне англійскай мовы (свабоднае валоданне, пераклад і		новых відаў прадукцыі. • Распрацоўваць перспектыўныя, сярэднетэрміновыя і бягучыя планы эканамічнага і сацыяльнага развіцця арганізацыі (прадпрыемства) і яе структурных падраздзяленняў. • Правесці комплексную эканам

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

зносіны без слоўніка) з пацвярджэнне м навучання, вітаецца веданне некалькіх замежных моў; • Пераважны вопыт работы ў адпаведнай сферы не менш за тры гады • стрэсаўстойлівас ць, шматзадачнасць , самадысцыпліна , камунікабельнас ць, лагічнае мысленне і аналітычныя здольнасці. • актыўная жыццёвая пазіцыя, адказнасць, акуратнасць, уважлівасць, нацэленасць на вынік, імкненне да саманавучання, працавітасць, пунктуальнасць. • уменне самастойна расстаўляць		аналіз усіх відаў дзейнасці арганізацыі (прадпрыемства) і распрацоўка мерапрыемстваў па эфектыўным выкарыстанні рэсурсаў, вытворчых магутнасцей у мэтах павышэння эфектыўнасці вытворча-гаспадарчай дзейнасці. • Рыхтаваць даныя для перыядычнай справаздачнасці ў тэрміны і па формах, устаноўленых дзяржаўнымі органамі статыстыкі і аналізу. • Складанне планавых каштарысаў на прадукцыю (работы, паслугі), іх структурных элементаў, каштарысаў на розныя віды дзейнасці арганізацыі (прадпрыемства), а таксама планава-каштарысных цэн на прадукцыю і паслугі структурных падраздзяленняў. • Распрацаваць нарматывы выдаткаў на асноўныя віды сыравіны, матэрыялаў, паліва, энергіі, якія расходуюцца ў вытворчасці. • Вызначыць канкурэнтаздольнасць тавараў, паслуг, работ і арганізацый (прадпрыемстваў) у цэлым. • Сістэматызаваць статыстычныя матэрыялы па працы, якія характарызуюць колькасныя і якасныя паказчыкі дзейнасці арганізацыі (прадпрыемства) і яе падраздзяленняў. • Вывучаць вынікі работы арганізацыі (прадпрыемства) і яе структурных падраздзяленняў і параўноўваць іх з паказчыкамі іншых арганізацый (прадпрыемстваў). • Выявіць ўнутрыгаспадарчыя рэзервы і распрацаваць меры па іх выкарыстанні. • Праводзіць аператыўны эканамічны аналіз выканання планавых паказчыкаў і

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

прыярытэты; • уменне працаваць з вялікім аб'ёмам інфармацыі: аналізаваць, рабіць высновы і рыхтаваць рэкамендацыі, аўтаматызаваць разлік		мерапрыемстваў па выкарыстанні рэзерваў павышэння эфектыўнасці вытворча-гаспадарчай дзейнасці. • Валодаць навыкамі дырыжыравання індывід этапы вытворча-эканам

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

індыкатары з дапамогай даступнага праграмнага забеспячэння, • Сур'ёзнае стаўленне да справы, здольнасць да самаразвіцця і жаданне ўліцца ў прафесійную каманду.		дзейнасць арганізацыі (прадпрыемства), у тым ліку: навукова-даследчая, вытворчая, збытавая, фарміраванне і выкарыстанне рэсурсаў, прасоўванне тавараў. • Умець прымаць абгрунтаваныя рашэнні ва ўмовах дзелавой нявызначанасці. • Распрацоўка аператыўных графікаў асваення новых відаў прадукцыі і кантроль за іх укараненнем. • Выкарыстоўваць эканамічныя законы і заканамернасці ў кіраванні сучаснай эканомікай працы • Праводзіць даследаванні ў галіне метадалогіі і метадаў планавання, працоўных паказчыкаў і аналізу вынікаў вытворча-гаспадарчай дзейнасці арганізацыі (прадпрыемства) і яе структурных падраздзяленняў. • Абгрунтаваць сістэму паказчыкаў і метадаў ацэнкі эканамічнай эфектыўнасці функцыянавання арганізацыі (прадпрыемства), асобных відаў дзейнасці і структурных падраздзяленняў. • Пошук, сістэматызацыя і аналіз інфармацыі аб перспектывах развіцця галіны, інавацыйных тэхналогіях, праектах і рашэннях. • Працаваць з навукова-тэхнічнай і патэнтнай літаратурай. • Ацэнка канкурэнтаздольнасці і эканамічнай эфектыўнасць распрацаваных тэхналогій.

Табліца 7. Аналіз прабелаў у кіраванні

Пры вывучэнні патрабаванняў працадаўцаў былі выяўлены наступныя неадпаведнасці:

- распрацоўка бізнес-планаў інвестыцыйных праектаў
- веданне асноў працоўнага права,
- веданне і разуменне прынцыпаў кіраўніцкага ўліку;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- веданне праграмы 1С:Прадпрыемства 8

Прычыны неадпаведнасці звязаны з адсутнасцю ў вучэбным плане спецыяльнасці дысцыплін, якія прадугледжваюць развіццё гэтых кампетэнцый, або з тым, што ў вучэбных праграмах па дысцыплінах гэтым кампетэнцыям надаецца недастатковая ўвага. Такім чынам, у межах в

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

у рамках дысцыпліны «Бухгалтарскі ўлік» можна ўвесці лабараторныя заняткі з выкарыстаннем праграмнага забеспячэння «1С:Прадпрыемства», у рамках дысцыпліны «Асновы права» пашырыць раздзелы, звязаныя з працоўным заканадаўствам. Таксама магчыма дапаўненне вучэбнай праграмы дысцыплінамі «Бізнес-планаванне» і «Кіраўніцкі ўлік».

Азербайджан

У адпаведнасці з заканадаўствам Азербайджанскай Рэспублікі змест адукацыйнага плана ў галіне вышэйшай адукацыі Азербайджанскага дзяржаўнага ўніверсітэта нафты і прамысловасці вызначаецца наступнымі нарматыўнымі дакументамі:

1. Нарматыўныя дакументы Міністэрства адукацыі Азербайджанскай Рэспублікі.
2. Статут ASOİU.
3. Інстытуцыйныя адукацыйныя стандарты як для кожнай сферы адукацыі, напрыклад, «Прыкладная інфарматыка», «Нафтагазавая інжынерыя» і г.д., так і для кожнага ўзроўню падрыхтоўкі (бакалаўрыяту і магістратуры). Інстытуцкія адукацыйныя стандарты прадугледжваюць абавязковыя патрабаванні, у тым ліку базавыя кампетэнцыі, якімі павінны валодаць будучыя выпускнікі.
4. Прафесійныя стандарты (ПС), распрацаваныя рынкам працы. ПС змяшчаюць патрабаванні да супрацоўніка (узровень адукацыі, вопыт работы) і асноўныя характарыстыкі яго дзейнасці (кампетэнцыі). ПС распрацоўваюцца для кожнага асобнага віду прафесійнай дзейнасці (напрыклад, праграміста, інжынера па нафце і газе і інш.) і зацвярджаюцца Міністэрствам працы і сацыяльнай абароны насельніцтва Азербайджанскай Рэспублікі.

Мэты навучання Хазарскага ўніверсітэта па спецыяльнасцях «Менеджмент» і «Маркетынг». Праграмы курсаў гэтых кафедраў складаюцца ў адпаведнасці з патрабаваннямі рынку. Кафедры рыхтуюць курсавыя матэрыялы на падставе дзяржаўных стандартаў. Бакалаўрскае даследаванне ўключае 240 крэдытаў (180 крэдытаў на аснове дзяржаўных стандартаў; 60 крэдытаў, падрыхтаваных самастойна). Дзяржаўныя стандарты ўключаюць асноўныя кампетэнцыі, якія ўніверсітэты павінны прадастаўляць студэнтам Азербайджана. Стандарты якраз і ўключаюць тыя навыкі, якія трэба развіваць ва ўніверсітэтах. Калі справа даходзіць да маніторынгу якасці крэдытаў курса, аддзел забеспячэння якасці сочыць за працэсам ва ўніверсітэце. Супрацоўнікі службы забеспячэння якасці сочаць за тым, ці адпавядаюць навучальныя праграмы і праграмы стандартам.

Навыкі, якія выкладаюцца на спецыяльнасці «Менеджмент»:

Стратэгічнае планаванне, маркетынгавыя даследаванні, рэклама, прасоўванне і продажу, фінансавае планаванне і фінансаванне; планаванне аперацый і паслуг; планаванне і кіраванне чалавечымі рэсурсамі; аналіз рызыкі; стратэгія кіравання інфармацыяй; прававыя аспекты планавання новага прадпрыемства; і глабальны рызыкоўны; лідэрства, зносіны; апісальна-лічэбны; праблемна; эфектыўныя перамовы і кіраванне канфліктамі; прыняцце рашэнняў; кіраваньне праектам,

Навыкі, якія выкладаюцца на спецыяльнасці "Маркетынг":

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Навыкі даследаванняў і расследавання; збор дадзеных; аналіз дадзеных; стратэгічнае мысленне, культываванне глабальнага маркетынгу. У рамках гэтых навыкаў, студэнты развіваюць мысленне і стратэгічнае мысленне аб маркетынгу. Гэтая спецыяльнасць пашырае здольнасці студэнтаў адаптаваць і выкарыстоўваць маркетынгавыя стратэгіі ў канкрэтных рынкавых умовах.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Вышэйзгаданыя навыкі як кіравання, так і маркетынгу спецыяльнасцей выкладаюцца ў розных відах дзейнасці праз тэрмін. Гэта групавыя праекты, прэзентацыі, заданні, разважанні ў класе і дыскусіі.

Гэты аналіз прабелаў быў падрыхтаваны на аснове даследавання задаволенасці працадаўцаў. Апытанне ўключае ў сябе пытанні, каб даведацца пра задаволенасць працадаўцаў і чаканні працадаўцаў ад выпускнікоў. Апытанне было запоўнена чатырнаццаццю галіновымі партнёрамі Хазарскага універсітэта. Многія выпускнікі Хазарскага універсітэта працуюць у гэтых чатырнаццаці прадпрыемствах. У асноўным у апытанні ўдзельнічалі HR-спецыялісты і рэкрутэры. Яны прадстаўляюць банкаўскую справу, тэлекамунікацыі, аўдыт, кансалтынг і іншыя сектары. Такія прафесійныя якасці, як прафесіяналізм, арганізатарскія, ініцыятыўныя здольнасці, у асноўным патрабуюцца прамысловасцю ад выпускніка Хазарскага ўніверсітэта. Больш за 50 працэнтаў апытаных адказалі, што звяртаюць увагу на характар, адаптыўнасць, наяўнасць вытворчай практыкі і стажыроўкі, наяўнасць вопыту работы. цікава, кампаніі звяртаюць увагу на рашоткі ў стэнаграмах выпускнікоў. Калі былі запытаныя канкрэтныя прапановы па паляпшэнню, 64 працэнты прадстаўнікоў кампаніі адказалі, што ў іх няма прапаноў для ўніверсітэта. У апытанні рэспандэнтам задавалі пытанне аб асабістых і прафесійных кампетэнцыях, якія будуць запатрабаваны ў XXI стагоддзі. Спрыт, творчае мысленне, аналіз дадзеных, крытычнае мысленне і рашэнне праблем.

Пры распрацоўцы навучальных праграм Азербайджанскага дзяржаўнага універсітэта нафты і прамысловасці заканадаўча замацаваны пералік кампетэнцый, неабходных студэнтам для атрымання вышэйшай адукацыі. Прыклад пераліку прафесійных кампетэнцый па спецыяльнасці «Нафтагазавая інжынерыя» ў адпаведнасці з Інстытуцыянальны адукацыйныя стандарты бакалаўраў і магістраў:

Назва прафесійнай кампетэнцыі на бо р	Назва спецыялізацыі прафесійных кампетэнцый	
	Узровень бакалаўра	Майстарскі ўзровень
Тэарэтыка-	Валоданне навыкамі вуснай і пісьмовай камунікацыі на азербайджанскай мове па спецыяльнасці; асноўныя навуковыя паняцці і катэгорыі нафтагазавай тэхнікі і ўменне прымяняць іх пры рашэнні прафесійныя праблемы	- Праца ў камандзе, здольнасць дасягаць адзінага падыходу да вырашэння праблемы; - Здольнасць адаптавацца да новых умоў, праяўляць ініцыятыву і волю да поспеху; - Уменне вызначаць і адбіраць

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

метадалагічны я	Навыкі зносін хаця б на адной замежнай мове па спецыяльнасці; - Сістэматычнае і комплекснае веданне гістарычнага, прававога, палітычнага, культурнага, ідэалагічнага асновы азерб	дадатковыя інфармацыйныя рэсурсы для вырашэння задач; - Аналіз, абагульненне і прымяненне адпаведнай інфармацыі ў прафесійных мэтах -Здольнасць планаваць і арганізоўваць прафесійную дзейнасць, паляпшаць будучую адукацыю і існуючыя навыкі, кіраваць часам і своечасова выконваць заданні; - Сацыяльная і экалагічная адказнасць

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	дзяржаўнасць і яе месца і роля ў сучасным свеце, уменне прагназаваць будучае развіццё нашай нацыянальнай дзяржавы; - Здольнасць ідэнтыфікаваць пагрозы і выклікі, якія стаяць перад нашай нацыянальнай дзяржавай; - уменне карыстацца інфармацыяй тэхналогіі на працоўным месцы;	у сваёй дзейнасці, а таксама грамадзянская свядомасць і этычны падыход, а таксама ўменне расставіць прыярытэты якасці: - Здольнасць да пераацэнкі сітуацыі і самакрытыкі з мэтай развіцця сваіх ведаў і навыкаў; - Уменне выкарыстоўваць асноўныя законы прыродазнаўства, матэматычныя метады і мадэляванне ў даследчай дзейнасці ў прафесійная дзейнасць.
Ужывальная	Здольнасць прымяняць матэматычныя правілы і законы, выкарыстоўваць існуючыя метады і прымяняць матэматычныя метады для апрацоўкі вынікаў, выкарыстоўваць матэматычныя мадэлі ў прыродазнаўчых навуках, простыя сістэмы і працэсы і / або крытычна аналізаваць эксперыментальныя дадзеныя з улікам крыніц памылак і нявызначанасці быць у стане рабіць, выкарыстоўваць, інтэрпрэтаваць і прадстаўляць, выконваць аналітычныя і лікавыя выпадкі асноўныя ўраўненні матэматыкі;	быць у стане забяспечыць выкананне патрабаванняў да забруджвання мора; - умець прадухіляць праявы нафты, газу і вады; - як адзін з важных раздзелаў тэхналогіі бурэння нафтавых і газавых свідравін, ведаць гісторыю бурэння, сучасныя метады бурэння свідравін, класіфікацыю свідравога абсталявання, ротарныя тэхналагічныя схемы бурэння, нахільныя свідравіны, звесткі аб умацаванні свідравін, канчатковыя работы свідравін, выпрабаванні труб, бяспеку;
	Здольнасць прымяняць веды аб тыпах, фізічных і хімічных уласцівасцях і арганічнай малекулярнай тэорыі арганічных рэчываў у нафтавай і газавай інжынерыі; - Уменне ведаць структуру радовішча нафты і газу і ўмець вызначаць яго выгляд на карце;	- умець умацоўваць схільнасць і цікавасць да спецыяльнасці і творча рэалізоўваць інавацыйныя праекты; - быць у стане апісаць практычныя пытанні такім чынам, што можа быць вырашана фармальнымі метадамі; - умець прымяняць атрыманыя ў працэсе навучання тэарэтычныя веды пры вырашэнні практычных задач; - умець бурыць свідравіны і выконваць

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		работы;
	ведаць стратыграфію нафтагазавых гарызонтаў, склад горных парод, схему нафтагазаназапашвання, умець чысціць сепаратар; - умець пісаць і чытаць справаздачы і тэхнічныя дакументы;	умець завяршыць свідравіны пасля бурэння, гэта значыць апусціць ахоўныя трубы, звесткі аб умовах працы ахоўных труб, буферных растораў, іх запаўнення цэментавым растворам, выпрабаваць ахоўныя трубы пасля фарміравання цэментны камень, і, нарэшце, перфарацыя;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	- павінен умець бяспечна стаяць у чарзе ў брыгадзе, якая працуе з буравым абсталяваннем; - павінен умець карыстацца сістэмай цэнтралізаванай сувязі;	- умець выконваць правілы бяспекі пры замене рэгулятара ў спраўным калодзежы; - ведаць ролю рэпера пры перфарацыі; - пры гарэнні нафты і нафтапрадуктаў, агні неабходна ўмець карыстацца найбольш эфектыўнымі сродкамі пажаратушэння; - ведаць пытанне выбару аптымальнага рэжыму ў газліфтных свідравінах і ўмець прымяняць пры неабходнасці; - умець карыстацца сродкамі выратавання; - умець аказваць першую дапамогу ў муштры;
	- умець кіраваць асноўным абсталяваннем і дапаможнымі механізмамі, а таксама адпаведнымі сістэмамі кіравання; - умець прымаць меры па папярэджанні забруджвання навакольнага асяроддзя пры рабоце з мыйнымі і цэментавымі растворамі, змазачнымі матэрыяламі;	павінен умець усталёўваць і эксплуатаваць абсталяванне, ацэньваць цяпло і бяспечна яго абслугоўваць: - умець ліквідаваць няспраўнасці кантрольна-вымяральных прыбораў (НВУ) і абсталявання і прыводзіць іх у працаздольны стан; - умець бяспечна выконваць тэхнічнае абслугоўванне і рамонт, выяўляць прычыны няспраўнасцей механізмаў і ліквідаваць няспраўнасці;
	- умець карыстацца буравым абсталяваннем і інструментам, цэментавальнымі, помпавымі сістэмамі; - умець выкарыстоўваць ручныя прылады, станкі і вымяральныя прылады пры вырабе дэталей і рамонце абсталявання; - павінен ведаць правілы бяспекі пры плаванні па моры;	- умець эксплуатаваць свідравіны на глыбакаводным марскім дне; - ведаць максімальную глыбіню разгрузкі помпава-кампрэсарных труб розных марак і дыяметраў у фантанна-газліфтных свідравінах; - ведаць, калі выкарыстоўваць ігольчастыя асадкі;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Аналітычны	пры павелічэнні колькасці вады ў свідравінным прадукце ўмець прымяняць неабходныя метады для ізаляцыі вады пасля яе аналізу ў лабараторыя;	ведаць метады даследаванняў для вызначэння стану прызабойнай зоны свідравіны, спосабы стварэння рэжымаў цячэння ад свідравіны да свідравіны, умець асвоіць свідравіны, якія ўводзяцца ў праца без свідравання;
	- дасканала валодаць правіламі карыстання хімічнымі рэактывамі і ўм	- ведаць прычыны назапашвання газу ў трубаправоднай прасторы пры эксплуатацыі свідравін фантанам

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	арганізаваць захаванне тэхнікі бяспекі правілы як сябе, так і персанал;	метад; - умець разлічваць ККД ст пад'ёмна; - умець рэгуляваць працу кампрэсарныя свідравіны;
	- мець глыбокія веды метады барацьбы з асфальтам-смаляна-парафінавыя адклады; - быць у стане забяспечыць бяспеку, кіраваць і падтрымліваць аўтаматычны і станок дрылі перамыкачы;	
	- умець інфармаваць рашэнняў у кіраванні ст працэсы здабычы нафты і газу.	

Табліца 8. Аналіз прабелаў у нафце і газе.

Як бачна з табліцы, фармулёўка кампетэнцый як у бакалаўрыяце, так і ў магістратуры мае агульны (шырокі) характар, забяспечваючы ВНУ і выкладчыку пэўную свабоду ў іх дасягненні. Больш за тое, для кожнай праграмы падрыхтоўкі ВНУ неабходна фарміраваць дадатковыя прафесійныя кампетэнцыі ў адпаведнасці з рэгіянальнымі запытамі і рэкамендацыямі рынку працы. Аднак кожны ўніверсітэт выбірае сваю стратэгію супрацоўніцтва з рынкам працы, кожны стварае свой падыход да фарміравання зместу навучання і ацэнкі якасці падрыхтоўкі.

З мэтай удасканалення адукацыі і выяўлення патрабаваных на рынку працы кампетэнцый арганізуюцца і праводзяцца эмпірычныя даследаванні. За перыяд з верасня 2020 года па снежань 2021 года было прааналізавана больш за 16 000 аб'яў аб вакансіях па 2 напрамках падрыхтоўкі:

1) Нафтагазавая тэхніка

2) Прыкладная інфарматыка

Для пошуку вакансій выкарыстоўваліся наступныя вядучыя сайты працадаўцаў Азербайджана:https://jobsearch.az/,https://ejob.az/ іhttps://edumap.az/category/vakansiyalar/. У актуальных вакансіях працадаўца паказвае наступныя патрабаванні да кандыдата:

1) узровень адукацыі і прафесійны вопыт;

2) працоўныя (прафесійныя) абавязкі;

3) пералік неабходных ведаў, уменняў і асабістых якасцей.

Зыходзячы са зместу вакансіі, яны былі адабраны як па прафесійных патрабаванням, так і па асабістых якасцях. Вынікі адбору ўнікальныя, але з частатой згадвання ў базе кожнага напрамку падрыхтоўкі.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Наз ва	Частата
Азербайджан як родная мова;	20
Вышэйшая адукацыя ў галіне нафтавага і газавага машынабудавання	20
Навыкі дзелавога зносін	17
Свабодна валодаць AutoCAD	17
Неабходна свабоднае валоданне праграмамі MS Office	17
Ведаць нафтапрамысловае абсталяванне	16
Уменне працаваць у камандзе	14
Павінен ведаць, як афармляць тэхналагічную дакументацыю	14
Уменне працаваць у сціснутыя тэрміны.	14
Працавітасць, адказнасць, акуратнасць і пунктуальнасць.	15
Веданне стандартаў у нафтавай і газавай прамысловасці	13
Навыкі кіравання і прыняцця рашэнняў	16
Досвед працы больш за 3 гады	16
Павінен быць уважлівым, акуратным у сваёй працы	11
Арганізатарскія здольнасці	11
Распрацоўка чарцяжоў нафтапрамысловага абсталявання	17
Кантроль абароту прадукцыі на складзе;	16
Падрыхтоўка тэхнічных справаздач;	15
Распрацоўка тэхналагічнай дакументацыі на здабычу нафты абсталяванне:	16

Табліца 9. Фрагмент базы даных неабходных навыкаў выпускнікоў спецыяльнасці «Нафта і Газавая тэхніка"

Далей па кожным напрамку падрыхтоўкі ўсе патрабаванні працадаўцаў суадносіліся з рэалізаванымі на бягучы момант кампетэнцыямі, адлюстраванымі ў праграмах навучання. Такім чынам, удалося не толькі выявіць навыкі, запатрабаваныя на рынку працы, але і вызначыць пералік навыкаў, якія яшчэ не замацаваны ў выглядзе кампетэнцый у нашых праграмах навучання.

Патрабаванні працадаўцаў	**Катэгорыя кампетэнцый**
• Азербайджан як родная мова;	**Бакалаўрскія праграмы**

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

• Вышэйшая адукацыя ў галіне нафтавай і газавай інжынерыі • Навыкі дзелавога зносін • Свабодна валодаць AutoCAD • Неабходна свабоднае валоданне праграмамі MS Office • каб быць знаёмыя з радовішча нафтыабсталяванне • Уменне працаваць у камандзе • Павінен ведаць, як афармляць тэхналагічную дакументацыю • Уменне працаваць у сціснутыя тэрміны. • стараннасць, адказнасць,акуратнасць і пунктуальнасць. • Веданне стандартаў у нафтавай і газавай прамысловасці • Кіраванне і рашэнне-навыкі вырабу • Досвед працы больш за 3 гады • Павінен быць уважлівым, акуратным у сваёй працы • Арганізатарскія здольнасці • Распрацоўка чарцяжоў нафтапрамысловага абсталявання	• Праца ў камандзе ікіраўніцтва • Сувязьнавыкі • Сістэмнае і крытычнае мысленне • Навыкі кіравання і прыняцця рашэнняў	•Агульны прафесійныКампет энцыі •Прымяняць веды агульнай нафтавай і газавай тэхнікі, аналітычнага аналізу, тэарэтычных і эксперыментальнае даследаванне на практыцы; •Выкарыстоўваць сучасныя інфармацыйныя тэхналогіі; •Вырашаць стандартныя задачы ў прафесійным асяроддзі; •Прымяняць тэарэтычныя веды, атрыманыя ў працэсе навучання, пры вырашэнні практычных задач; •Бурэнне свідравін і выкананне работ;; •умець эксплуатаваць свідравіны на глыбакаводным марскім дне;; •Удзел у камунікатыўны працэс у прафесійным асяроддзі.
	Магістарскія праграмы	

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

• Кантроль абароту прадукцыі на складзе; • Падрыхтоўка тэхнічных справаздач; • Распрацоўка тэхналагічнай дакументацыі на вытворчасць нафтапрамысловага абсталявання:	• Сувязьнавыкі • Міжкультурна я камунікацыя • Самаарганізацы яі індывідуальнае развіццё • Кіраванне надзвычайн ымі сітуацыямі	• Агульны прафесійныКампет энцыі • Самастойна набываць, пашыраць і выкарыстоўваць веды ў галіне нафтавай і газавай інжынерыі і іншыя прафесійныя веды ў вырашэнні нестандартных задач; • Каб мець магчымасць планаваць і арганізоўваць прафесійную дзейнасць, паляпшаць будучую адукацыю і існуючыя навыкі, кіраваць часам і выконваць заданні ў тэрмін. • Умець ліквідаваць няспраўнасці кантрольна-вымяральных прыбораў (НВП) і абсталявання і прывесці іх у працаздольны стан • Прымяняць навуковыя прынцыпы і

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		метады даследавання на практыцы; • Каб мець магчымасць бяспечна выконваць тэхнічнае абслугоўванне і рамонт, выявіць прычыны няспраўнасці механізмаў і ліквідаваць няспраўнасці;
Праб елы		
1. Не адпавядае патрабаванням мінімальнага вопыту работы 2. Веданне дадатковай замежнай мовы на неабходным узроўні 3. Веданне сучаснага абсталявання 4. Распрацоўка метадалогіі падзелу графа і паслядоўнасці на аснове выкарыстання тэнзарнага мікрапрацэсара. 5. Адсутнасць навучання і развіцця персаналу выкарыстоўваць матрыцу для ацэнкі кваліфікацыі 6. Адсутнасць навучальных праграм для запаўнення прабелаў і праверкі эфектыўнасці навучання 7. Адсутнасць дзейнасці для вызначэння працоўных функцый і разумення яго дзелавых і тэхнічных патрэб 8. Веданне праграмнага забеспячэння супрацоўніка не адпавядае вопыту работы ў дамене 9. Практычныя курсы з выкарыстаннем крытычнага праграмнага забеспячэння кампаніі не прадастаўляюцца. 10. Тэст навыкаў з рэкамендаваным праграмным забеспячэннем, арганізаваны працоўны працэс і дысцыпліна не прасоўваюцца		

Табліца 10. Вынікі аналізу недахопу кампетэнцый: нафтагазавая інжынерыя

Патрабаванні працадаўцаў	**Катэгорыя кампетэнцый**
• Разуменне асн	**Бакалаўрскія праграмы**

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

праграмаванне, дызайн, распрацоўка праграмнага забеспячэння, архівавання і дакументаабароту. • Гукавое разуменне кампутара сістэмы(апаратнае/праграмнае забеспячэнне), сеткі і г.д. • Вопыт аналізу, укаранення і ацэнкі ІТ-сістэм і іх спецыфікацый. • Вопыт ст праекткіравання. • Выдатныя навыкі лідэрства і прыняцця рашэнняў. • Стратэгічнае мысленне. • Вопыт кантролю бюджэту інфармацыйных тэхналогій. • Свабоднае валоданне англійскай, азербайджанскай і рускай мовамі. • Выдатныя навыкі пісьмовай і вуснай камунікацыі. • Моцныя міжасобасныя навыкі і здольнасці каб эфектыўнамець зносіны з камандамі па ўсёй арганізацыі. • Павінен мець здольнасць захоўваць канфідэнцыяльнасць і добра працаваць з іншымі. • Выдатныя арганізатарскія і лідэрскія здольнасці • Высокі ўзровень увагі да дэталяў.	• Сістэмнае і крытычнае мысленне • Праект развіццёі рэалізацыя • Праца ў камандзе ікіраўніцтва • Сувязьнавыкі	• Навыкі вуснай і пісьмовай камунікацыі на азербайджанскай мове па спецыяльнасці; Навыкі зносін хаця б на адной замежнай мове па спецыяльнасці, • уменне выкарыстоўваць інфармацыйныя тэхналогіі на працоўным месцы; - праца ў камандзе, здольнасць дасягаць адзінага падыходу да вырашэння праблемы; • • Здольнасць адаптавацца да новых умоў, праяўляць ініцыятыву і волю да поспеху; • · Умець вызначаць і выбіраць дадатковыя інфармацыйныя рэсурсы для вырашэння задач; • Аналізуйце, абагульняйце і прымяняйце адпаведныя інфармацыі дляпрафесійныя навыкі; • Генерал ПрафесійныКампетэнцыі • Умець прымяняць на практыцы веды па прыродазнаўству і агульнатэхн навукі, уметадалогія матэматычнага аналізу і мадэлявання, тэарэтычных і эксперыментальных даследаванняў; • Ведаць асноўныя паняцці матэматычнай логікі, аксіяматычныя метады, разуменне сінтаксісу і семантыкі, назапашванне вопыту ў фармальных мовах, асновы дыскрэтнай матэматыкі, яе прымяненне ў праграмаванні, асноўныя метады апрацоўкі

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		дыскрэтнай інфармацыі. • Валодаць ведамі аб тыповых уласцівасцях, прадстаўленні пэўных задач у выглядзе графікаў, метады рашэння, цячэ ў ст

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		сеткі і дрэвы. • Ведаць розныя азначэнні імавернасці і правілы яе разліку, прымяненне абсалютнай імавернасці і байесовский формулы,законы размеркавання дыскрэтных і выпадковых велічынь і іх лікавыя характарыстыкі, закон вялікіх лікаў і асноўная сутнасць цэнтральных гранічных тэарэм, асноўныя элементы матэматычнай статыстыкі неабходна ведаць статыстычнае азначэнне, законы, звязаныя з нармальным размеркаваннем, статыстычная ацэнка параметраў і ўстанаўленне давернага інтэрвалу, метады тэсціравання статыстычныя гіпотэзы
	Магістарскія праграмы	

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

	• Сувязьнавыкі • Міжкультурная камунікацыя • сама-арганізацыі і індывідуальнага развіцця • Кіраванне надзвычайнымі сітуацыямі	• Агульны прафесійныКампетэнцыі • Павінен ведаць тапалогіі камп'ютэрных сетак, розныя камунікацыйныя шапкі, якія выкарыстоўваюцца для перадачы інфармацыі, умець усталяваць камп'ютарную сетку. • Павінен ведаць розныя мадэлі сетак, у тым ліку ўзроўні мадэлі ISO-OSI, прынцып працы. • Павінен ведаць прынцып працы розных сеткавых тэхналогій, серверных тэхналогій. • Неабходна ведаць сеткавыя службы і пратаколы Інтэрнэту, даменныя імёны, асноўны пратакол TCP / IP. • Павінен ведаць этапы развіцця ЭВМ і архітэктуры фон Нэймана, ведаць

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		асноўныя апаратныя сродкі кампутараў (цэнтральны працэсар і асноўная памяць), іх прынцып працы і асноўныя характарыстыкі. • Павінен мець веды аб узаемадзеянні камп'ютэрнага абсталявання і аб апаратных сродках (канцэпцыі шыны, кантролера і драйвера), якія забяспечваюць гэта злучэнне. Павінен ведаць перыферыйныя прылады ЭВМ (знешняя памяць, манітор, прынтары, клавіятура, мыш і інш.), прынцып іх работы і асноўныя паказчыкі. Павінен умець параўноўваць розныя кампутары ў адпаведнасці з іх тэхнічнымі характарыстыкамі. Павінен умець вызначаць канфігурацыю кампутара, якая адпавядае параметрам, указаным у табліцы. • Самастойна набываць, пашыраць і выкарыстоўваць веды аб матэматычныя, прыродазнаўчыя, прыродазнаўчыя і іншыя прафесійныя веды ў вырашэнні нестандартных задач; • Распрацоўка ўласных алгарытмаў і праграмнага забеспячэння, у т.л. выкарыстоўваючы сучасныя інтэлектуальныя тэхналогіі, для прафесійнага вырашэння задач асяроддзя. • Вывучыць дадзеныя, звязаныя

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		з прафесіяй, вылучыць ключавыя моманты, структураваць іх, фарматаваць і прадстаўляць у выглядзе аналітычных апытанняў; • Прымяняць навуковыя прынцыпы і метады даследавання на практыцы; • Распрацоўка і мадэрнізацыя праграмнага і апаратнага забеспячэння, якое выкарыстоўваецца ў інфармацыі і сістэмы аўтаматызацыі;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

		• Вывучыць актуальныя праблемы і метады, якія выкарыстоўваюцца ў прыкладной інфарматыцы і інфармацыйным грамадстве пытанні развіцця; • Выкарыстоўвайце метады даследавання і метады матэматычнага мадэлявання, звязаныя з інфармацыйнай сістэмай праектаванне і кіраванне; • Эфектыўна кіраваць працэсам распрацоўкі праграмнага забеспячэння і праекта развіццё.
Праб елы		
1. Не адпавядае патрабаванням мінімальнага вопыту работы 2. Веданне дадатковай замежнай мовы на неабходным узроўні 3. Настройка і падтрымка касавага абсталявання/эквайрынгу/сеткавага абсталявання ў аддаленых пунктах продажаў 4. Тэхнічнае абслугоўванне лакальнай сеткі і адпаведнага абсталявання. 5. Наладка і пуск абсталявання, у т.л. сеткі перадачы даных, сеткі відэаназірання, сервернае абсталяванне. 6. Адладка праграмнага забеспячэння сумесна з распрацоўшчыкам мікракантролернай сістэмы		

Табліца 11. Вынікі аналізу недахопу кампетэнцый: Інфарматыка

Так, у рамках навучання па напрамках «Нафтагазавая інжынерыя» і «Прыкладная інфарматыка» вызначаны 33 актуальныя і запатрабаваныя на рынку працы кампетэнцыі, якія рэалізуюцца ў той ці іншай сетцы. Пры гэтым ёсць 16 кампетэнцый, якія не раскрываюцца ў рамках падрыхтоўкі ў бакалаўрыяце і магістратуры, але запатрабаваны ў супрацоўнікаў.

Параўнальны аналіз вынікаў Расіі, Беларусі і Азербайджана паказаў, што для пераадолення гэтых прабелаў можна прапанаваць наступныя механізмы:

- распрацоўка інавацыйных навуковых канцэпцый арганізацыі практык;
- арганізацыя сустрэч з паспяховымі выпускнікамі;
- удасканаленне тэарэтыка-метадалагічнай мадэлі кіравання практыкай з акцэнтам на вядучую ролю прафесійных спецыялістаў;
- удасканаленне праграм прафесійнага развіцця будучых спецыялістаў на аснове кампетэнтнаснага і персаналізаванага падыходаў;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- узмацненне матывацыі студэнтаў на аснове выдачы ім рэкамендацыйных лістоў, падзяк арганізацыі, якая з'яўляецца базай для праходжання практыкі, што дасць магчымасць атрымаць студэнтам дадатковыя надбаўкі да стыпендый або іншыя матэрыяльныя стымулы;

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

- арганізацыя правядзення лекцый для студэнтаў спецыялістамі арганізацый-партнёраў па сутнасці, мэтавай накіраванасці і задачах будучай практычнай дзейнасці;
- узмацненне спецыяльнай тэарэтычнай падрыхтоўкі студэнтаў перад пачаткам практыкі;
- правядзенне пазакласных мерапрыемстваў (майстар-класаў, семінараў, гутарак) з мэтай развіцця працоўных і прафарыентацыйных навыкаў студэнтаў і інш.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

E. Палітычныя рэкамендацыі для ВНУ

Дыскусіі, якія адбываліся на сустрэчах па праекце UniLab, але, самае галоўнае, водгукі, сабраныя на рынку працы, паказалі, што неабходныя структурныя змены для развіцця якаснага працоўнага навучання і моцных сістэм вучнёўства, якія ўключаюць доўгатэрміновыя абавязацельствы працадаўцаў і палітыкаў, уклад выкладчыкаў, студэнтаў і іншых зацікаўленых бакоў у распрацоўку і ўкараненне філасофіі WBL.

Як было сказана вышэй, немагчыма пераацаніць перавагі стратэгіі WBL для прыватных асоб, прадпрыемстваў і грамадства ў цэлым. Разам з рэформамі, якія праводзяцца, неадкладныя вынікі могуць быць атрыманы шляхам інвеставання ў іншыя формы працоўнага навучання, асабліва ў стажыроўкі (адукацыйныя, прафесійныя і пераддыпломныя).

Для дасягнення поспеху ў распрацоўцы стратэгіі WBL неабходна эфектыўнае супрацоўніцтва шырокага спектру зацікаўленых бакоў, каб рэалізаваць на практыцы тры асноўныя падыходы і формы WBL, апісаныя ў дакуменце. У выніку рэалізацыі WBL павінен адбыцца наступны ланцужок трансфармацый:

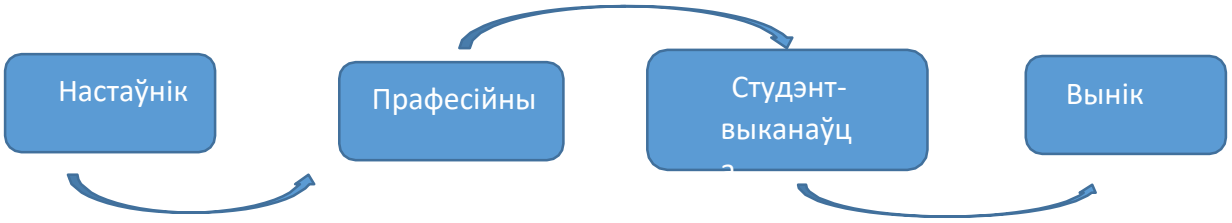

У працэсе аналізу стану спраў WBL мы акрэслілі праблемы, якія ўзнікаюць пры ўкараненні практыка-арыентаванага навучання ў ВНУ:

- Пераадоленне стэрэатыпу мыслення настаўніка аб арганізацыі вучэбнага працэсу: пераход ад тэхналогіі перадачы ведаў да тэхналогіі навучання з набыццём вопыту.
- Павышэнне прафесійнай кампетэнтнасці настаўніка ў веданні вытворчасці.
- Развіццё доўгатэрміновых ўзаемазацікаўленых адносін з прадпрыемствамі і арганізацыямі ў сферы адукацыі.
- Распрацоўка навукова-даследчых і праектных работ з удзелам студэнтаў.
- Практыкаваць выпуск магістрантам скразных творчых праектаў, якія ператвараюцца ў выпускныя кваліфікацыйныя работы.
- Мець на кафедрах, асабліва выпускных, планы і мерапрыемствы па павышэнні матывацыі студэнтаў да навучання.
- Інстытутам ТПУ неабходна мець дзейсную сістэму пошуку і стымулявання таленавітых студэнтаў, прыцягнення іх да выканання грантаў, навуковых даследаванняў, рэальных праектаў і гаспадарчых дагавораў па заданнях прадпрыемстваў і арганізацый.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Каб пераадолець існуючыя недахопы WBL і спрыяць супрацоўніцтву паміж навуковымі коламі і рынкам працы, краіны-партнёры UniLab хацелі б прапанаваць кіраўніцтву універсітэтаў наступныя рэкамендацыі, якія маюць агульны характар для Расіі, Беларусі і Азербайджана.

(1) арганізоўваць практыку, дзе студэнты знаёмяцца з патрабаваннямі да прафесійнага і якаснага выканання службовых абавязкаў, будуць у курсе ўзроўню заработнай платы і сацыяльнай палітыкі і місіі кампаніі;
(2) уключаць навучальныя праграмы ў спецыялізаваныя IT-праграмы ў рамках праграм павышэння кваліфікацыі;
(3) Увесці больш кансультацыйных паслуг для студэнтаў і выпускнікоў па пошуку працы, складанні рэзюмэ, гутарках і іншым;
(4) створаныя спецыялізаваныя структуры або ячэйкі на ўзроўні факультэта/аддзялення для дапамогі ў арганізацыі стажыроўкі;
(5) арганізоўваць кірмашы вакансій з удзелам спецыялістаў галіны для сустрэч са студэнтамі і правядзення семінараў;
(6) ствараць у ВНУ (на факультэтах, кафедрах) базу даных аб выпускніках, якія працуюць па атрыманай спецыяльнасці;
(7) ствараць універсітэцкія міні-кампаніі, стартапы для праходжання ў іх практыкі студэнтаў;
(8) ініцыяваць праекты і валанцёрскія групы для выканання канкрэтных практычных задач на базе філіялаў кафедраў па месцах практыкі;
(9) увесці паслядоўную і бесперапынную практыку на працягу ўсяго перыяду навучання;
(10) распрацаваць інавацыйныя навуковыя падыходы да распрацоўкі новых формаў практыкі;
(11) рэгулярна ладзіць сустрэчы з паспяховымі выпускнікамі;
(12) удасканаліць тэарэтыка-метадалагічную мадэль кіравання практыкай, з акцэнтам на вядучую ролю прафесійных спецыялістаў;
(13) удасканальваць праграмы прафесійнага развіцця будучых спецыялістаў на аснове кампетэнтнаснага і персаналізаванага падыходаў;
(14) павысіць матывацыю студэнтаў шляхам прадастаўлення лепшым рэкамендацыйных лістоў, іншых высакародных узнагарод ад арганізацыі, што дазволіць студэнтам прэтэндаваць на стыпендыі;
(15) ладзіць лекцыі спецыялістаў з арганізацый-партнёраў;
(16) праводзіць пазакласныя мерапрыемствы (майстар-класы, семінары, гутаркі) з мэтай фарміравання працоўных і прафарыентацыйных навыкаў студэнтаў.

КІРАВАННЕ

Апытанне паказала, што сучасны рынак працы робіць акцэнт на набыцці навыкаў кіравання рызыкамі, што адлюстроўвае прыроду сучаснага бізнес-асяроддзя, калі з-за пандэміі і нестабільнай эканамічнай, палітычнай і сацыяльнай сітуацыі ў глабальным маштабе будучы менеджэр павінен умець прагназаваць, кіраваць і падтрымліваць бізнес на плаву незалежна ад крызісу.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Рэкамендацыя 1

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Увесці модулі, якія навучаюць навыкам кіравання рызыкамі. Чакаецца, што будучыя кіраўнікі будуць прадказваць, пазбягаць і паспяхова весці бізнес падчас крызісу.

Яшчэ адзін навык, які запатрабаваны на рынку працы, звязаны са стартапамі. Студэнты павінны ведаць стратэгіі для прадпрымальнікаў-пачаткоўцаў. Рынак працы чакае, што ўніверсітэт будзе выкладаць гэтым стратэгіям і ў той жа час развіваць у студэнтаў прадпрымальніцкі дух і яшчэ да заканчэння школы ператворыць прадпрымальніцкія ініцыятывы ў рэальны прадукт. Для ўвасаблення гэтага навыку ў жыццё неабходна супрацоўніцтва паміж кампаніямі і універсітэтам, дзе студэнты распрацоўваюць рэальныя прадукты ці паслугі пад кіраўніцтвам пэўнай кампаніі, якая імкнецца вывесці распрацаваны прадукт ці паслугу на рынак.

Рэкамендацыя 2

Каб развіць прадпрымальніцкія навыкі і атрымаць непасрэдны вопыт, універсітэты павінны супрацоўнічаць з рынкам працы, каб прызначыць студэнтам рэальныя стартап-праекты ў фармаце новага прадукту або паслугі, якія кампанія будзе прапаноўваць рэальным рынак.

Апытанне выявіла яшчэ адзін прабел, які ў шырокім сэнсе можна назваць веданнем псіхалогіі. Акрамя матэматыкі, эканомікі і фінансаў, эфектыўны кіраўнік павінен валодаць ведамі ў галіне асабістай, міжасобасных, арганізацыйнай і сацыяльнай псіхалогіі, каб мець магчымасць кіраваць сваёй камандай шляхам прызначэння і дэлегавання задач і матывацыі.

Рэкамендацыя 3

Каб ўзбагаціць адукацыйныя праграмы з рознымі абласцямі псіхалогіі, засяродзіўшы ўвагу на асабістай, міжасобасных, арганізацыйнай і сацыяльнай філасофіі. Шырокія веды псіхалогіі патрабуюцца на рынку працы, каб мець магчымасць матываваць супрацоўнікаў да дасягнення лепшых вынікаў працы і распрацаваць новыя стымулы.

Згодна з рынкам працы, кіраўнік - гэта той, хто павінен валодаць ведамі і навыкамі для навучання членаў каманды. Для гэтага неабходны асноўныя навыкі навучання або настаўніцтва для прафесійнага мэнэджара.

Рэкамендацыя 4

У магістарскіх праграмах прадставіць навучальныя/настаўніцкія модулі, якія будуць развіваць кампетэнцыі ў навучанні, выкарыстанне адпаведнай метадалогіі для навучання супрацоўнікаў кампаніі ў шэрагу абласцей, такіх як стварэнне каманды, камунікацыя, матывацыя, кіраванне часам і іншыя.

Разам з агульнымі рэкамендацыямі, прыведзенымі вышэй, на рынку працы на ўзроўні бакалаўра і магістра былі выпрацаваны канкрэтныя:

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Бакалаўрскія праграмы	Магістарскія праграмы
• Стратэгічнае планаванне, распрацоўка плана продажаў прадукцыі і рэалізацыя;	• Кіраванне бюджэтам • Кіраванне вялікай камандай

маніторынг прадукцыйнасць звязаныя кабтавараабарот • Навыкі, неабходныя для B2C/ B2B продажаў Распрацоўка прававых норм і правілаў	Інавацыйны менеджмент

ПРЫКЛАДНАЯ ІНФАРМАТЫКА

Апытанне паказала, што федэральныя дзяржаўныя адукацыйныя стандарты ўтрымліваюць агульныя навыкі, якія рэдка запатрабаваны на рынку працы. Напрыклад, навыкі самаразвіцця, тайм-менеджменту і добрая фізічная форма не так важныя для рынку працы, як такія скразныя навыкі, як аналітычнае і сістэмнае мысленне.

Рэкамендацыя 1

Для зніжэння нагрузкі ў дысцыплінах, якія развіваюць такія агульныя навыкі, як тайм-менеджмент, фізічная падрыхтоўка і самаразвіццё на карысць іншых скразных навыкаў, такіх як аналітычнае мысленне, сістэмнае мысленне і навыкі прэзентацыі.

Колькасць інтэрнэт-карыстальнікаў ва ўсім свеце пастаянна расце, электронная бяспека стала прыярытэтам многіх краін. Чакаецца, што ўніверсітэты будуць вучыць, як быць у бяспецы ў інтэрнэце, і павінны максімальна павышаць дасведчанасць карыстальнікаў аб асабістай бяспецы і рызыках бяспекіпрыватная інфармацыя, і самаабарона, а таксама абарона кампаніі адкампутарная злачыннасць.Паколькі ў апошні час вялікая ўвага надаецца кібербяспецы і абароне лічбавых правоў і інфармацыі, працадаўцам патрабуецца веданне расійскага заканадаўства ў шырокай вобласці патоку лічбавай інфармацыі і забеспячэння бяспекі.

Рэкамендацыя 2

Узбагаціць адукацыйную праграму модулямі, якія ахопліваюць розныя тэмы, звязаныя з кібербяспекай, у тым ліку заканадаўства Расіі і ЕС у галіне заканадаўства аб абароне інфармацыі.

FSES не ўказвае тарыфы на вялікія дадзеныя або назвы вэб-прыкладанняў і вэб-сэрвісаў, хоць сучасны рынак працы вылучае вельмі канкрэтныя патрабаванні ў дачыненні да гэтых IT-праграм і праграмнага забеспячэння.

Рэкамендацыя 3

Дадаць факультатыўныя курсы, якія навучаць студэнтаў карыстацца пэўнымі

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

інструментамі Big data, а таксама вэб-праграмамі. Найбольш запатрабаваныя інструменты Big data, абраныя працадаўцамі: Apache Airflow, Apache Flink, ClickHouse, Redis, GridGain, Apache Ignite, Tarantool, SyslogNG, WinlogBeat, ELK stack, Cloudera. Найбольш запатрабаваныя вэб-праграмы: HTTP, TCP/IP, HTML/CSS, JS.

На ФГЭС на прыкладной інфарматыцы заяўляюць, што выпускнікі павінны ўмець перапісвацца і весці перамовы на рускай мове, але не гавораць пра веданне інш.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

замежныя мовы. Паводле апытання, працадаўцы лічаць неабходным добрае валоданне англійскай мовай.

Рэкамендацыя 4

Для павелічэння колькасці вучэбных гадзін на англійскую мову, каб гарантаваць, што выпускнік атрымае ўзровень B2 і вышэй, уключаючы спецыфічныя тэрміны, неабходна ўмець вусна і пісьмова размаўляць на розныя прафесійныя тэмы, весці перапіску, чытаць прафесійную літаратуру і весці перамовы. па-ангельску.

Разам з агульнымі рэкамендацыямі, прыведзенымі вышэй, на рынку працы на ўзроўні бакалаўра і магістра былі выпрацаваны канкрэтныя:

Бакалаўрскія праграмы	**Магістарскія праграмы**
• Тэхнічнае абслугоўванне лакальнай сеткі і адпаведнага абсталявання. • Наладка і пуск абсталявання, у т.л. сеткі перадачы даных, сеткі відэаназірання, сервер абсталяванне. • Настройка і падтрымка касавага абсталявання/эквайрынг абсталяванне/сеткавае абсталяванне на аддаленых пунктах продажаў	• Аперацыі з нейронавымі сеткамі з дапамогай Tensorflow/PyTorch. • ведытэлекамунікацыйных пратаколаў або пратаколаў радыёсувязі • Распрацоўка графа і паслядоўнасці метадалогія падзелу, заснаваная на выкарыстанні тэнзарнага мікрапрацэсара. • Аперацыі з кампілятарамі/аптымізатарамі нейронных сетак (XLA, TVM). • Адладка праграмнага забеспячэння сумесна з распрацоўшчыкам мікракантролернай сістэмы

PR І РЭКЛАМА

Як ужо было паказана ў папярэдніх апытаннях, рынак працы вылучае больш канкрэтную і падрабязную інфармацыю аб інструментах і тэхналогіях у PR і рэкламе, якім варта навучаць выпускніка ВНУ. Напрыклад, індустрыя MICE хутка развіваецца, і прафесіяналы ў PR і Рэклама павінна мець эксперыментальнае навучанне ў арганізацыі нацыянальных, а таксама міжнародных маркетынгавых мерапрыемстваў (сустрэч, канферэнцый, выстаў і іншых).

Рэкамендацыя 1

Прапанаваць абавязковыя модулі навучання стратэгіям MICE у нацыянальным і міжнародным вымярэннях на рускай і англійскай мовах.

Паколькі расце тэндэнцыя да візуалізацыі рэкламы і часцей за ўсё ў форме вядзення

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

блога, рынак працы патрабуе ад выпускніка ўмення карыстацца праграмным забеспячэннем для запісу відэа, а таксама

праграмы для рэдагавання відэа, каб мець магчымасць ствараць рэкламныя ролікі або здымаць і абрэзаць іх.

Рэкамендацыя 2

Для таго, каб дадаць модулі, якія будуць развіваць навыкі кіназдымкі і відэамантажу выпускнікоў, каб мець магчымасць вырабляць рэкламныя ролікі, або кіраваць вытворчай студыяй, або эфектыўна супрацоўнічаць, прызначаць задачы і кантраляваць працу блогераў.

Працадаўцы надаюць вялікую ўвагу здольнасці весці вусную і пісьмовую камунікацыю на рускай і англійскай мовах, выкарыстоўваючы стылістычныя прыёмы і розныя камунікатыўныя стратэгіі, каб данесці ідэі найбольш пераканаўча і поўна.

Рэкамендацыя 3

Прапанаваць курсы для набыцця студэнтамі навыкаў выкарыстання розных стылістычных прыёмаў пры складанні тэкстаў, пераключэння моўных кодаў.

Увесці курс, які навучыць кіраваць і рэгуляваць грамадскае меркаванне з дапамогай добра структураваных і ўплывовых пісьмовых і вусных выступаў.

Нягледзячы на тое, што ФГЭС валодае некалькімі кампетэнцыямі, накіраванымі на развіццё навыкаў дзеянняў у стандартных сітуацыях, рынак працы ігнаруе гэты від навыкаў. Гэтак жа рынак працы замоўчвае неабходнасць правядзення нейкіх навуковых даследаванняў з выкарыстаннем якасных або колькасных метадаў даследавання.

Рэкамендацыя 4

Каб мінімізаваць нагрузку па прадметах, якія выкладаюць методыку даследаванняў у PR і рэкламе, распрацоўку тэор.

Разам з агульнымі рэкамендацыямі, прыведзенымі вышэй, на рынку працы на ўзроўні бакалаўра і магістра былі выпрацаваны канкрэтныя:

Бакалаўрскія праграмы	**Магістарскія праграмы**
• Паводніцкія мадэлі і гейміфікацыя • Мадэрацыя, фасілітацыя і пасярэдніцтва • Дызайн • Аўтаматызацыя працы • Распрацоўка праграмнага забеспячэння без кода	• Распрацоўка бізнес-мадэлі • Дакументы кіраўнікоў • Праектная дакументацыя • Ацэнка эфектыўнасці • Змест і планаванне мерапрыемстваў • Рэдагаванне тэксту • Візуалізацыя дадзеных • Легалізацыя аўтарскага права і правоў інтэлектуальнай уласнасці

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

НАФТАГАЗАВАЯ ПРАМЫСЛОВАСЦЬ

Прафесіяналы, апытаныя кансорцыумам UniLab у галіне нафты і газу, вызначылі тры асноўныя праблемы галіны сёння:

1) Неабходнасць вырабляць больш энергіі з меншымі выдаткамі і меншымі выкідамі. Спажыванне энергіі рэзка ўзрасло з-за Covid-19 і росту насельніцтва.
2) У той жа час свет патрабуе больш чыстай энергіі, таму нафтагазавыя кампаніі павінны гэта зрабіцьпастаўляць гэтую энергію з меншымі выкідамі.
3) Творчае мысленне і ўстойлівасць у час нявызначанасці.

Такім чынам, аналіз прабелаў у кампетэнцыях паказаў, што выпускнікам не хапае скразных навыкаў, якія б развівалі творчае мысленне і ўстойлівасць. Іншым момантам, які падкрэсліваецца галіной, з'яўляецца настойлівая неабходнасць убудаваць экалагічныя дысцыпліны ў навучальныя праграмы і развіць «экалагічную свядомасць» або ўсведамленне адказнасці за забруджванне, выкліканае галоўным чынам здабычай і выкарыстаннем прыродных рэсурсаў. У той жа час павелічэнне спажывання прыродных рэсурсаў павінна стымуляваць універсітэты да распрацоўкі зусім новых падыходаў у спажыванні і размеркаванні энергіі, паступова пераходзячы да зялёнай энергіі (вады, сонца, ветру).

Рэкамендацыя 1

Каб узбагаціць адукацыйную праграму модулямі, якія палепшаць наступныя навыкі:

- **IT-кампетэнцыі (кібербяспека, штучны інтэлект);**
- **веданне патрабаванняў аховы працы, прамысловай і экалагічнай бяспекі;**
- **камунікабельнасць, уменне працаваць у камандзе;**
- **шматзадачнасць, уменне хутка рэагаваць на новыя мэты і задачы;**
- **крэатыўнасць і нестандартнае мысленне.**

Паколькі доля выкапнёвага паліва ў глабальным маштабе працягвае змяншацца, а новыя тэхналогіі забяспечваюць бяспечны пераход да альтэрнатыўных тэхналогій і крыніц энергіі, нафтагазавыя кампаніі клапоцяцца аб заваяванні новых рынкаў альтэрнатыўнай энергетыкі.

Рэкамендацыя 2

Пашырэнне фундаментальных і прыкладных навуковых даследаванняў у галіне энергазберагальных, экалагічна чыстых тэхналогій і нетрадыцыйных крыніц энергіі.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

F. Далейшае развіццё і пераход да мадэлі WBL UniLab

Краіны-партнёры UniLab імкнуцца пашырыць сферу супрацоўніцтва паміж акадэмічнымі коламі і бізнесам і выйсці за рамкі абмежаванняў задач працоўных пакетаў і ўкараніць цэласны падыход да распрацоўкі і рэалізацыі WBL, каб павялічыць практычныя вынікі праекта. Краіны-партнёры зараз працуюць над мадэллю WBL, якая ўключае наступныя вобласці:

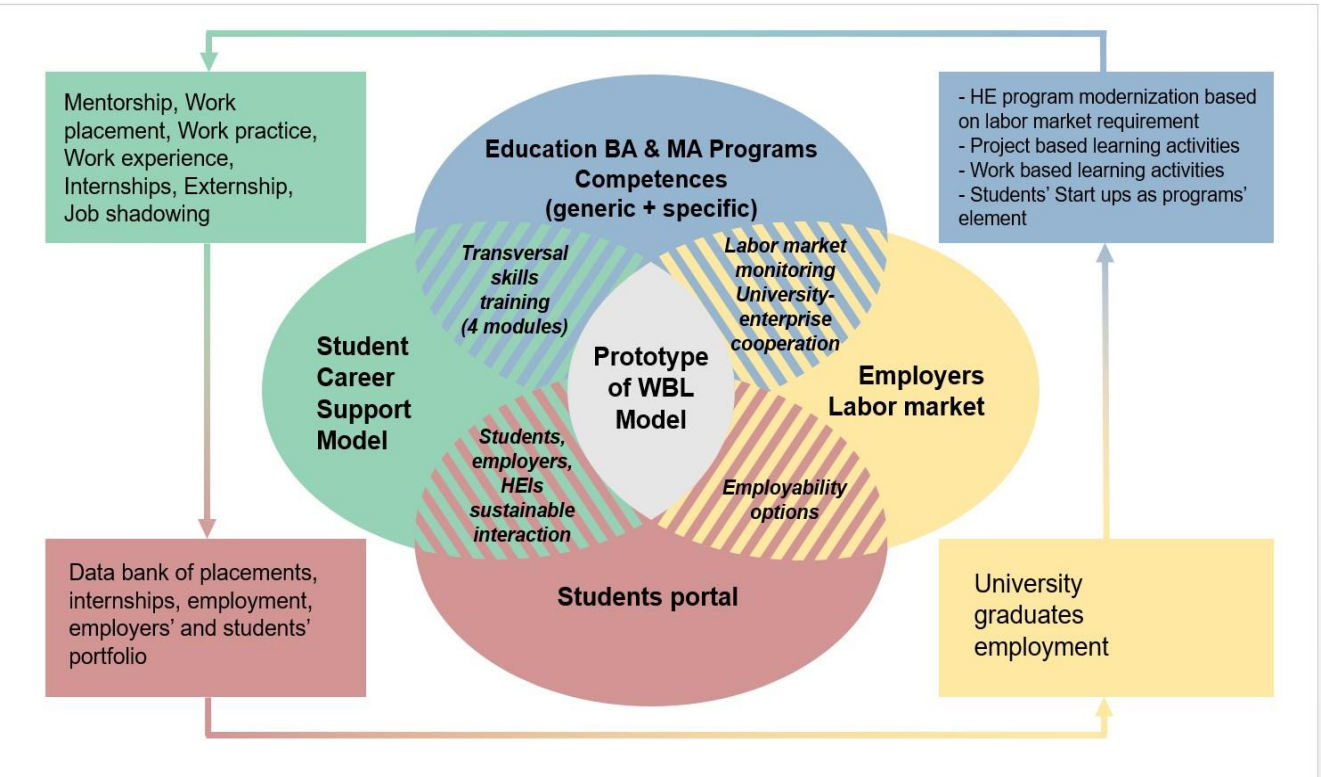

Графік 1. Працоўнае навучанне Мадэль UniLab

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

На графіку ніжэй прадстаўлена мадэль працоўнага навучання, якая будзе распаўсюджвацца сярод універсітэтаў краін праграмы. Цяперашняя мадэль уключае як адукацыйныя, так і адміністрацыйныя структуры універсітэтаў, якія павінны рэалізоўваць стратэгію WBL. WBL ўключае ў сябе розныя практыка-арыентаваныя навучальныя мерапрыемствы ва ўніверсітэце, а таксама стажыроўкі, вучнёўства, прадпрымальніцтва і іншыя.

З пункту гледжання адукацыі, універсітэты рэгулярна абнаўляюць адукацыйныя праграмы, каб адпавядаць сучасным патрабаванням рынку працы ў агульных і прадметных кампетэнцыях. Акрамя адукацыйных праграм бакалаўра і магістра, якія плануецца абнавіць, студэнтам прапануюцца курсы павышэння кваліфікацыі:

- Самаразуменне;
- Магчымасці працаўладкавання, поспех на працоўным месцы;
- Прадпрымальніцтва і самабрэндынг;
- Кіраванне працоўным ціскам і рашэнне праблем.

Такім чынам, адукацыйны кампанент Мадэлі прадстаўлены асноўнымі адукацыйнымі праграмамі і праграмамі прафесійнага развіцця, якія будуць развіваць у студэнтаў агульныя і прадметныя навыкі і павялічваць кар'ерныя шанцы для толькі што выпускнікоў.

Адміністрацыйны складнік Мадэлі прадстаўлены студэнцкімі кар'ернымі цэнтрамі, якія існуюць у большасці ВНУ постсавецкіх краін і аказваюць дапамогу студэнтам у пошуку месца для праходжання практыкі і працаўладкавання. Звычайнай практыкай такіх цэнтраў з'яўляецца правядзенне кірмашоў вакансій, на якія запрашаюцца розныя працадаўцы, на якіх ускладзены наступныя функцыі:

1. Развіваць партнёрскія адносіны з бізнесам, прыстасоўваючы прамысловасць і студэнтаў да патрабаванняў рынку працы;
2. Прагнастычная функцыя інфармавання кіраўніцтва ВНУ аб прафесіях, якія з'яўляюцца і якія выходзяць з ладу;
3. Даследаванне і маніторынг рынку працы для інфармавання кіраўніцтва універсітэта аб зменах і новых патрабаваннях;
4. Кіраваць студэнцкім парталам, каб дапамагчы кампаніям са стажорам і студэнтам выбраць правільную кампанію для стажыроўкі;
5. Для субпраграм прафесійнага развіцця для студэнтаў, арганізацыі семінараў і іншых мерапрыемстваў паміж рынкам працы і універсітэтам.

Пры праектаванні WBL UniLab Model Partner Countries члены кансорцыума кіраваліся вопытам еўрапейскіх партнёраў, дзе адукацыйная праграма - гэта старанна распрацаваны адукацыйны прадукт, які канкуруе з іншымі аналагічнымі праграмамі на адукацыйным рынку. Дызайн або распрацоўка такой праграмы грунтуецца на аналізе рынку працы.

Такім чынам, цэнтры кар'еры могуць стаць карысным інструментам падтрымкі

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

ментараў і кіраўнікоў адукацыйных праграм у пошуку працаўладкавання, практыкі, вопыту работы для студэнтаў, заснаваных на вялікім вопыце ўзаемадзеяння супрацоўнікаў цэнтра з працоўнымі калектывамі.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

рынак, а з другога боку , у адпаведнасці з больш глыбокім бачаннем распрацоўшчыкамі праграмы патрэбаў рынку, заснаваным на маніторынгу, які праводзіцца падчас распрацоўкі такой праграмы.

Найбольш эфектыўным і інавацыйным інструментам можа стаць праект UniLab - студэнцкі партал, які дазволіць размясціць Банк даных аб працаўладкаванні, стажыроўцы, працаўладкаванні, партфоліо працадаўцаў і студэнтаў, што значна палегчыць працу студэнтаў. знайсці працадаўцу і працадаўцу знайсці персанал. Варыянты працаўладкавання дазволяць вам знайсці правільную стажыроўку і працу найбольш эфектыўным спосабам і стварыць устойлівае ўзаемадзеянне студэнтаў, працадаўцаў і ВНУ.

У якасці новай формы стажыроўкі таксама магчыма, зыходзячы з вопыту еўрапейскіх партнёраў, зацвярджэнне валанцёрскай дзейнасці студэнтаў як прызнанне стажыроўкі.

У заключэнне варта сказаць, што дадзеная мадэль з'яўляецца інавацыйным інструментам інтэграцыі і ўзаемадзеяння ўсіх элементаў сістэмы і створыць сінэргетычны эфект, які спрыяе эфектыўнаму пабудове праграмы WBL у Расіі і постсавецкіх краінах.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Дадатак 1

Хазарскі універсітэт – Даследаванне рынку працы

2. WHAT IS THE LEGAL ENTITY OF YOUR COMPANY?

14 responses

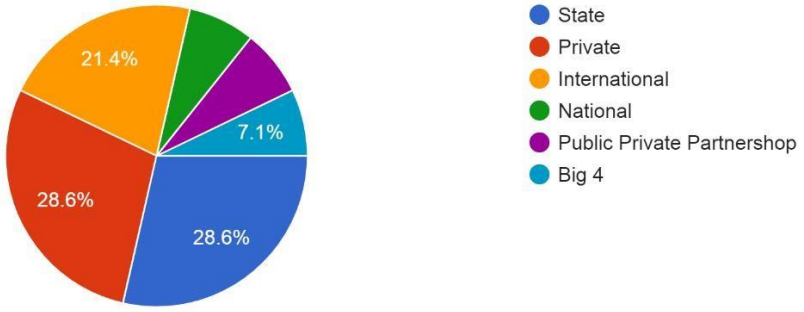

3. THE SIZE OF YOUR COMPANY IS ...

14 responses

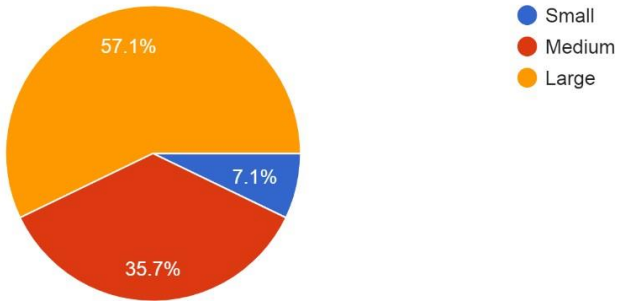

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

4. YOUR COMPANY'S SPHERE?

14 responses

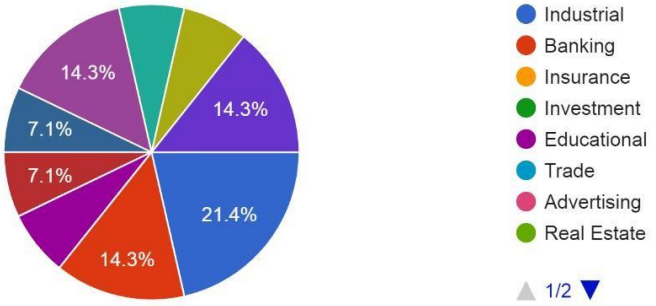

4. YOUR COMPANY'S SPHERE?

14 responses

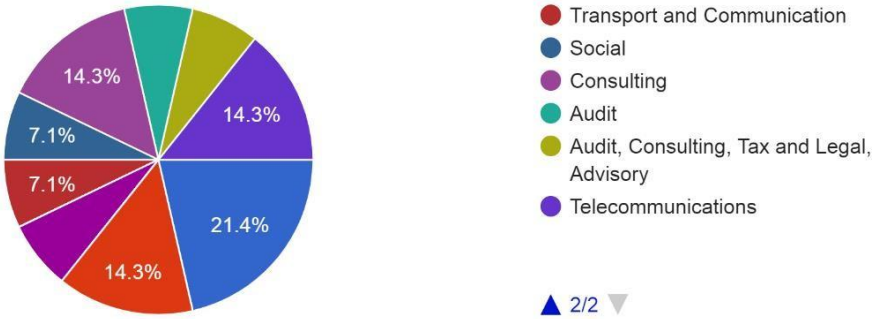

5. HOW MANY KU GRADUATES ARE EMPLOYED BY YOUR COMPANY?:

14 responses

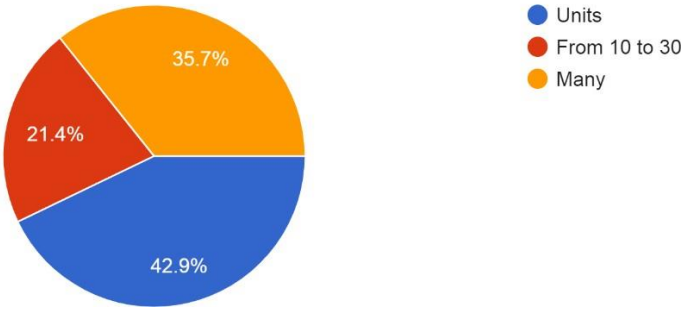

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

6. YOUR GENDER

14 responses

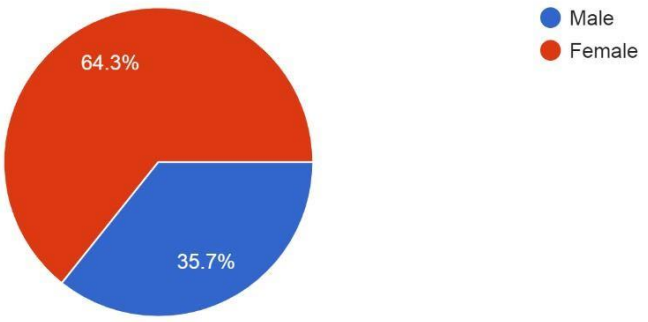

7. YOUR AGE

14 responses

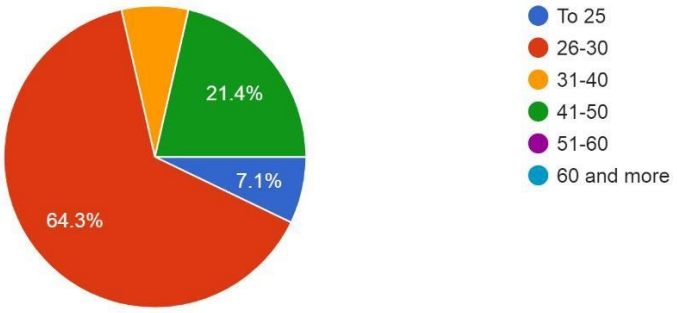

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

8. YOUR JOB TITLE

14 responses

- Marketing Director
- Senior HR Specialist
- Senior Learning & Development Specialist
- HR Generalist
- HR specialist
- General director of Dunya School LLC
- DIRECTOR
- Junior HR
- Leading Recruitment specialist

8. YOUR JOB TITLE

Rectangular Snip

14 responses

- Senior HR specislist
- Recruitment manager
- Mütəxəssis
- Senior HR specialist
- Talent Management & Business Partnering Section/Specialist
- Marketing Director
- Senior HR Specialist
- Senior Learning & Development Specialist
- HR Generalist

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

9. PLEASE RATE THE PROFESSIONAL LEVEL OF KU GRADUATES:

14 responses

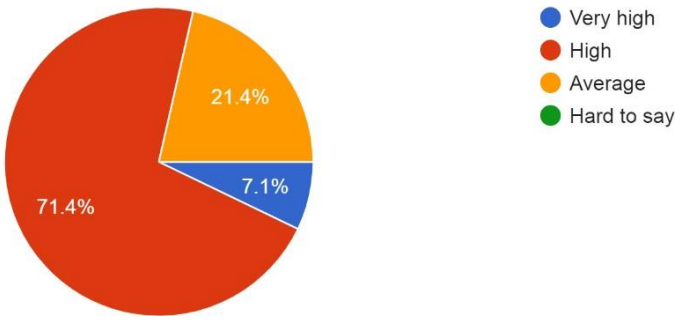

10. WHAT SKILLS INDIRECTLY RELATED TO PROFESSIONAL ACTIVITIES, IN YOUR OPINION SHOULD BE A SPECIALIST OF YOUR ORGANIZATION? Tick several items

14 responses

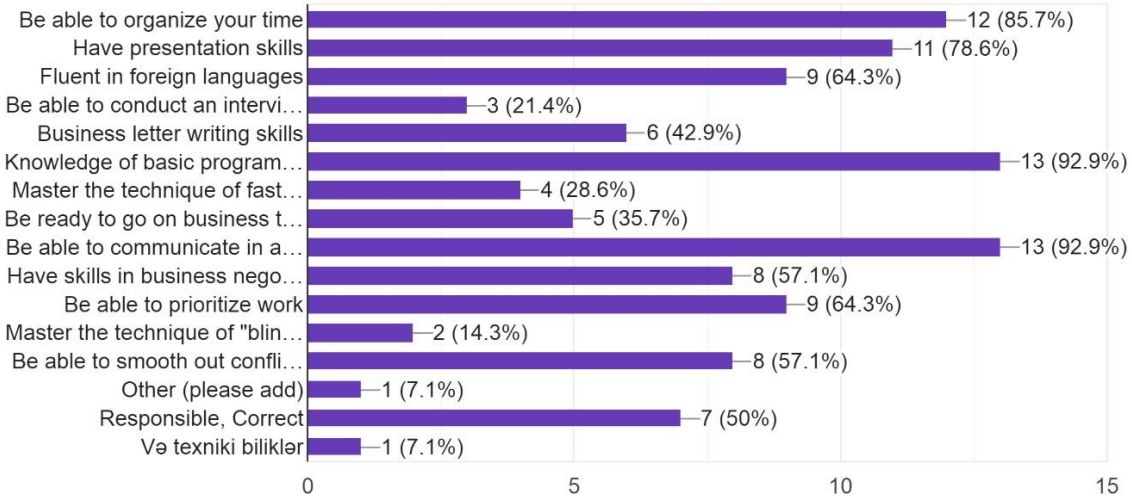

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

11. WHAT SKILLS DIRECTLY RELATED TO PROFESSIONAL ACTIVITIES, IN YOUR OPINION SHOULD BE A SPECIALIST OF YOUR ORGANIZATION? Tick several items

14 responses

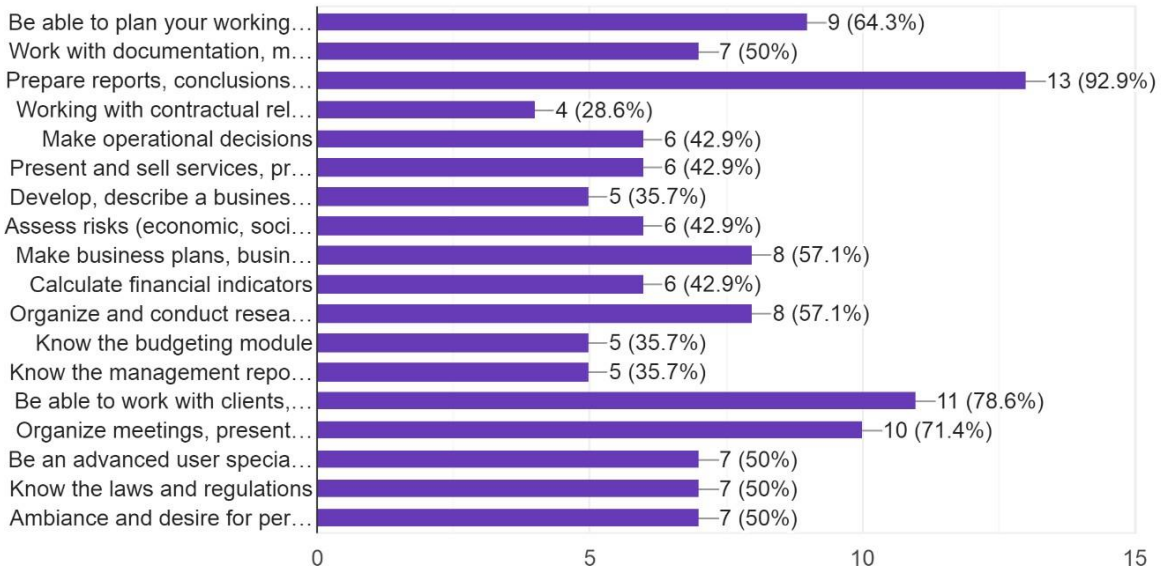

12. BASED ON PERSONAL PROFESSIONAL EXPERIENCE, ASSESS THE QUALITY OF TRAINING OF GRADUATES OF KHAZAR UNIVERSITY

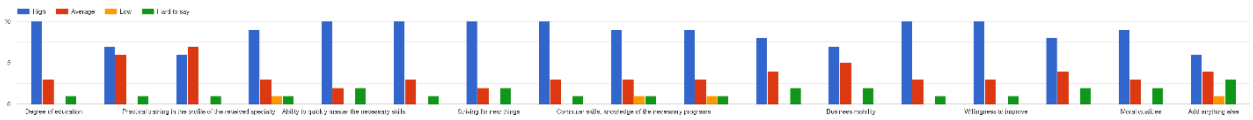

13. WE ASK YOU TO RATE THE PERSONAL QUALITIES OF KHAZAR GRADUATES AS YOUNG SPECIALISTS

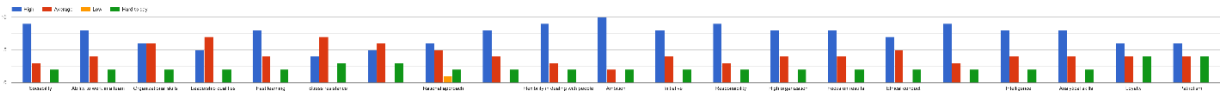

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

14. WHAT PROFESSIONAL QUALITIES, IN YOUR OPINION, DURING WORK IN YOUR ORGANIZATION, THE GRADUATE OF KHAZAR UNIVERSITY AS A SPECIALIST? (Tick several)

14 responses

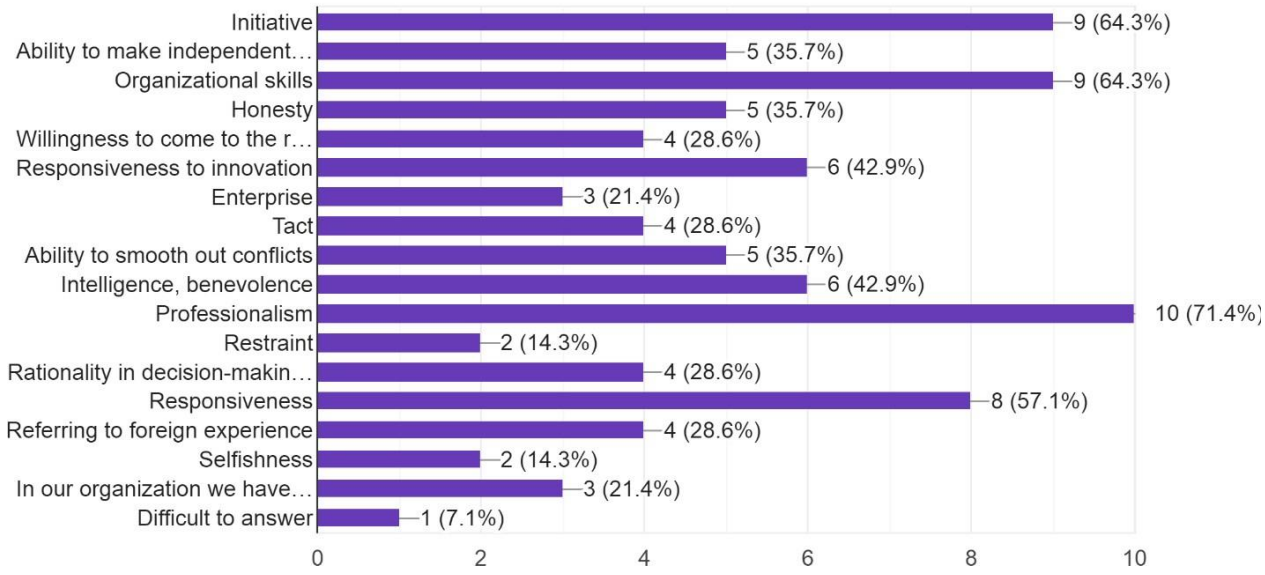

15. WHAT ARE YOU OR YOUR COLLEAGUES NOT SUITABLE FOR IN GRADUATES OF KHAZAR UNIVERSITY? (Tick several)

14 responses

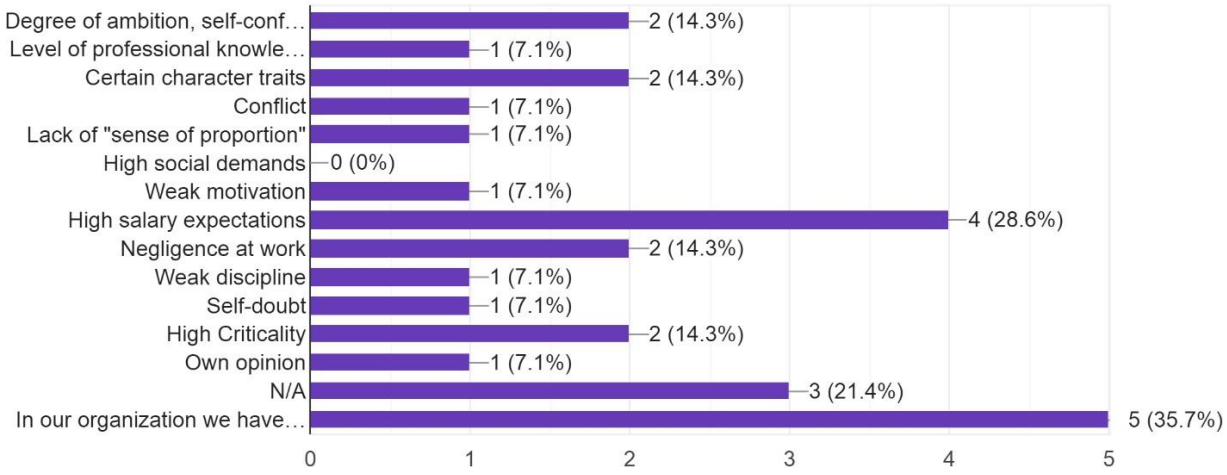

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

16. ARE YOU READY TO GIVE SPECIFIC PROPOSALS TO IMPROVE THE PROFESSIONAL TRAINING OF KHAZAR UNIVERSITY STUDENTS AND INCREA...OR, EMPLOYMENT AND PROFESSIONAL MARKET?

14 responses

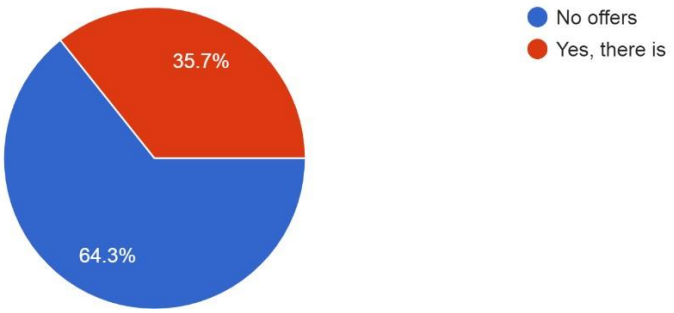

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

17. FIRST, WHAT DO YOU PAY ATTENTION TO WHEN RECRUITING A YOUNG SPECIALIST? (Tick several)

14 responses

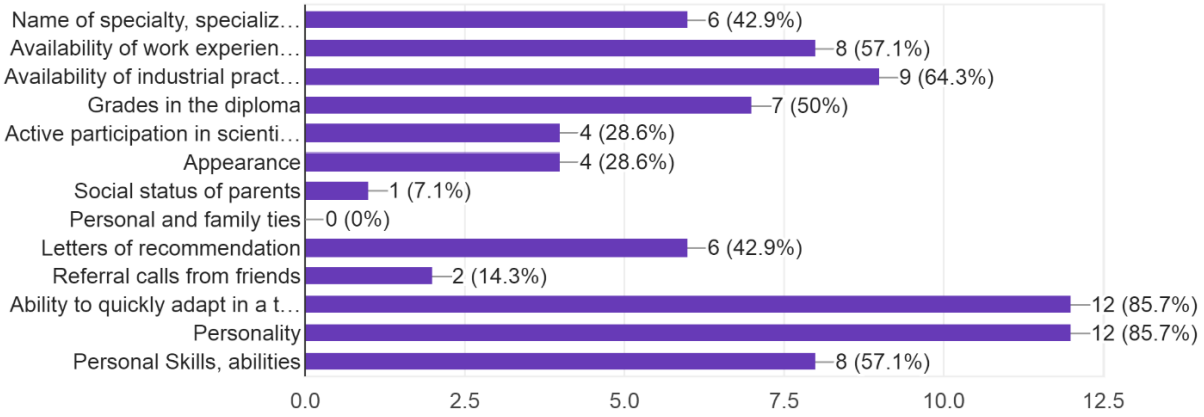

18. IN YOUR OPINION WHAT PROFESSIONAL AND PERSONAL COMPETENCES WILL BE DEMANDED IN THE 21ST CENTURY. PLEASE LIST THEM?

14 responses

n/a

Data Analysis Skills; Technology & Information Management; Emotional Intelligence; Innovation & Creativity; Critical Thinking

Good communication, critical thinking, problem-solving, time management, leadership and ethical view, business acumen, agileness

the ability to communicate effectively is a competence
that may draw on an individual's knowledge of language, practical IT skills and attitudes
towards those with whom he or she is communicating

Responsibility, special treatment with students, ability to work in a team

MUST BE INNOVATIVE

Leadership, High motivation, Honesty

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

18. IN YOUR OPINION WHAT PROFESSIONAL AND PERSONAL COMPETENCES WILL BE DEMANDED IN THE 21ST CENTURY. PLEASE LIST THEM?

14 responses

Adapt to changes, responsibility, creative thinking, problem solving

Learning agility

Personal skills, Responsibility, Flexibility, Professionalism, Self-confidence, Honesty, Loyalty

Responsibility, communicational skills and so.on

I suggest during classes, give great attention to the study and work on specific programs that are required mainly in all vacancies such as English, Excel, IQ tasks or tests, Analytical tasks and etc. And also students must have such competencies as self-leadership, agile, creativity, customer centricity and integrity.

- high analytical thinking ability
- advantage of problem solving
- have an individual view and approach to each issue
- ability to make independent decisions
- to be constantly engaged in personal development

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Дадатак 2

Альметьевский дзяржаўны інстытут нафты і газу - Даследаванне рынку працы (на рускай мове)

ПОЛНОЕ НАИМЕНОВАНИЕ ВАШЕЙ АРГАНІЗАЦЫІ
ООО "ТаграС-РемСервис"
ГК Миррико
Упраўленне "Татнефтеснаб"
Татарское геологоразведочное управление
Упраўленне па падземнаму рамонту скважин ПАО "Татнефть" Інстытут "ТатНИПИнефть"
СП "Татнефть-Добыча"
Упраўленне сацыяльнымі аб'ектамі ООО "ТНГ-Групп"
Упраўленне "Татнефтегазпереработка"
Упраўленне па рэалізацыі праектаў будаўніцтва ПАО "Татнефть" ООО "Татнефть-Самара"
Альметьевское раённае нафтаправоднае кіраванне (філіял акцыянернага таварыства «Транснафта - Прыкам'е»)
ТАА УК "Шешмаойл"
АП «Татнефть – лічбавае развіццё»
Прадпрыемства Шыннага Бізнесу Групы «Татнефть»

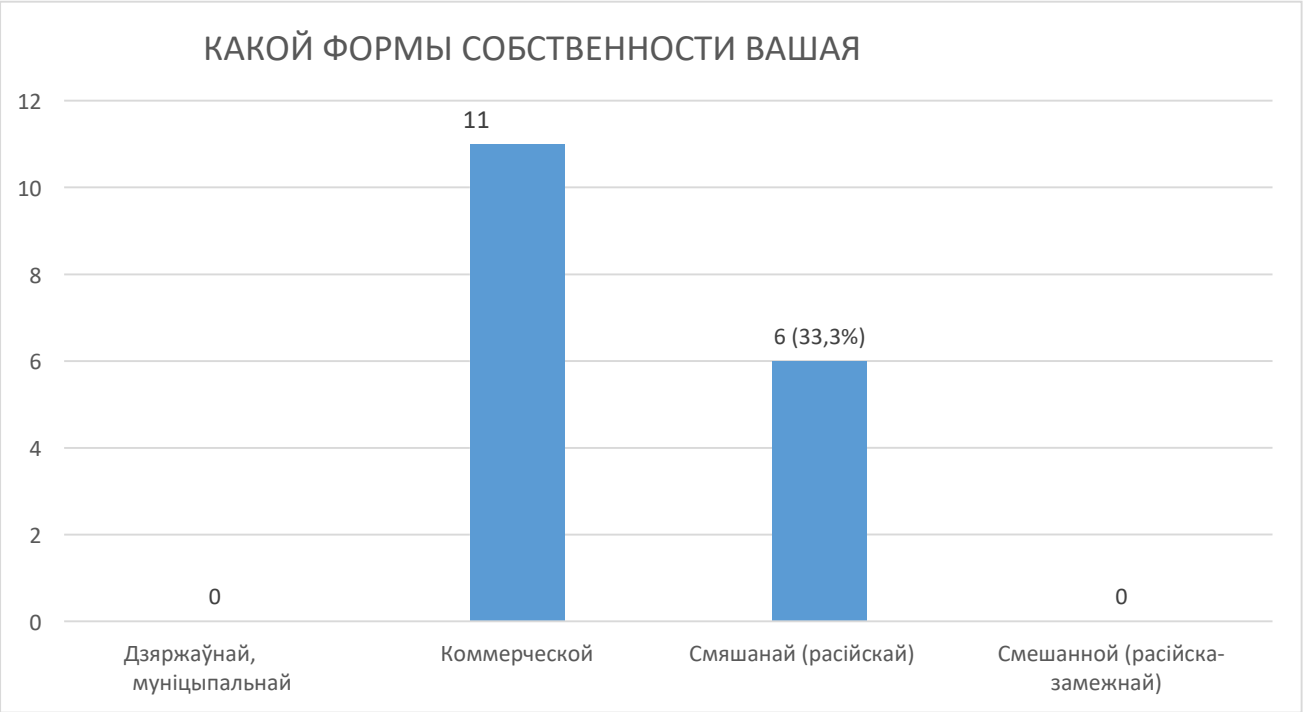

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

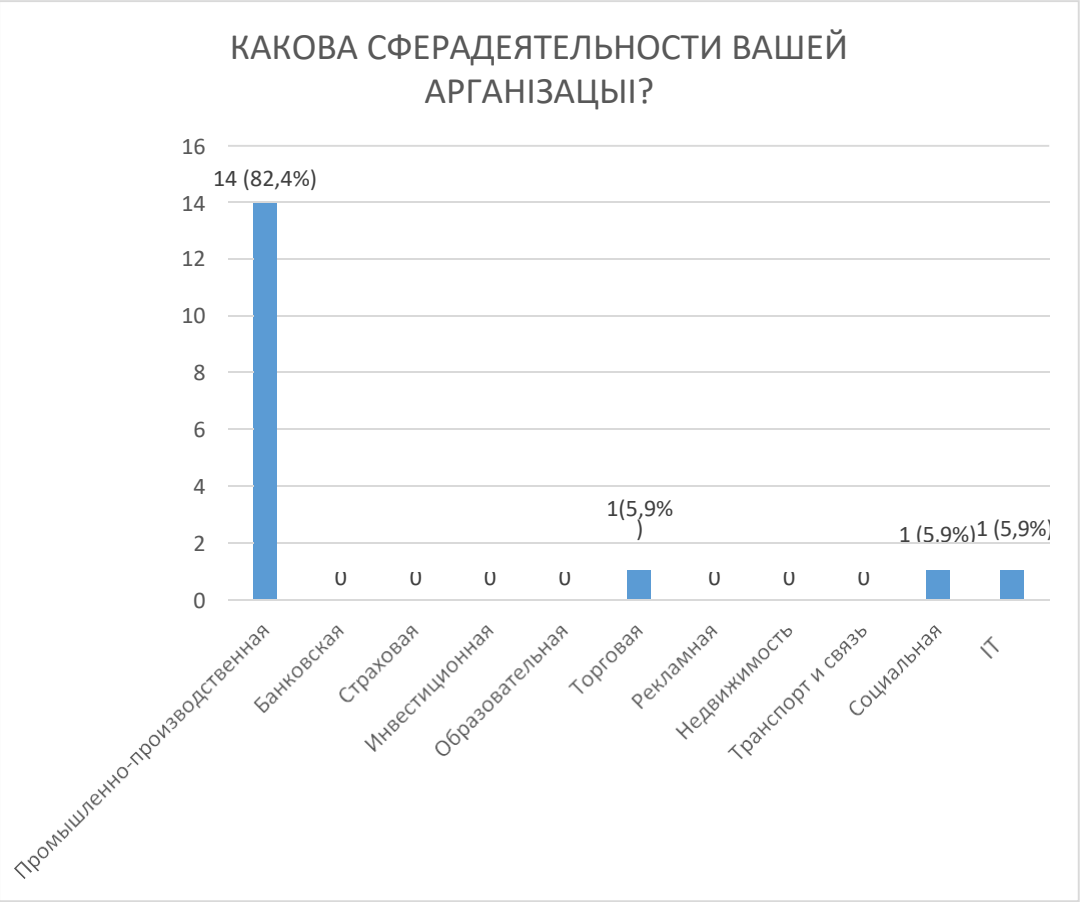

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

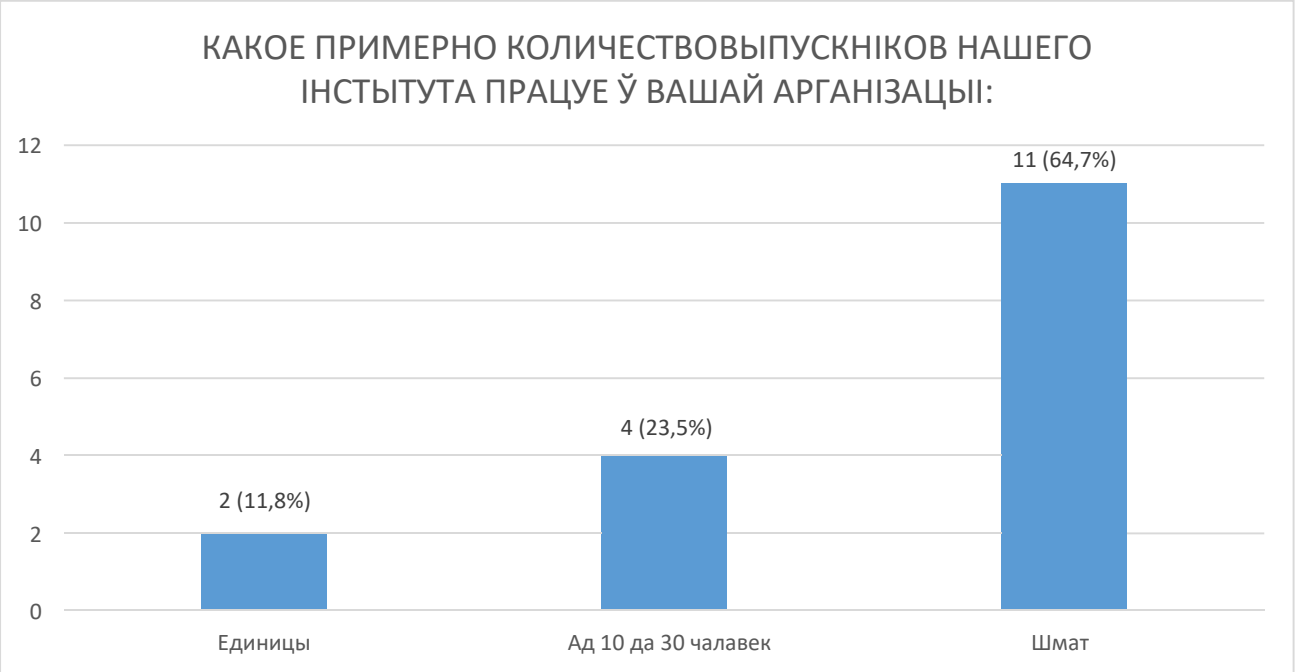
КАКОЕ ПРИМЕРНО КОЛИЧЕСТВОВЫПУСКНІКОВ НАШЕГО ІНСТЫТУТА ПРАЦУЕ Ў ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ:
12
10
8
6
4
2
0
2 (11,8%)
4 (23,5%)
11 (64,7%)
Единицы
Ад 10 да 30 чалавек
Шмат

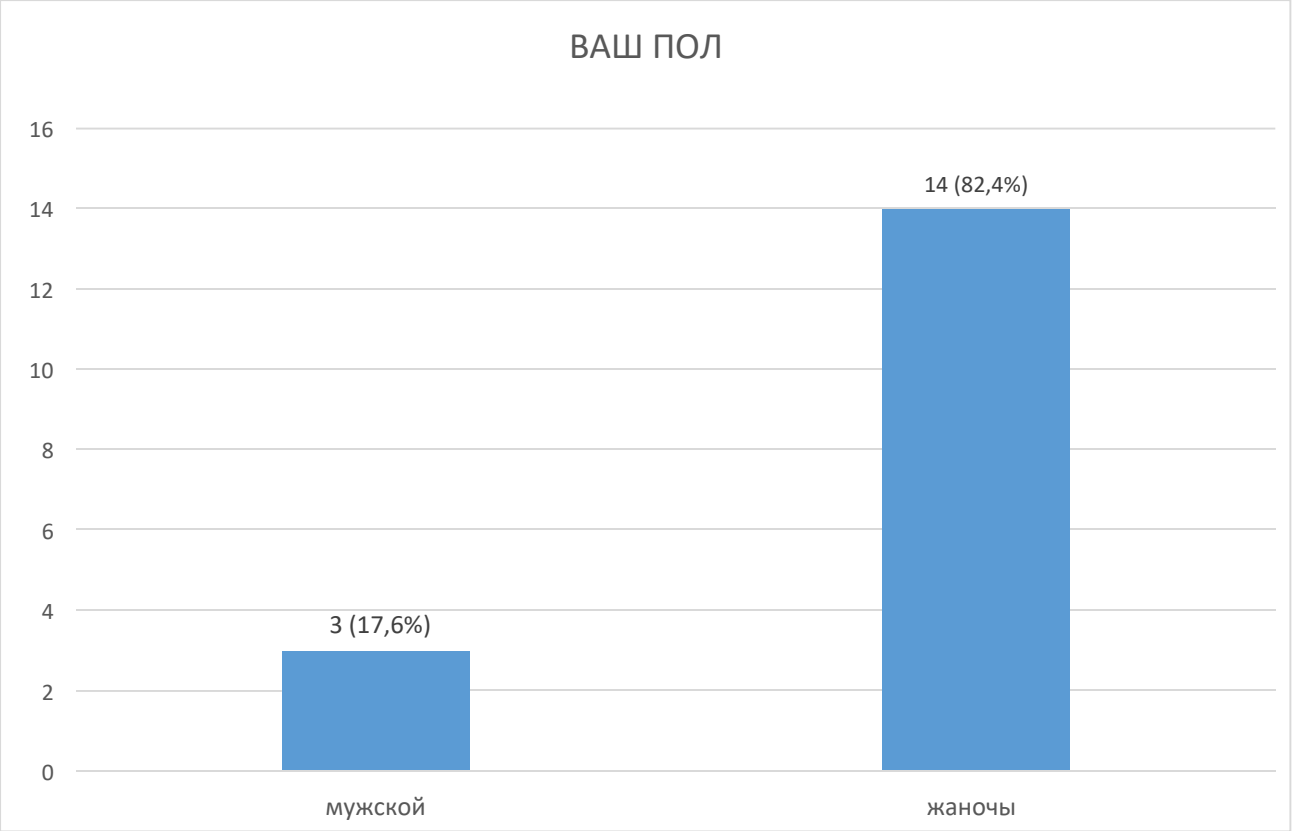
ВАШ ПОЛ
16
14
12
10
8
6
4
2
0
3 (17,6%)
14 (82,4%)
мужской
жаночы

ВАША ДОЛЖНОСТЬ В ОРГАНИЗАЦИИ

Заместитель директора подразделения
Руководитель группы
спецыяліст начальнік
аддзела Вядучы
спецыяліст
Начальнік аддзела
вядучы спецыяліст
Начальнік аддзела
Вядучы інжынер па працы з моладдзю Спецыяліст
Спецыяліст
Вядучы эксперт групы
інжынер
Начальнік аддзела
Інжынер
Менеджэр
Начальнік аддзела

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

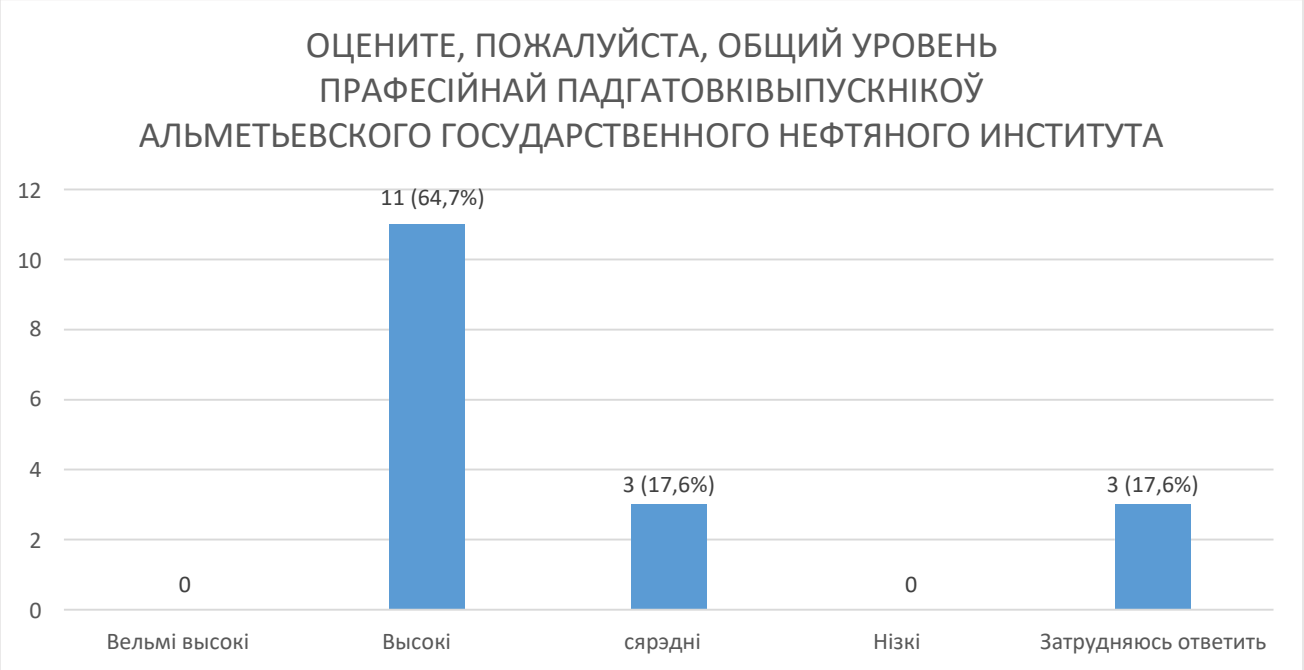

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

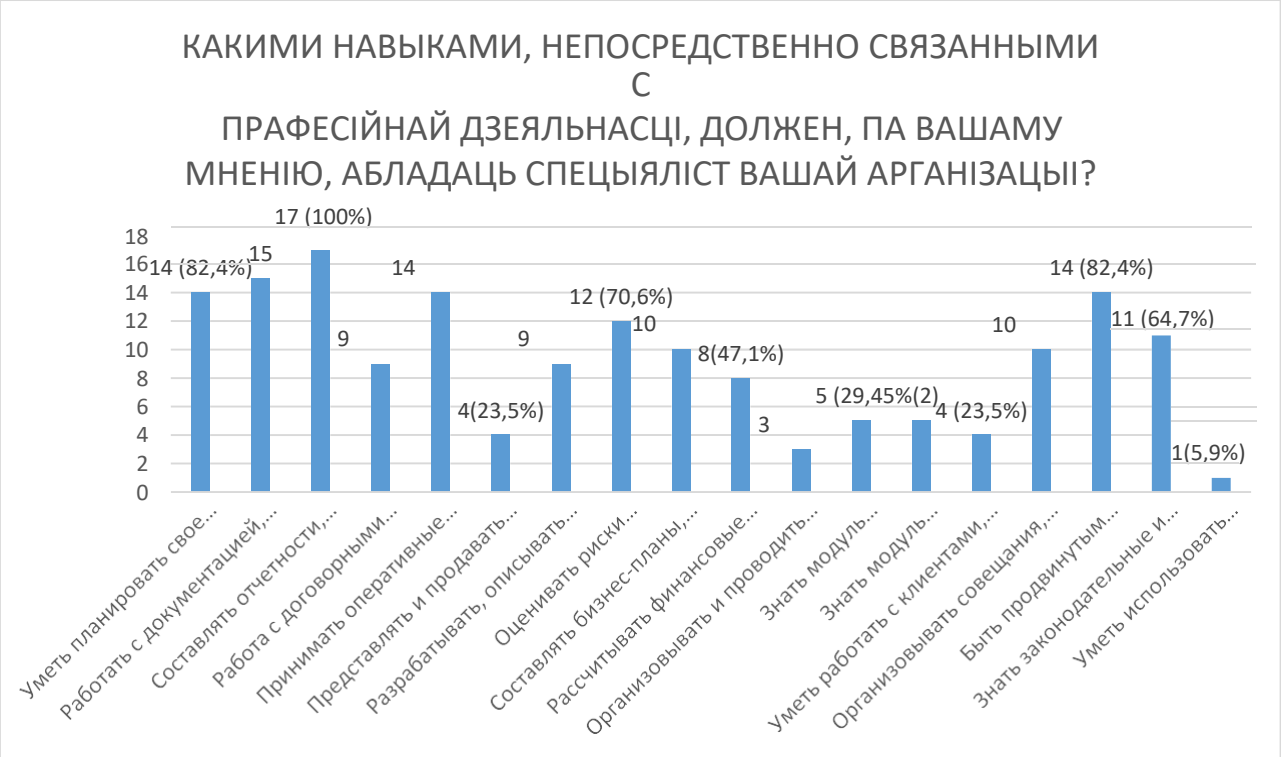
КАКИМИ НАВЫКАМИ, НЕПОСРЕДСТВЕННО СВЯЗАННЫМИ С
ПРАФЕСІЙНАЙ ДЗЕЯЛЬНАСЦІ, ДОЛЖЕН, ПА ВАШАМУ МНЕНІЮ, АБЛАДАЦЬ СПЕЦЫЯЛІСТ ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ?
14 (82,4%)
15
17 (100%)
9
14
4(23,5%)
9
12 (70,6%)
10
8(47,1%)
3
5 (29,45%(2)
4 (23,5%)
10
14 (82,4%)
11 (64,7%)
1(5,9%)
Уметь планировать свое...
Работать с документацией,...
Составлять отчетности,...
Работа с договорными...
Принимать оперативные...
Представлять и продавать...
Разрабатывать, описывать...
Оценивать риски...
Составлять бизнес-планы,...
Рассчитывать финансовые...
Организовывать и проводить...
Знать модуль...
Знать модуль...
Уметь работать с клиентами,...
Организовывать совещания,...
Быть продвинутым...
Знать законодательные и...
Уметь использовать...

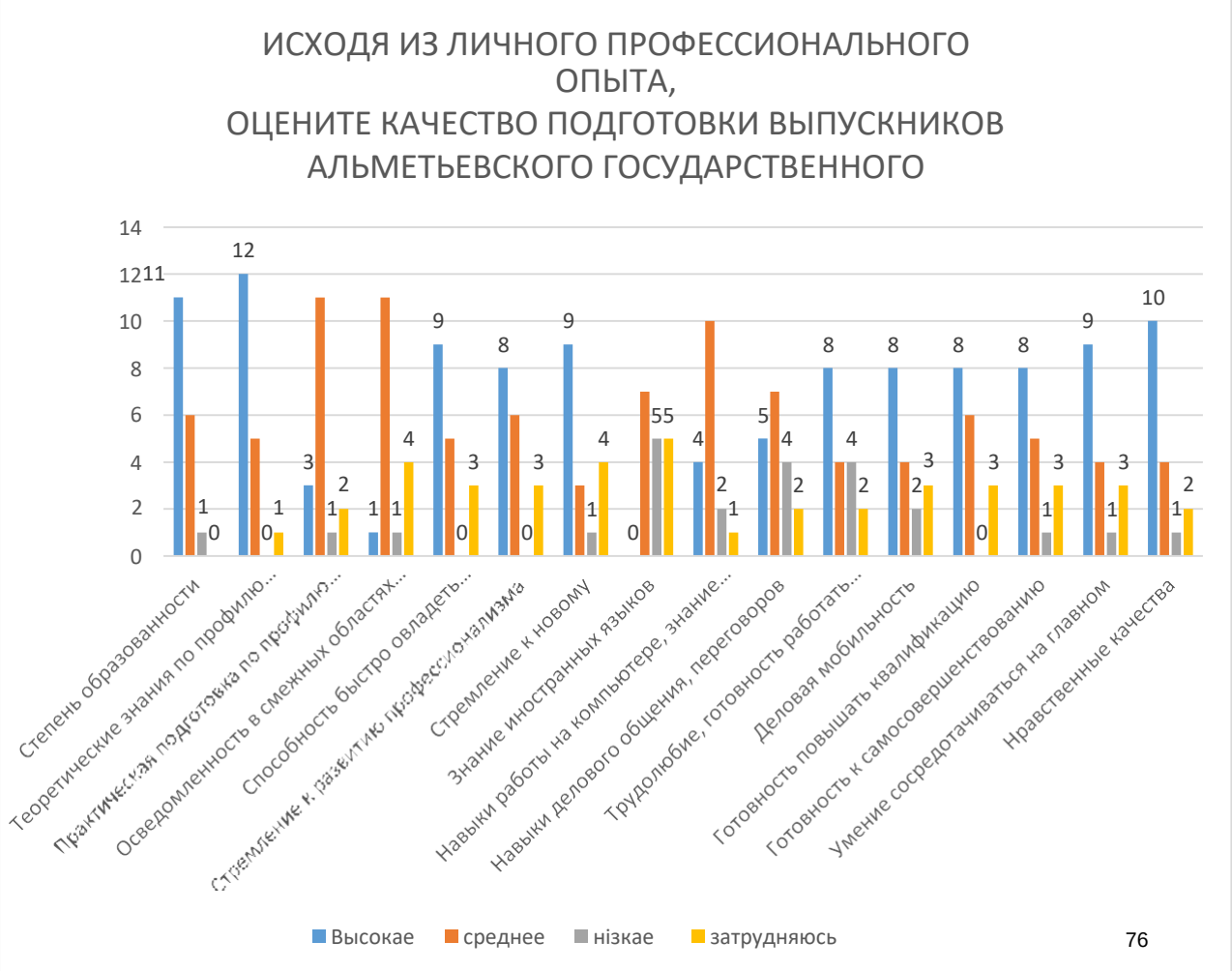
ИСХОДЯ ИЗ ЛИЧНОГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОПЫТА,
ОЦЕНИТЕ КАЧЕСТВО ПОДГОТОВКИ ВЫПУСКНИКОВ АЛЬМЕТЬЕВСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
Степень образованности
Теоретические знания по профилю...
Практическая подготовка по профилю...
Осведомленность в смежных областях...
Способность быстро овладеть...
Стремление к развитию профессионализма
Стремление к новому
Знание иностранных языков
Навыки работы на компьютере, знание...
Навыки делового общения, переговоров
Трудолюбие, готовность работать...
Деловая мобильность
Готовность повышать квалификацию
Готовность к самосовершенствованию
Умение сосредотачиваться на главном
Нравственные качества
Высокае
среднее
нізкае
затрудняюсь

аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ім.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

ПО ВАШЭМУ МНЕНІЮ, КАКІЕ ПРАФЕСІЙНЫЯ І ЛІЧНЫЯ КАМПЕТЭНЦЫІ БУДУЦЬ ВАСТРЭБОВАНЫ Ў 21 ВЕКЕ. ПЕРЕЧИСЛИТЕ ИХ?

мир идет к цифровизации и роботизации, я лічу гэтыя напрамкі і будуць найбольш востребованы.

КАРПАРАТИВНАЯ ЛАЯЛЬНАСЦЬ, АРЫЕНТАЦЫЯ НА РЭЗУЛЬТАТ, ОТКРЫТАСЦЬ К ИЗМЕНЕНИЯМ, УМЕНИЕ РАБОТАТЬ в КАМАНДЭ, ЭФФЕКТЫВНАЯ КАМУНІКАЦЫЯ, ЛІДЭРСТВА, ІКТ-КАМПЕТЭНЦЫЯ, АХРАНА ТРУДА, ПРОМЫШЛЕННАЯ І ЭКАЛАГІЧНАЯ БЕЗОПАСНОСЦЬ, ГРАМОТНАЯ КАМУНІКАЦЫЯ, ПРАФЕСІЙНЫЯ КАМПЭТЭНЦЫІ ПА НАПРАВЛЕНІЮ ДЗЕЯТЕЛЬНАСЦІ ПО НАПРАВЛЕНІЮ РУКОВОДИТЕЛЯ УПРАВЛЕНЧЕСКИЕ , КАМПЕТЭНЦЫІ

умение быстро перестаиваться под поставленные задачи, нестандартное мышление, креативность, информационная ёмкость, многофункциональность, стрессоустойчивость, расширение базы проф. ведаў, ведаў праграм і прыкладанняў

выкарыстанне інфармацыйных тэхналогіі, лічбавізацыі накладзеныя на прафесійныя веды

Інтэлект, вобразнае мысленне, нестандартнае мысленне

Кіраванне праектамі і працэсамі, праца з IT-сістэмамі, сістэмнае мысленне, праца з людзьмі і праца ў камандзе

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Высокі ўзровень культуры паводзін, зносін, выхавання, восприимчивость да навацый і змяненняў, стрэсастойлівасць, прафесіяналізм, пісьменнасць у словах і пісьме
Эмацыйны інтэлект, гибкость мыслення, камунікатыўнасць Быстрая адаптацыя да новых інфармацыйных сістэмах, арганізаванасць

камунікатыўныя, арганізатарскія, інавацыйнасць, лідэрства, стратэгічнае мысленне
Уровень прафесійных ведаў, мабільнасць
Умение управлять проектами и процессами, умение быстро принимать решения, реагировать на изменения, умение работать в команде, системное мышление, работа с IT-системами, коммуникация.
Умение работать в команде, арыентацыя на вынік, ІКТ-кампетэнцыі, граматная камунікацыя Кибербезопасность, программирование, здольнасць сістэмна думаць і адаптавацца ў калектыве
Прафесійныя: умение працаваць у праграмах, навыкі аптымізацыі і лічбавання бізнес-працэсаў; Личностные: грамотная письменная и устная речь, трудолюбие и ответственность.

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

Дадатак 3

Апытанне
Задаволенасць працадаўцы
падрыхтоўка студэнтаў у Фінансавым
універсітэце

Паважаныя калегі!

У рамках навукова-даследчага праекта «Сацыялагічны маніторынг якасці падрыхтоўкі выпускнікоў ва ўмовах станаўлення сістэмы вышэйшай прафесійнай адукацыі і ўзмацнення канкурэнцыі на рынку працы і прафесій» просім Вас, як эксперта, звярнуць увагу і запоўніце гэтую анкету.

Для запаўнення анкеты неабходна адзначыць маркерам любога колеру той адказ (або код адказу), які найбольш адпавядае вашаму пункту гледжання. Хочаце выказаць сваё асаблівае меркаванне - выкладзіце яго ў вольных радках.

Апытанне ананімнае.

Дзякуй за супрацоўніцтва!
Масква, 2021

Перш за ўсё пра вашу кампанію

1.НАЗВА ВАШАЙ КАМПАНІІ

2.ЯКАЯ ЮРЫДЫЧНАЯ АСОБА ВАШАЯ КАМПАНІЯ?	**3.ПАМЕР ВАШАЙ КАМПАНІІ...**
1 Прыватны	Маленькі 1
2 змешаны (рус.)	Сярэдні 2
3 Змешаны (руска-замежны)	Вялікі **3**
4	

СФЕРА ВАШАЙ КАМПАНІІ?

4. Прамысловы 1
5. Банкаўская справа 1
6. Страхоўка 1
7. Інвестыцыі 1
8. Навучальны 1
9. Гандаль 1
10. Рэклама 1
11. Нерухомасць 1
12. Транспарт і сувязь 1
13. Сацыяльны 1
14. Іншае, калі ласка, укажыце _

15. КОЛЬКІ ВЫПУСКНІКОЎ FU ПРАЦАВАЕ Ў ВАШАЙ КАМПАНІІ?:

Адзінкі 1
Ад 10 да 30 2
Многія **3**

16. НАШ ПОЛ

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

М	Ф
1	2

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

17. ТВОЙ УЗРОСТ

Да 25	26-30 ё	31-40 ё	41-50 ё	51-60 ё	60 і больш
1	2	3	4	5	6

18. ВАША ПРАЦЫЯ

_____

19. АЦЭНІЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, ПРАФЕСІЙНЫ ЎЗРОВЕНЬ ВЫПУСКНІКОЎ ФУ:

Вельмі высокая	**1**
Высокі	2
Сярэдні	4
Цяжка сказаць	5

ЯКІМІ НАВЫКАМІ, УСКОСНА ЗВЯЗАНЫМІ ДА ПРАФЕСІЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, НА ВАШУ ДУМКУ ПАВІНЕН валодаць СПЕЦЫЯЛІСТ ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ?

Адзначце некалькі пунктаў

20. Умець арганізоўваць свой час	1
21. Мець навыкі прэзентацыі	1
22. Вольна валодае замежнымі мовамі	1
23. Умець весці інтэрв'ю	1
24. Навыкі напісання дзелавых лістоў	1
25. Веданне базавых праграм Excel, Project, Power Point	1
26. Авалодаць тэхнікай хуткага чытання	1
27. Будзьце гатовыя выязджаць у камандзіроўкі, у т.л. замежныя	1
28. Умець мець зносіны ў камандзе	1
29. Мець навыкі вядзення дзелавых перамоў	1
30. Умець расстаўляць прыярытэты ў працы	1
31. Авалодаць тэхнікай «сляпога друку»	1
32. Ўмець згладжваць канфлікты ў калектыве	1

33. Іншае (калі ласка, дадайце)_____

ЯКІМІ НАВЫКАМІ, НЕПАМОГА ЗВЯЗАНЫМІ ДА ПРАФЕСІЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, НА ВАШУ ДУМКУ ПАВІНЕН валодаць СПЕЦЫЯЛІСТ ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ?

Адзначце некалькі пунктаў

20. 20. Умець планаваць свой працоўны час	1
21. 21. Працаваць з дакументацыяй, весці дакументаабарот	1
22. 22. Падрыхтуйце даклады, вывады, рэкамендацыі	1
23. 23. Праца з дагаворнымі адносінамі (заключэнне, суправаджэнне)	1
24. 24. Прымайце аператыўныя рашэнні	1
25. 25. Прадстаўляць і прадаваць паслугі, тавары	1
26. 26. Распрацуйце, апішыце схему бізнес-працэсаў	1
27. 27. Ацаніце рызыкі (эканамічныя, сацыяльныя і г.д.)	1
28. 28. Складаць бізнес-планы, бізнес-праекты	1
29. 29. Разлік фінансавых паказчыкаў	1
30. 30. Арганізоўваць і праводзіць даследаванні ў калектывах, аддзелах	1
31. 31. Ведайце модуль бюджэтавання	1
32. 32. Ведайце модуль кіраўніцкай справаздачнасці	1

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

33. 33. Умець працаваць з кліентамі, кліенцкай базай 1

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

34. 34. Арганізаваць сустрэчы, прэзентацыі, перамовы 1
35. 35. Будзьце прасунутым карыстальнікам, спецыялізаваным. праграмы (1С і інш.) 1
36. 36. Ведайце законы і правілы 1
37. 37. Іншае (калі ласка, дадайце)_____

НА АСАБІСТЫМ ПРАФЕСІЙНЫМ ВОПЫЦЕ АЦЭНІЦЕ ЯКАСЦЬ ПАДХОЎКІ ВЫПУСКНІКАЎ ФІНАНСАВАГА ЎНІВЕРСІТЭТА (ФІНАКАДЭМІІ)

Якасць	Высокі	Сярэдняя е	Нізкі	Цяжка сказаць
38.1. Ступень адукацыі	1	2	3	5
39.2. Тэарэтычныя веды па профілю спецыяльнасці	1	2	3	5
40.3. Практычнае навучанне па профілю атрыманай спецыяльнасці	1	2	3	5
41.4. Дасведчанасць у сумежных галінах набытай спецыяльнасці	1	2	3	5
42.5. Уменне хутка авалодаць неабходнымі навыкамі	1	2	3	5
43.6. Імкненне да развіцця прафесіяналізму	1	2	3	5
44.7. Імкненне да новага	1	2	3	5
45.8. Веданне замежных моў	1	2	3	5
46.9. Валоданне кампутарам, веданне неабходных праграм	1	2	3	5
47.10. Навыкі з бізнес зносіны,перамовы	1	2	3	5
48.11. Стараннасць, гатоўнасць працаваць столькі, колькі спатрэбіцца	1	2	3	5
49.12. Дзелавая мабільнасць	1	2	3	5
50.13. Жаданне павышаць кваліфікацыю	1	2	3	5
51.14. Гатоўнасць да паляпшэння	1	2	3	5
52.15. Уменне засяродзіцца на галоўным	1	2	3	5
53.16. Маральныя якасці	1	2	3	5
17. Дадайце што-небудзь яшчэ _____	1	2	3	4

ПРОСІМ ВАС АДЦЭНІЦЬ АСАБІСТЫЯ ЯКАСЦІ ВЫПУСКНІКАЎ ФІНАНСАВЫХ ВНУ ЯК МАЛАДЫХ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

	Высокі	Сярэдніе	Нізкі	Цяжка сказаць
54.1. Таварыскасць	1	2	3	4
55.2. Уменне працаваць у камандзе	1	2	3	4
56.3. Арганізатарскія здольнасці	1	2	3	4

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

57.4. Лідэрскія якасці	1	2	3	4
58.5. Хуткае навучанне	1	2	3	4

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

59.6. Стрэсаўстойлівасць	1	2	3	4
60.7. Творчы падыход да рашэння задач	1	2	3	4
61.8. Рацыянальны падыход	1	2	3	4
62.9. Здольнасць прымаць самастойныя рашэнні	1	2	3	4
63.10. Гнуткасць у зносінах з людзьмі	1	2	3	4
64.11. Амбіцыі	1	2	3	4
65.12. Ініцыятыўнасць	1	2	3	4
66.13. Адказнасць	1	2	3	4
67.14. Высокая арганізацыя	1	2	3	4
68.15. Засяродзьцеся на выніках	1	2	3	4
69.16. Этычныя паводзіны	1	2	3	4
70.17. Імкненне да прафесійнага і асобаснага развіцця	1	2	3	4
71.18. Інтэлект	1	2	3	4
72.19. Аналітычныя здольнасці	1	2	3	4
73.20. Вернасць	1	2	3	4
74.21. Патрыятызм	1	2	3	4
75.Іншае_____				

ЯКІМІ ПРАФЕСІЙНЫМІ ЯКАСЦЯМІ, НА ВАШУ ДУМКУ, МАЕ ВЫПУСКНІК ФІНАНСАВАГА ЎНІВЕРСІТЭТА (ФІНАКАДЭМІІ) ПРЫ РАБОЦЫ Ў ВАШАЙ АРГАНІЗАЦЫІ У СПЕЦЫЯЛІСТЫ? *(Адзначце некалькі)*

76. Ініцыятыўнасць 1
77. Здольнасць прымаць самастойныя рашэнні 1
78. Арганізатарскія здольнасці 1
79. Сумленнасць 1
80. Гатоўнасць прыйсці на дапамогу 1
81. Спагадлівасць на інавацыі 1
82. Прадпрыемства 1
83. Тактоўнасць 1
84. Уменне згладжваць канфлікты 1
85. Інтэлект, добразычлівасць 1
86. Прафесіяналізм 1
87. Стрыманасць 1
88. Рацыянальнасць у прыняцці рашэнняў, у выкананні загадаў 1
89. Спагадлівасць 1
90. Спасылаючыся на замежны вопыт 1
91. Эгаізм 1
92. Калі інакш - дадайце 1

ШТО ВЫ ЦІ ВАШЫ КАЛЕГІ НЕ ПАДЫХОДЗІЦЕ Ў ВЫПУСКНІКАХ ФІНАНСАВАГА ЎНІВЕРСІТЭТА (ФІНАКАДЭМІІ)? (*Адзначце некалькі***)**

93. Ступень амбіцый, упэўненасць у сабе 1
94. Узровень прафесійных ведаў 1

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.

95. Пэўныя рысы характару 1
96. Канфлікт 1
97. Адсутнасць «пачуцця меры» 1
98. Высокія сацыяльныя патрабаванні 1
99. Слабая матывацыя 1
100. Чаканне высокай зарплаты 1
101. Нядбайнасць на працы 1
102. Слабая дысцыпліна 1
103. Няўпэўненасць у сабе 1
104. Высокая крытычнасць 1
105. Уласнае меркаванне 1
106. Калі інакш - дадайце_____

ЦІ ГАТОВЫ ВЫ ДАЦЬ КАНКРЭТНЫЯ ПРАПАНОВЫ ДЛЯ ПАЛЯПШЭННЯ ПАДРЫХТОЎКІ СТУДЭНТАЎ ФІНАНСАВЫХ ВНУ І ПАВЫШЭННЯ ЯЕ ПРЭСТЫТУ НА РЫНКУ ПРАЦЫ, ЗАНЯТАСЦІ І ПРАФЕСІЯЛІЗАЦЫІ?

Няма прапаноў 1
Так, ёсць 2

_____

ПА-ПЕРШАЕ, НА ШТО ВЫ ЗВЯРТАЕЦЕ ЎВАГУ ПРЫ НАБРЫМАНІ МАЛАДЫХ СПЕЦЫЯЛІСТ? (*Адзначце некалькі)*

107. Назва спецыяльнасці, спецыялізацыі 1
108. Наяўнасць вопыту работы па профілі кампаніі 1
109. Наяўнасць вытворчай практыкі, інтэрнатуры 1
110. Адзнакі ў дыпломе 1
111. Актыўны ўдзел у навуковых мерапрыемствах 1
112. Знешні выгляд 1
113. Сацыяльны статус бацькоў 1
114. Асабістыя і сямейныя сувязі 1
115. Рэкамендацыйныя лісты 1
116. Рэферальныя званкі ад сяброў 1
117. Уменне хутка адаптавацца ў камандзе 1
118. Асоба 1
119. Іншае
120. **НА ВАШУ ДУМКУ, ЯКІЯ ПРАФЕСІЙНЫЯ І АСОБЫСТЫЯ КАМЕТЭНЦЫІ БУДУЦЬ ЗАПРАБАВАНЫ Ў 21 СТАГОДДЗІ. ПЕРАЛІЧЫЦЬ ІХ?**

Дзякуй за адказы!

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Падтрымка Еўрапейскай камісіяй вытворчасці гэтай публікацыі не азначае адабрэння зместу, які адлюстроўвае погляды толькі аўтараў, і Камісія не можа несці адказнасць за любое выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў ёй.